

GULBENES NOVADA BIBLIOTĒKAS ATSKAITE

PAR 2020.GADU

SATURS

1.	KOPSAVILKUMS; VISPĀRĪGAIS APSKATS	3
2.	FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS	5
3.	MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS	5
4.	PERSONĀLS	6
5.	PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	11
6.	KRĀJUMS	31
7.	DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	37
8.	NOVADPĒTNIECĪBA	51
9.	PROJEKTI	57
10.	PUBLICITĀTE	59
11.	SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	62
12.	METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS	63

KOPSAVILKUMS

- *Darba prioritātes*

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas darba prioritātes ir bijušas nemainīgas, tiecoties attīstīt Gulbenes novada bibliotēku par izglītības, informācijas, kultūras un sabiedriskās saskarsmes centru, kvalitatīvi apkalpot lasītājus, nodrošināt brīvi pieejamu vidi un mūsdienīgu materiālu kopumu atbilstoši apmeklētāju vajadzībām un interesēm, veicināt vietējās sabiedrības attīstību, nodrošinot pasākumus visdažādākajām vecuma un interešu grupām.

Bērnu bibliotēkā šis gads bija īpašs gads un galvenais bija spēja pielāgoties pandēmijas situācijai. Vispirms – bērnu bibliotēku vairs neapmeklēja skolēni un bija jādromā veidi, kā viņus atgūt, kad situācija normalizēsies. Lielāks darbs tika ieguldīts jau tradicionālo Grāmatu kastu sagatavošanā un biežākā maiņā Gulbenes pirmsskolas izglītības iestādēm. Tika organizētas 5 tiešsaistes spēles vietnē Kahoot un Qizizz. Protams, tika piedāvātas attālinātās iespējas. Vēl tika sakārtots bērnu bibliotēkas fonds, veikta nolietoto un novecojušo grāmatu norakstīšana, kā arī dokumentu sagatavošana kārtējai bibliotēkas akreditācijai.

Reģionālajā mācību centrā galvenā darba prioritāte bija pielāgoties valstī esošajai situācijai un sniegt mācību un konsultāciju pakalpojumus attālināti. Bibliotekāriem bija iespēja piedalīties profesionālās pilnvedības mācībās tiešsaistē par tēmu “Bibliotēku interešu pārstāvēniecība”, bet iedzīvotāji aktīvi izmantoja iespēju konsultēties telefoniski.

- *Jauni pakalpojumi*

Pielāgojoties situācijai pasaulē, bibliotēka arvien vairāk piedāvā pasākumus ārpus savām telpām: interaktīvas aktivitātes pilsētas ielās (Grāmatu Tenteris, izstāde pie bibliotēkas, āra spēles), 2 dienu izzinošais velo brauciens “Ar velo pa zaļo”; ekspedīcijas uz novada pagastiem un pilsētas ielās; ceļojums ar dzejniekiem; ceļojošā izstāde “Toreiz un tagad”. Tikpat aktīvi ejot līdzi jaunākajām tendencēm, tā piedāvā pakalpojumus tiešsaistē (vebināri, spēles, apmācības).

Bērnu bibliotēkā attālināti noorganizēts Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības reģionālais fināls. Vairāk sadaļā *Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes* Gada sākumā atsākās aktivitāte “Lasāmlaiks ar runci Misiņu” – 1x sestdienās, uz kuru aicinātas ģimenes kopā ar bērniem. Vairāk sadaļā *Pasākumi dažādām vecuma grupām*.

Reģionālajā mācību centrā tika organizētas attālinātās konsultācijas jauniešiem, kuri raksta zinātniski pētnieciskos darbus. Gada nogalē notika 11 tiešsaistes konsultācijas. Gulbenes pilsētas iedzīvotāji aktīvi izmantoja attālināto konsultāciju iespējas par dažādām tēmām, kas saistās ar datora un interneta lietošanu. 11 Gulbenes pilsētas iedzīvotājiem tika sniegtas telefoniskas konsultācijas.

- *nozīmīgi/jauni projekti*

Pieaugušo apkalpošanas nodaļā gada nozīmīgākie projekti ir bijuši Gulbenes novada bibliotēkas rīkotā erudīcijas spēle “Zini, mini, uzzini”; jaunums pasākumu klāstā- Atmodas laika diskotēka (Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) atbalstītais projekts “Vējainā diena”; dalība ERASMUS+ stratēģiskās partnerības pieaugušo izglītības programmas projekta “My Community 2020; “Izzinošās ekspedīcijas 2020” (VKKF); “Ceļojums ar dzejniekiem. Nākotne” (VKKF)

Bērnu bibliotēkā jau otro gadu tika organizēta nometne pamatskolas vecuma bērniem Sekojot pavedieniem 2. Vairāk sadaļā *Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes* Lasītrosināšanas nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem (sagatavošanas grupu bērni) “Lasām kopā”. Vairāk sadaļā *Pasākumi dažādām vecuma grupām un Sadarbība ar izglītības iestādēm*. Projekta Vējaina diena veiksmīga realizācija, neskatoties uz pandēmiju. Vairāk sadaļā *Pasākumi dažādām vecuma grupām*

Reģionālajā mācību centrā tika realizēta Nordplus projekta “Bet on non-formal education in Public libraries” mobilitātes vizīte Gulbenes novada bibliotēkā. Bibliotēkā viesojās 3 bibliotekāri no Viļņas apriņķa Ādama Mickēviča publiskās bibliotēkas. Vizītes laikā viesi iepazinās ar neformālās izglītības aktivitātēm Gulbenes novada bibliotēkā, dalījās ar savu pieredzi neformālās izglītības jomā kā arī tuvāk iepazīna Gulbenes novada bibliotēku darbu.

- *darbs Covid-19 apstākļos un ārkārtējās situācijas laikā, (pavasārī, augusta mēnesī, novembris-decembris)*

Lielākais izaicinājums bija, kā ātri pielāgoties valstī notiekošajai situācijai un veiksmīgi informēt par savu darbību un ierobežojumiem vietējo sabiedrību. Pavasarī tika izstrādāta bezkontakta pakalpojumu nodrošināšana, kas veicināja cilvēku patstāvīgu bibliotēkas elektroniskā kopkataloga apguvi (autenticēto sesiju skaits audzis pa 64%), to pielietojumu un organizētu, saskaņotu pakalpojumu saņemšanu. Rudenī tika meklēta alternatīva lielai daļai iepļānoto pasākumu, ko pielietot tiešsaistē, kas guva arī lielu atsaucību (vebināri, erudīcijas spēle, konkursi, viktorīna, digitālās izstādes un intervija plānotā pasākuma vietā u.c.).

Ievērojami vairāk strādāts ar attālinātajiem pakalpojumiem – e-uzziņām, vairāk tika popularizēti bibliotēkas pakalpojumi sociālajos tīklos, kā arī popularizētas elektroniskās datubāzes. Lai arī apmeklējuma un izsnieguma rādītāji ir ar mīnus zīmi, tomēr pieauguši ir e-uzziņu, e-pakalpojumu, elektronisko datubāžu izmantojamības rādītāji.

Šajā laikā metodiskajā darbā vairāk tika izmantotas attālinātās darba iespējas - saziņa, konsultācijas epastā un telefoniski. Aprīlī direktore un metodiskā darba vadītāja apmeklēja visas pagastu bibliotēkas. Konsultējot, īpašs uzsvars tika likts uz bibliotēku attālināto iespēju un pakalpojumu izmantošanu. Kopā ar lektoriem pārplānojām projekta "Dzimtas saknes meklējot" nodarbības. Maijā, novembrī, decembrī Gulbenes novada bibliotēka organizēja vairākus profesionālās pilnveides pasākumus bibliotekāriem attālināti, tiešsaistē (skatīt tabulu "Gulbenes novada bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi") Bibliotēka iesaistījās sabiedrībai tobrīd nozīmīgās un vajadzīgās aktivitātēs, piemēram, pie mums maijā-jūnijā skolēnu vecāki varēja izņemt Gulbenes novada pārtikas kartes.

- *problēmas, to risinājumi*

Pasaulē notiekošie draudi cilvēka dzīvībai ir apturējusi sociālo komunikāciju klātienē, kā arī nepieciešamību pēc grāmatām, lai sevi neapdrautētu apmeklējot publiskas iestādes, ja reiz ir pieejama aizraujoša programma televīzijas un interneta pasaulē. Liela daļa cilvēku jau pieraduši pie mierīgās dzīves mājās un nemaz netiecas meklēt bibliotēku vai tās pakalpojumus. To daļu, kura ir atradusi vairāk labuma kā jaunuma patreizējā situācijā būs grūtāk uzrunāt kā tos, kuri ir izsalkuši pēc kultūras un sabiedriskas dzīves. Gada nogalē pierādījās, ka cilvēki ir apjukuši no ātrajām pārmaiņām un pat bija pārliecināti, ka bibliotēka ir slēgta visu periodu, kopš tika izsludināta ārkārtas situācija. Risinājums šai problēmai bija un būs aktīvs personalizēts darbs ar bibliotēkas lasītājiem (telefonsarunas, īsziņas, e-pasts, reklāmas soc. medijos, uz afišām pilsētas ielās, plašsaziņas līdzekļos) kā arī inovatīvi pasākumi vēl plašākam interesentu lokam.

Bērnu bibliotēkā šajā gadā vislielākā problēma bija **bērnu un jauniešu bibliotēkas neapmeklēšana**.

Visticamāk, tas ir noticis saistībā ar pandēmiju. Esam pamanījušas, ka sākumskolas vecuma bērni bibliotēku apmeklē tikai kopā ar vecākiem, cenšas neuzkavēties. Visa šī neskaidrā situācija ir psiholoģiski grūti izturama, jo bibliotēka vienmēr ir bijusi piepildīta ar jautrību, smiekliem, ar bērniem.

1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums

Gulbenes novada bibliotēka ir Gulbenes novada pašvaldības iestāde, kas atrodas Gulbenē, O.Kalpaka ielā 60A. Gulbenes novada bibliotēkai ir sava ēka, kuru atklāja 1986.gada 22.martā. Bibliotēkas kopējā platība ir 1220 m.

Administratīvi-teritoriālās reformas rezultātā bijušā Gulbenes rajona vietā kopš 2009.gada 1.jūlija ir viens kopējs Gulbenes novads ar 13 pagastiem un Gulbenes pilsētu kā novada administratīvo centru.

Kopš 2014.gada 1.janvāra 17 pagastu bibliotēkas ir Gulbenes novada bibliotēka struktūrvienības.

2020.gadā Gulbenes novadā darbojas 26 bibliotēkas, no kurām 17 ir pagasta bibliotēkas, 8 izglītības iestāžu bibliotēkas un Gulbenes novada bibliotēka, kas veic novada un reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas. Lejasciema pagasta bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts "Sinole".

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēku darbībā nav notikuša. Rezultātā 2020.gada nogalē novadā bija Gulbenes novada bibliotēkā ar 17 struktūrvienībām, kurā strādā 47 darbinieki

Pārskata periodā bibliotēku akreditācija ir notikusi:

2020.gada 24.novembrī notika Gulbenes novada bibliotēkas akreditācija. Atbilstoši "Bibliotēku likuma" 9.panta prasībām bibliotēka akreditējās kā reģiona nozīmes bibliotēka, kas tika izpildīts. Bibliotēkas darbs organizēts augstā profesionālā līmenī. Bibliotēkas darba rādītāji ir stabili ar nelielu pieaugošu tendenci, kas pie iedzīvotāju skaita samazināšanos ir ļoti labi. Tika saņemti arī ieteikumi turpmākam darbam, bet tie saistās vairāk ar finanšu un telpu jautājumiem (pagrabā - depožītbibliotēkas sakārtošana ar jauniem. mobilēm grāmatu plauktiem. Dzimtsarakstu nodaļas telpu nodošana bibliotēkas funkciju veikšanai u.c.). Vērtējums no akreditācijas komisijas atzinuma:

"Bibliotēkas darbs vērtējams kā profesionāls, un tas ir augstā līmenī. Bibliotēka ar sava darba saturu un organizāciju var būt kā iedvesmojošs paraugs kolēģiem citos Latvijas novados. Saistībā ar jauno novadu veidošanos pēc administratīvi teritoriālās reformas jau šobrīd no pašvaldībām ir izradīta interese par pieredzes apgūšanu, kā organizēt bibliotēku darbu jaunajos novados".

Gulbenes novada bibliotēku darbs ir vērsts uz nepārtrauktu, plānveidīgu attīstību un mērķi veikt iespieddarbu, elektronisko izdevumu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, bibliografēšanu un nodrošināt ikvienam interesentam pieeju pie esošās informācijas. Bibliotēka rūpējas par vietējo iedzīvotāju iespēju paplašināšanu, gan nodrošinot daudzveidīgu daiļliteratūru un nozaru literatūru, gan piedāvājot dažādus pasākumus dažādām vecuma un interešu grupām.

Bibliotēka ir lieliska vieta, kur var izpausties vietējie literāti un mākslinieki, iepazīstinot ar saviem radošajiem darbiem, jo telpas ir pielāgotas tā, lai tajās var norisināties pasākumi līdz 70 cilvēku apmeklētāju, kā arī platība, kur izvietot mākslas darbus.

Bibliotēka ir nozīmīgs atbalsta punkts studējošiem, piedāvājot daudzveidīgu nozaru literatūru un papildinot to ar informāciju no abonētajām un brīvpieejas datu bāzēm, kā arī apmācot studēt gribošos patstāvīgi izmantot pieejamos resursus.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2018	2019	2020
Kopā (EUR)	600951	649080	650988
Pašvaldības finansējums	566 468*	614 597*	613 933*
Citi ieņēmumi:	34483	34483	37055
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1837	2398	1742
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	210	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	4597	3975	4888
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	35 963	28110	30425

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2018	2019	2020
Izdevumi kopā (EUR)	510148	551967	540088
Darbinieku atalgojums (bruto)*	497446	537706	526592*
Krājuma komplektēšana	12702	14261	13496

*Atalgojums visiem Gulbenes novada bibliotēkas darbiniekiem kopā, t.sk.pagastu bibliotekāru atalgojums.

Gulbenes novada bibliotēkas pašvaldības piešķirtais finansējums ir stabils un pilnībā nodrošina, lai kvalitatīvi veiktu Bibliotēku likumā definētās funkcijas un uzdevumus. Tas ir stabils, attīstību veicinošs, kā arī nodrošina visas bibliotēkas pamatfunkcijas veikšanu. Gulbenes novada bibliotēkai finansējumu piešķir Gulbenes novada pašvaldība.. Papildus bibliotēka katru gadu piedalās dažādos projektu konkursos. Vidēji gadā tiek atbalstīti 8 – 9 projekti. Finansējums pieaug katru gadu. Katrai Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienībai ir sava budžets, kas atsevišķi iezīmējas, tomēr visa atalgojuma sadaļa atrodas Gulbenes novada bibliotēkas budžetā,

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- *Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi*

Gulbenes novada bibliotēkas 2. stāvā tika izveidots "Klusais kabinets", kas ir radīts kā neitrāla telpa, kur ir gan rakstāmgalds, gan atpūtas krēsls, lai telpu varētu izmantot netraucētam darbam, telefonsarunām ar viesiem, sadarbības partneriem, kā arī telpa kāfijas pauzei pirms pasākuma, kur viesim sagatavoties.

- *Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums): situācijas raksturojums un vērtējums, nākotnes prognozes, atjaunināšanas iespējas*

Tehnoloģiskais nodrošinājums

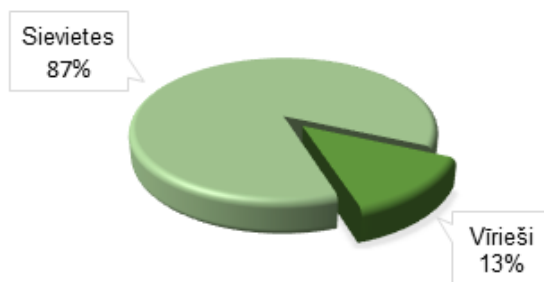
	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums	
			apmierinošs	neapmierinošs
Datori	20	26	46	-
Printeri	6	-	6	-
Kopēšanas iekārtas	-	-	-	-
Skeneri	2	-	2	-
Multifunkcionālās iekārtas	4	6	10	-

2020.gada pavasarī visiem Gulbenes novada bibliotēkas un 17 struktūrvienību vadītājiem un darbiniekiem par pašvaldības līdzekļiem tika iegādāti 33 jauni datori. 15 pagastu bibliotēkās tika iegādātas UPS barošanas iekārtas. Gulbenes novada pašvaldība datortehnikas un biroja tehnikas iegādei piešķīra EUR 40 190.

4. Personāls

- *Personāla raksturojums (kopaina: skaits, slodzes, izglītība, izmaiņas personāla sastāvā u. c.)*

Pārskata perioda beigās, saskaņā ar Gulbenes novada pašvaldībā apstiprināto amata vienību sarakstu un darbinieku sarakstu, Gulbenes novada bibliotēkās strādāja 45 darbinieki. No kuriem 35 bibliotekārie darbinieki (pilna laika slodzes - 31 darbinieks, 0.75 darba likmes strādāja viens darbinieks, 0.6 darba likmes - viens darbinieks un 2 darbinieki strādāja pusslodzi). Bibliotēkās strādāja 10 tehniskie darbinieki (2 tehniskie darbinieki – saimniecības daļas vadītājs un datortīkla tehniķis ir uz pilnu darba likmi. Pārējiem 8 tehniskajiem darbiniekiem darba likmes piemērotas, veicot aprēķinus pēc uzkopjamajām platībām.) 2014.gada 1.augustā Gulbenes novada dome apstiprināja teritorijas apkopes un apkopēju normas Gulbenes novadā. Balstoties uz to, 9 bibliotekāri papildus pagastu bibliotēkas vadītājas amatam veic arī savas bibliotēkas uzkopšanu atbilstoši platībai uz 0.08 - 0.1 darba likmi. Gulbenes novada bibliotēkā no 45 darbiniekiem sievietes 39 (87%) un vīrieši 6 (13%).

Gulbenes novada bibliotēkas un 17 pagastu bibliotēku struktūrvienību (vienai pagasta bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts ar 0.6 amata likmi) personāls ir ar ilggadēju darba pieredzi, vidējais darba stāžs bibliotēkā ir 14 gadi. Darbinieku vidējais vecums ir 51 gads, bibliotekāru vidējais vecums ir 48 gadi. Darbinieku sadalījumu vecuma grupās var aplūkot tabulā 4.1.

4.1. tabula. Gulbenes novada bibliotēku darbinieku vecuma sadalījums

Vecuma grupas	līdz 30	līdz 40	līdz 50	līdz 60	līdz 70	līdz 80
Sievietes	2	8	4	19	5	1
Vīrieši		1	0	1	1	3

Kopā	2	9	4	20	6	4
-------------	----------	----------	----------	-----------	----------	----------

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pakāpeniski bibliotēkas kolektīvs kļūst jaunāks. To veicina darbinieku paaudžu maiņa. Personāla mainība attiecībā uz darbinieku kopskaitu 2020.gadā bija 12%. 2020.gadā bibliotēkās 4 darbinieki izbeidza darba tiesiskās attiecības un 3 darbinieki tika pieņemti darbā.

Kopš 2014.gada, kad tika uzsākta pagasta bibliotēku centralizācija un vienlaikus optimizācija, pakāpeniski esam pārgājuši uz 1 darbinieka bibliotēku visās pagastu bibliotēkās. Šis process pilnībā noslēdzās 2020.gadā. Sakarā ar neatliekamu saimnieciska, organizatoriska un ekonomiska rakstura pasākumu veikšanu (iestādes iekšējā darba organizācijas optimizācija un darbinieku darba pienākumu pārskatīšana) Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienības Gulbenes novada Lejasciema pagasta bibliotēkā tika likvidēta amata vieta "galvenais bibliotekārs" (1 darba likme), kā rezultātā tika samazināts darbinieku skaits. Gulbenes novada bibliotēka darbiniekam piedāvāja turpināt darba tiesiskās attiecības citā pagasta bibliotēkas struktūrvienībā par bibliotēkas vadītāju, kas bija vakanta amata vieta un savā ziņā vērtējama kā darba paaugstinājums. Tomēr darbinieks atteicās no izteiktā piedāvājuma un izbeidza darbu bibliotēkā.

Pārskata periodā 2 pagastu bibliotēkās vadītājas pēc pašu vēlēšanās izbeidza darbu un tika organizētas 2 pretendentu atlases. Iedzīvotāju interese uz vakantām amata vietām bibliotēkā ir vērtējama labi, uz abām pretendentu atlasēm vidēji ir pieteikušies 7 cilvēki uz vienu amata vietu. Šobrīd vakanta ir Reģionālā mācību centra pasniedzēja amata vieta uz 0.75 darba likmi.

Pārmaiņas bija arī Gulbenes novada bibliotēkai. 2020.gadā 2 darbinieces, kuras atradās bērna kopšanas atvaļinājumā atgriezās darbā. Septembrī ilggadējā darbiniece – sistēmbibliotekāre (42 gadi bibliotekārais darba stāžs) līdz ar pensijas vecuma iestāšanos, izvēlējās neturpināt darba attiecības un doties pelnītā atpūtā. Turpināt uzsāktu sistēmbibliotekāra darbu tika izraudzīta esošā darbiniece, kura līdz šim bija strādājusi par galveno bibliotekāri, apliecinot sevi kā atbildīgu darbinieku, kurš spēj kvalitatīvi pārņemt iesāktos procesus. Sakarā ar to, darbinieks, kurš bibliotēkā strādāja uz noteiktu laiku, aizvietojojt prombūtnē esošu jauno māmiņu, varēja turpināt darbu bibliotēkā uz nenoteiktu laiku.

Gulbenes novada bibliotēkā izmaiņas notika arī Bērnu bibliotēkā. Uz darbinieka un darba devēja vienošanās pamata darbu izbeidza galvenā bibliotekāre, kura bibliotēkā nostrādāja vairāk kā 38 gadus. Darbā tika uzņemta jauna LU Sociālo zinātņu fakultātes bakalaura programmas "Informācijas pārvaldība" studente, kura pēc studiju prakses uzsāka darbu Gulbenes novada bibliotēkā.

2020.gadā Gulbenes novada bibliotēkā un pagastu struktūrvienībās no 35 bibliotekārajiem darbiniekiem ar bibliotekāro izglītību strādāja 21 darbinieks – tie ir 67 % no bibliotekāru kopskaita. Daļa darbinieku, iegūstot bibliotekāro 3.profesionālo kvalifikācijas līmeni vai 1. līmeņa profesionālo augstāko izglītību, ir turpinājuši izglītoties un ir ieguvuši augstāko bakalaura vai maģistra grādu citā nozarē. Gulbenes novada bibliotēkas un pagastu bibliotēku darbinieku izglītība apkopota tabulā 4.2.

4.2. tabula. Gulbenes novada bibliotēkas un pagastu bibliotēku darbinieku izglītība

Izglītība	Darbinieku skaits
Bibliotekāro darbinieku skaits	35
no tiem ar bibliotekāro izglītību	21
t.sk. ar maģistra grādu	5
t.sk. ar bakalaura grādu	3
t.sk. ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	5
t.sk. ar 3.profesionālo kvalifikācijas līmeni	8
studē	1
no tiem ar izglītību citās jomās	13
t.sk. ar augstāko izglītību	9
ar vidējo profesionālo izglītību	4

- *Apbalvojumi un pateicības*

2020.gadā Gulbenes novada pašvaldības apbalvojums - Atzinības raksts tika piešķirts Indrai Loginai, Gulbenes novada bibliotēkas galvenajai bibliotekārei-ekspertei informācijas centrā - par nozīmīgu un profesionālu darbu pieaugušo prasmju apguves veicināšanā, izglītojošu semināru un kvalitatīvu kultūras pasākumu organizēšanu Gulbenes novada iedzīvotājiem.

Kultūras ministrija Atzinības raksts tika piešķirts Dzintrai Upeniecei, Gulbenes novada bibliotēkas sistēmbibliotekārei - par ilggadēju darbu un nozīmīgu profesionālo ieguldījumu Gulbenes novada bibliotēkā darba automatizācijas procesu ieviešanā un attīstīšanā.

- *Finansējums personāla attīstībai (profesionālajai pilnveidei, pieredzes apmaiņas braucieniem u. tml.) – situācijas apraksts, vērtējums*

Gulbenes novada bibliotēkai viena no prioritātēm ir zinošs un kvalificēts darbinieks. Tāpēc augstu vērtējam darbiniekus, kuriem ir atbilstoša kvalifikācija. Tomēr profesionālās pilnveides kursus apmeklēt motivējam visus darbiniekus, neskatoties uz to, vai ir nepieciešams gūt profesionālās iemaņas, vai tikai pilnveidot tās. Mācībām piešķirtais finansējums atkarīgs no tā, cik paši bibliotekāri prot plānot savu profesionālo izaugsmi un to paredzēt bibliotēkas budžetā, saskaņojot ar metodiskā darba vadītāju un saņemot bibliotēkas direktores apstiprinājumu. Plānojot budžeta pieprasījumus jaunam gadam, pilnīgi visiem bibliotēkārajiem darbiniekiem tiek ielānots apmeklēt vismaz vienu profesionālo pilnveidi ārpus Gulbenes novada.

Balstoties uz profesionālās pilnveides plānu, kas tika izstrādāts veidojot 2020.gada budžeta pieprasījumu, Gulbenes novada bibliotēku darbinieki, iespēju robežās, valstī noteikto ierobežojumu dēļ, centās apmeklēt iepriekšplānotās mācības. Ziņas par citu iestāžu un organizāciju rīkoto profesionālās pilnveides pasākumu apmeklējumu 2020.gadā apkopotas 4.3. tabulā.

4.3. tabula. Gulbenes novada bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p.k.	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieku skaits
1.	Apmācību centrs "Agenda"	Kolektīva saliedēšana un pozitīvas atmosfēras uzturēšana ikdienā	8	1
2.	KISC	Latvijas Vēstnesis - valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platforma	2	6
3.	LU OPEN MINDED	X,Y,Z un A paaudzes: izaicinājumi darba devējiem, vecākiem un pedagogiem	16	1
4.	LU OPEN MINDED	Digitālā bērnība: padomi digitālās paaudzes audzināšanā	16	1
5.	LU OPEN MINDED	Autentiska un mērķtiecīga runa	12	1
6.	LNB	Vidzemes reģionālais seminārs "Bibliotēkas un sabiedrības ilgtspējīga attīstība: mēs būvējam šo pasauli paši"		4
7.	LNB	Bibliotēku zinības	960	1
8.	LNB	Kā palīdzēt nenokļūt viltus ziņu gūstā: Vācijas bibliotēku pieredze	5	1
9.	LNB	Latvijas periodika: informācijas resursi un kā tos izmantot	4	2

10.	LBB, LNB	Latvijas bibliotekāru 13. kongress "Iedvesmo, iesaisti, iespējo, vieno"	3	4
11.	LNB	Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram	5	2
12.	LNB	Kvalitatīvs attēls un tā apstrāde; Digitālo vizuālo materiālu izveide	48	1
13.	EPALE	Mūžizglītības veiksmes formula	1,5	2
14.	EPALE	Kā veiksmīgi uzrunāt auditoriju		1
15.	EPALE	Personas datu aizsardzības prasības izglītības pasākumu organizācijas kontekstā		1
16.	EPALE	Kā atpazīt izdegšanu un saglabāt līdzsvaru ikdienā		4
17.	EPALE	Izglītības vērtība no idejas līdz realizācijai		1
18.	EPALE	Darbs no mājām		2
19.	EPALE	Metodes pieaugušo izglītotāju darbā	2	1
20.		The Congress of Baltic librarians		1
21.	TietoEVRY	Padziļinātie kursi Komplektēšana; Administrācija	16	1
22.	TietoEVRY	Padziļinātie kursi Cirkulācija	8	1
23.		Digitālā saziņa ar valsti	2	1
24.		Drošība digitālajā pasaulē	1,5	2
25.		Mārketings nav reklāma	2	1
26.	LBB, LNB	Jauno bibliotēku un informācijas speciālistu konference "4CanGurus 2020"	4,5	2
27.	LNB	Analītisko ierakstu veidošana saskaņā ar RDA	4	1
28.	EBSCO	EBSCO Connect – everything EBSCO products and services in one place		1
29.	Eiropas Komisija	Jēgpilna sociālo mediju komunikācija	2 dienas	1
30.	LNB	Nacionālās Skaļās lasīšanas seminārs		1
31.	EGO centrs	Idejas radošu nodarbību un darbnīcu organizēšanai dažādos pasākumos	8	1
32.	LNB	Runas prasme saziņā	8	1
33.	Latvijas Pašvaldību Mācību centrs	Virtuālās atkarības: cēloņi, izpausmes, korekcijas iespējas	6	1
34.	LNB	Interaktīvas nodarbības bērnu un jauniešu bibliotēkās	6	1
35.	Drošs internets	Noķerti tīklā	1,5	1

Gada laikā apmeklēto kursu, semināru un mācību apjoms tiek ņemts vērā, veicot ikgadējo darbinieku darba izpildes novērtēšanu. Pamatojoties uz Gulbenes novada pašvaldības 2020.gada 7.decembra instrukciju Nr. GND/IEK/2020/38 "Instrukcija par Gulbenes novada pašvaldības iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanas un atlīdzības kārtību" decembrī tika veikta fiziskā darba veicējiem ikgadējā darba novērtēšana, pēc tās plānveidā seko intelektuālā darba veicēju ikgadējā darba novērtēšana.

Apstiprinot gada budžeta pieprasījumu, augstu vērtējam pašvaldības izpratni un atbalstu nepieciešamībā izglītot bibliotekārus. No pašvaldības līdzekļiem tiek segtas visas bibliotekāru profesionālās pilnveides mācību maksas, kā arī transporta un komandējuma izdevumi. Par saņemtajiem mācību pakalpojumiem 2020.gadā Gulbenes novada bibliotēkas no budžeta līdzekļiem ir izlietojušas 1817.67 EUR, tie ir 45% no sākotnēji plānotā. 2020.gadā komandējumiem Latvijā ir iztērēti 429.96 EUR, ārzemju braucieniem 0.00 EUR. Komandējuma izdevumiem ir izlietoti 23% plānoto līdzekļu. Sakarā ar Covid-19 valstī noteiktajiem ierobežojumiem, neesam spējuši pilnā apmērā apgūt paredzētos līdzekļus. Maksimāli izmantojam mācību iespējas, kas tika organizētas tiešsaistes režīmā.

Gulbenes novada bibliotēku darbinieku mācību komandējumiem izlietotie finanšu līdzekļi apkopoti tabulā 4.4.

4.4. tabula. Gulbenes novada bibliotēku darbinieku mācību komandējumiem izlietotās finanses

Bibliotēka	Izdevumi par saņemtajiem apmācību pakalpojumiem (EUR)	Komandējuma maksas (EUR)	Dienas nauda (EUR)
Gulbenes novada bibliotēka	647.98	123.46	88.00
Beļavas pagasta bibliotēka	105.27	0	0
Daukstu pagasta bibliotēka	48.00	0	8.00
Daukstu pagasta Staru bibliotēka	105.27	0	0
Druvienas pagasta bibliotēka	44.00	0	8.00
Galgauskas pagasta bibliotēka	105.27	0	0
Jaungulbenes pagasta bibliotēka	86.82	36.4	8.00
Lejasciema pagasta bibliotēka	75.00	15.70	16.00
Līgo pagasta bibliotēka	94.82	32.50	16.00
Litenes pagasta bibliotēka	0	0	0
Lizuma pagasta bibliotēka	40.00	0	0
Rankas pagasta bibliotēka	48.00	0	8.00
Rankas pagasta Gaujasrēveļu bibliotēka	141.27	6.20	16.00
Stāmerienas pagasta bibliotēka	31.50	0	0
Stāmerienas pagasta Kalnienas bibliotēka	69.60	15.85	8.00
Stradu pagasta bibliotēka	69.60	15.85	8.00
Stradu pagasta Stāķu bibliotēka	105.27	0	0
Tirzas pagasta bibliotēka	0	0	0
KOPĀ	1817.67	245.96	184.00

- *Problēmas un to risinājumi personāla jomā*

Personāla jautājums 2020.gadā ir bijis aktuāls, vairākkārt risināms, līdzīgi kā tas ir bijis iepriekšējos gados. Kad 2017.gadā iesākās darbinieku mainība, to uztvērām par paaudžu maiņu, kas lielā mērā tā arī bija. Tomēr šis nav galvenais iemesls. Kā svarīgāko iemeslu personāla pārmaiņām saskatām to, ka bibliotekārā atbildība, darba apjoms un uzdevumi intensīvi pieaug. Darbiniekiem, kuri bibliotēkās strādā jau vairākus gadu desmitus, ir grūti pielāgoties mainīgajai bibliotekāra lomai un uzņemties jaunas funkcijas. Tāpēc gadu pēc

gada, bibliotekāri ar ievērojamiem darba stāžiem izvēlas doties pelnītā atpūtā. Lai arī darbinieku mainība ir normāls un saprotams process, aktuālākā problēma ir piesaistīt jaunus un ziņošus speciālistus ar bibliotekāro izglītību vai bibliotekārā darba pieredzi. Tomēr šādus darbiniekus uzņemt kolektīvā sanāk reti. Pagastu bibliotēkas ir viena darbinieka bibliotēkas, tāpēc jaunajiem darbiniekiem jāspēj ātri pārņemt viss bibliotekārais darbs. Tas ir liels izaicinājums.

Lai arī mēģinām rast dažādas metodes, kas kvalitatīvi spētu ievirzīt darbā jaunos bibliotekārus, piemēram, izstrādājuši un licencējuši pieaugušo neformālās izglītības programmu "Bibliotekārā darba pamatzināšanas", kā arī veidojam konsultāciju un individuālo apmācību dienas, jūtam, ka ir nepieciešams papildināt jauno darbinieku apmācību formas, jo jauno darbinieku ievirze darbā nenorīt tik sekmīgi kā būtu nepieciešams.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

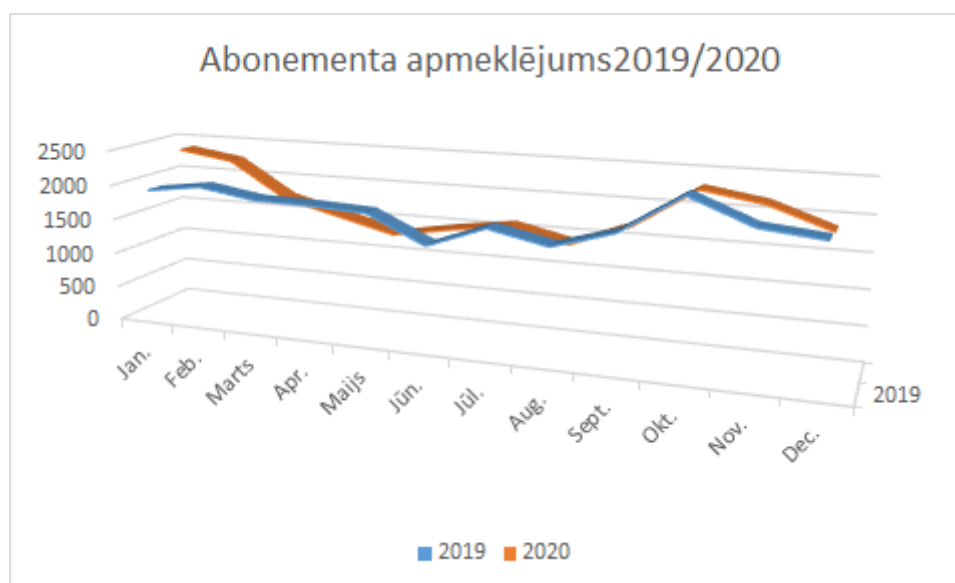
- Galvenie rādītāji (kopaina: lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums u. c.):

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	3015	3157	2950	+4,7%; -7%
<i>t. sk. bērni</i>	1277	1254	1081	-1,9%; -14%
Bibliotēkas apmeklējums	62486	65232	51895	+4,4%; -20%
<i>t. sk. bērni</i>	24219	24759	15180	+2,2%; -39%
Virtuālais apmeklējums	32979	37077	81623	+12%; +120%
Izsniegums kopā	109280	110973	90730	+1,5%; -18%
<i>t. sk. grāmatas</i>	68287	72019	62832	+5,4%; -13%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	31450	29883	21843	-5%; -27%
<i>t. sk. bērniem</i>	32119	32545	19726	+1,3%; -39%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	38	41	39	+7,8%; -5%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	94	95	86	+1%; -9%
Iedzīvotāju skaits	7834	7650	7562	-2,4%; -1,2%

Lasītāju apkalpošanas nodaļas 2020. gada rādījumu analīze.

Lasītāju apkalpošanas nodaļas apmeklējumu skaits **21750** (salīdzinot ar 2019. gadu 22490, -3,3%); izsniegums 47688 (salīdzinot ar 2020. gadu 49437, -3,5%).

Pirmajos gada mēnešos, lielāko apmeklējumu un interesi par bibliotēkas pakalpojumiem veicināja dažādotie pasākumi dažādām vecuma un interešu grupām (Erudīcijas spēle, angļu un vācu valodas interaktīvās nodarbības). 2020. gada marta, aprīļa un maija rādītāji, salīdzinoši, tikai nedaudz atšķiras no 2019. gada rādītājiem, jo Valstī izsludinātā ārkārtas stāvokļa laikā, Gulbenes novada bibliotēka nodrošināja bezkontakta grāmatu izsniegšanu (ievērojot valstī noteiktās drošības pasākumu prasības), līdz ar to salīdzinot ar citiem gadiem, skaitliski apmeklējums samazinājies, jo pavasaris ir aktīvākais pasākumu laiks (piemēram 2019. gadā šajos mēnešos pasākumus apmeklēja ap 800 iedzīvotāju). Rudenī lielu interesi izraisīja izstāde "Gulbene. 80-tie", kura sastāvēja no sadzīviskiem tā laika atribūtiem. Izstādi apskatīja vairākas skolēnu klases un lasītāji vēltīja atsevišķi uzmanību, lai pakavētos atmiņās. Savukārt gada beigās, balstoties uz pieredzi, iedzīvotāji tika laicīgi informēti un organizēts darbs tā, lai lasītājiem tiktu nodrošināta literatūra jau laicīgi un pietiekošā daudzumā.

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas 2020.gada rādītāju analīze.

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas **apmeklējumu** skaits **3148** (salīdzinot ar 2019.gadu- 3761, -16%); **izsniegumus** skaits **9735** (salīdzinot ar 2019. gadu- 11269, -14%).

Pagājušā gada aktīvo lietotāju vecums: 27 % ir vecumā no 46 līdz 60 gadiem; 27 % - vecumā virs 60 gadiem. Puse no aktīvajiem lasītāvas apmeklētājiem ir vecumā virs 46 gadiem. Līdz ar to jāpievērš uzmanība, kā popularizēt lasītāvas pakalpojumus, sevišķi preses izdevumu izsniegšanu uz mājām, lai piesaistītu vidējās paaudzes iedzīvotājus.

31 % no aktīvo lietotāju kopskaita sastāda pagastu iedzīvotāji, tas ir izskaidrojams ar darba gaitām pilsētā, kad tiek izmantoti arī bibliotēkas pakalpojumi. Par 11% procentiem samazinājies preses izdevumu izsniegumu skaits, tas noteikti ir saistāms noteiktajiem ierobežojumiem bibliotēkas pakalpojumos, jo aizvadītajos gados preses izdevumu izsniegums nemainījās vai palielinājās. Nedaudz palielinājies bērnu apmeklējums, tas ir saistāms ar Bērnu bibliotēkas aktivitātēm, iepazīstinot pirmsskolas vecuma bērnus ar Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītāvu.

Grāmatu izsniegums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājies par apmēram 52 %. Lasītāvā grāmatas tiek izmantotas uz vietas, bet lietotāji tās labprāt ņemtu līdz uz mājām, līdz ar to krājuma apgrozība ir maza. Plānots lielāko daļu lasītāvas krājuma pārvietot uz abonementu vai norakstīt.

Informācijas centra un Interneta lasītāva 2020. gada rādītāju analīze.

Informācijas centra apmeklējumu skaits **9726** (salīdzinot ar 2019.gadu – 13487, -27,8%); **izsniegumu** skaits **12629** (salīdzinot ar 2019.gadu – 18729, -32,5%).

Interneta lasītāvas apmeklējums **2960** (salīdzinot ar 2019. gadu 3174, -6,7%).

Mīnusi skaidrojami ar klātienē apmeklējuma aizliegumu Covid19 pandēmijas laikā. Tomēr jāatzīmē, ka e-pakalpojumu un e-uzziņu skaits ir pieaudzis (vairāk skat. sadaļā *Uzziņu un informācijas darbs un Datubāzes*).

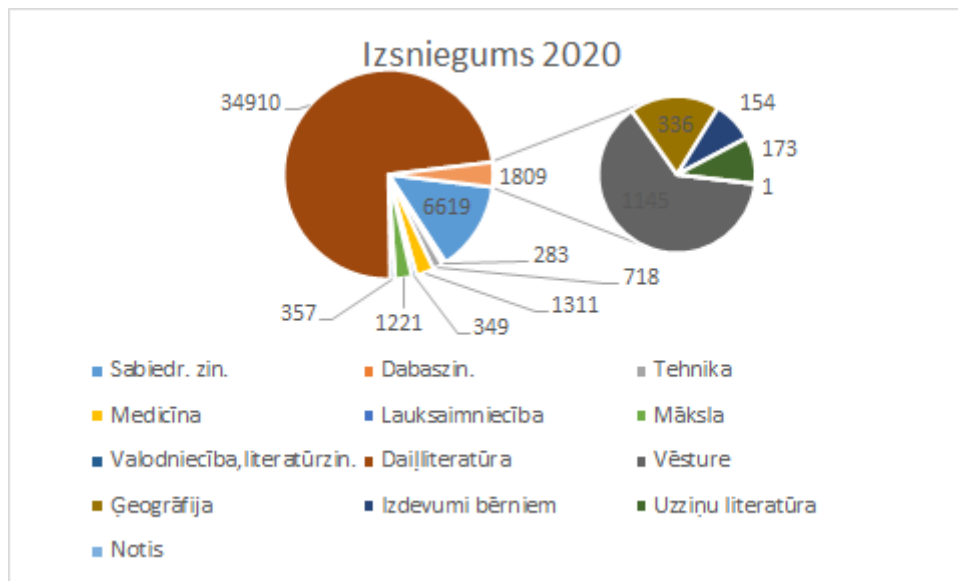
- *Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums*

Pieaugušo apkalpošanas nodaļa sastāv no:

- Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītāvas;
- Interneta lasītāvas;
- Lasītāju apkalpošanas;
- Informācijas centra.

Pieaugušo apkalpošanas nodaļas darbs ir virzīts uz to, lai bibliotēkas piedāvātais pakalpojumu klāsts atbilstu visām lasītāju vajadzībām, nodrošinot kvalitatīvu un daudzpusīgu krājumu un pasākumu kopumu, pieejamu interneta lietojumam, kā arī personalizētu pieeju darbā ar e- pakalpojumiem un abonētājam datu bāzēm. Tiek nodrošināts maksas pakalpojumi: dokumentu drukāšana, kopēšana, skenēšana, iesiešana, laminēšana. Regulāri noris tikšanās ar grāmatu autoriem, lektoriem un citu jomu profesionāļiem vai entuziastiem. Pieaugušo apkalpošanas nodaļa izstrādā, realizē un ņem dalību daudzveidīgos valsts nozīmes un starptautiskos projektos, kuru atbalsts palīdz dažādot pasākumu klāsta saturu, tematus, tādā veidā paplašinot vietējās kopienas redzesloku un veicinot tās attīstību. Regulāri uzlabojot un attīstot savas profesionālās iemaņas un darba metodes, savas zināšanas un prasmes tiek nodotas tālāk pilsētas iedzīvotājiem mācību vai interaktīvu aktivitāšu ietvaros. Ir radīta brīva platforma vietējiem un citu pilsētu māksliniekiem, kur izstādīt savu mākslas darbus.

Lasītāju apkalpošanas nodaļa.

Lielākoties cilvēki izvēlas lasīt daiļliteratūru, taču bibliotēka ir liels atbalsts vietējiem iedzīvotājiem mācību un darba jautājumos, nodrošinot tos ar dažādu nozaru literatūru. 7 % no Gulbenes novada bibliotēkas lietotājiem 2020. gadā ir bijusi vecumā no 19 līdz 26 gadiem, kas liecina, ka bibliotēka ir viesusi uzticību un jaunieši arī pēc vidusskolas beigšanas paļaujas uz savas pilsētas bibliotēkāju palīdzību, apzinoties, ka šeit nodrošinās nepieciešamo literatūru un vērtīgas uzziņa no pieejamajām datu bāzēm.

Lasītāju apkalpošanas nodaļa nodrošina Gulbenes pilsētas iedzīvotājus ar kvalitatīvu, daudzpusīgu literatūru ne tikai latviešu, bet arī krievu valodā (2020. gadā izniegto eksemplāru skaits sasniedz 20 %). Kopš ir pievērsta pastiprināta uzmanība angļu valodas literatūras plauktam, papildinot to ar mūsdienīgu literatūru, izsniegums angļu valodā turpina pieaugt skaitli 300 (2020.gadā 314, 2019. gadā 418).

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītava.

Lasītavā pieejama literatūra par vēsturi, mākslu, valodniecību, literatūrzinātņi, mūziku, etnogrāfiju un folkloru, kā arī periodiskie izdevumi – žurnāli, kuri tiek izniegti lasītājiem uz mājām.

2020.gadā joprojām pieprasīts bija maksas pakalpojums – laminēšana. Apmeklētāji vēlas ielaminēt dažādus dokumentus, apsveikumus, fotogrāfijas un apliecības. Ir iespējams ielaminēt gan A3, gan A4, gan mazākus formātus. Apmeklētāji ir priecīgi, ka Gulbenes pilsētā ir pieejama vieta, kur tiek sniegts šāds pakalpojums. Lasītavā pieejams plašs novadpētniecības materiālu apkopojums par Gulbenes novada vēsturi un mūsdienām, laikraksts “Dzirkstele” un novadnieku sarakstītie darbi. (plašāk – sadaļā Novadpētniecības darbs.)

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas darbs COVID-19 apstākļos:

- Mācības “Novadpētniecība pagastu bibliotēkās”, kas bija plānotas novembra mēnesī klātienē 5 jaunpienākušajām pagastu bibliotēku vadītājām, notika attālināti, izmantojot platformu Webex. Pozitīvais – mācības tika ierakstītas un tās varēja pēc nepieciešamības noskatīties arī pārējās pagastu bibliotēkās.
- Lielāks digitalizēto dokumentu apjoms īsā laika posmā. Laikā, kad iedzīvotāji nevar fiziski atnākt uz bibliotēku un paši veikt materiālu izvērtēšanu, atlasī, pārfotografēšanu, bibliotēkām darba apjoms būtiski palielinās – izvērtējot materiālus pašam un attiecīgi skenējot vairāk, jo tikai pēc anotācijas bibliotēkas lietotājam ir grūtāk veikt precīzu materiālu atlasī.
- Līdz ar ierobežojošu pasākumu ieviešanu arī bibliotēkas pakalpojumos, daļa no lasītavas apmeklētājiem izlēmuši nedoties uz bibliotēku. Regulāri bija nepieciešams zvanīt lasītājiem un informēt par aktuālo situāciju un pakalpojumu pieejamību bibliotēkā. Īpaši senioriem grūti izsekot līdzī informācijai nacionālajos masu līdzekļos un bibliotēkas sociālajos tīklos.
- Izstādes, kuru tematika ir atbilstoša situācijai. Tā tika veidota izstāde “Pulcēšanās prieks” uz sienām starp 1. un 2.stāvu.

Informācijas centra apmeklētājiem 2020.gadā bija pieejami jaunākie periodiskie izdevumi (avīzes, žurnāli) - 72 nosaukumi, uzziņu fonds, pieeja elektroniskajām datu bāzēm, pieejama informācija par izglītības iespējām, tūrisma informācija (kartes, tūrisma maršruti, ceļveži), pašvaldības dokumenti, pašvaldību dokumentu

datubāze, informācija par Eiropas Savienību (materiāli pieejami arī līdzņemšanai), Interneta izmantošana, datora izmantošana (darbs ar tekstu, attēlu, printēšana, skenēšana, ieraksts zibatmiņas kartē un CD), materiālu kopēšana, brošēšana.

Iedzīvotājiem tiek sniegtas individuālas konsultācijas gan e-dokumentu sagatavošanā, e-pasta lietošanā, informācijas meklēšanā internetā un datubāzēs, gan arī dokumentu printēšanā, skenēšanā, kopēšanā. Apmeklētāji vērsās pēc palīdzības dažādu e-pakalpojumu izmantošanā.

2020.gadā saņēmām jaunu multifunkcionālo iekārtu Konica Minolta C360i, kas ļāva kopēšanu, izdrukas apmeklētājiem nodrošināt daudz kvalitatīvākā veidā.

Analizējot šī gada Informācijas centra pakalpojumu attīstību un aktualitātes, jāatzīmē **Covid 19 pandēmijas izraisītā situācija, kad vairāk mobilizējamies attālināto pakalpojumu sniegšanai**, proti :

- Tika sagatavota informācija sociālajiem tīkliem par šādu tematiku, piemēram, kā izmantot bibliotēkas attālinātos pakalpojumus, skolēniem, studentiem – par mūsu attālinātajiem pakalpojumiem un resursiem, vecākiem – par e-žurnāliem, par datubāzi EBSCO, par e-paraksta izmantošanu, juridiskā informācija tiešsaistē, E-grāmatu kolekcija, Pašvaldību dokumentu datubāze,
- Pēc pieprasījuma uz e-pastu bibliotēkas lietotājiem tika izsniegtas paroles datubāzēm EBSCO u.c. Letonika un Britannica. Kopā ar paroli pievienota pamācība datubāzu izmantošanā.
- Pēc pieprasījuma tika sagatavoti materiāli skolēniem, studentiem patstāvīgajiem darbiem – no datubāzēm, e-žurnāliem, kā arī ieskenēti materiāli no grāmatām un žurnāliem un nosūtīti uz e-pastu.
- Pēc pieprasījuma nosūtīti materiāli un dokumenti uz e-pastu bibliotēkas lietotājiem, izmantojot datubāzes : i-finances.lv, leta.lv, nozare.lv, ebSCO.lv

Noorganizēti šādi pasākumi :

1. Trīs tiešsaistes semināri (vebināri) :

- Dezinformācija un mediju vide (21.maijs) (EDIC pasākums)
- Kā atpazīt izdegšanu un saglabāt līdzsvaru ikdienā? (20.nov.) (EDIC pasākums)
- Kā izveidot internetveikalu? (18.dec.) (EDIC pasākums)

2. Tiešsaistes konkursi :

- Konkurss “Grāmatu seja” - aprīlī sociālajos tīklos
- Konkurss “Neguglē, bet atrodi bibliotēkas resursos!”- aprīlī sociālajos tīklos
- Digitālā izstāde “Pašam būt! “ Jāņa Kokareviča grafikas dizaina izstāde – aprīlī mājas lapā, sociālajos tīklos
- Radošo darbu konkurss Ziemeļvalstu literatūras nedēļā - sociālajos tīklos, mājas lapā un vietējos medijos
- Viktorīna par Ziemassvētkiem sociālajos tīklos (EDIC)

Brīvprātīgais darbs Gulbenes novada bibliotēkā.

2017.gada pavasarī jau otro reizi Gulbenes novada bibliotēka akreditējās kā Eiropas Brīvprātīgā darba uzņēmējorganizācija (Nr. 2017-1-LV02-KA110-001636, akreditācijas termiņš 4 gadi). Saskaņā ar Eiropas Komisijas lēmumu programmas “Eiropas Solidaritātes korpuss” kvalitātes zīme (akreditācija) tiek pagarināta līdz 2021.gada 31.decembrim. Lai arī 2020.gadā bibliotēka neuzņēma nevienu brīvprātīgo, tomēr sadarbībā ar Gulbenes 1.pirmsskolas izglītības iestādi bibliotēkā notika 3 brīvprātīgo no Vācijas un Austrijas vadītas valodu mācības vietējās kopienas iedzīvotājiem. Pavasarī un rudenī kopumā notika 22 vācu un angļu valodas mācību nodarbības. Angļu valodu apguva aptuveni 10 cilvēku liela grupa un vācu valodu – 7 cilvēku grupa.

Visa gada garumā Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavā vietējās brīvprātīgās jaunietes iesaistījās rokrakstu atmiņu, audio atmiņu atšifrēšanā, bibliotēkas mājas lapas sadaļas Novads papildināšanā.

- [E-grāmatu bibliotēka](#)

Tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati”

	E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits	E-grāmatu bibliotēkas izsniegums
2019	93	257

2020	68	371
------	----	-----

Lielākā interese par lasīšanas vietni www.3td.lv bija pašos tās pirmsākumos 2019. gadā. Aktīvi piedāvājām saviem lietotājiem jauno pakalpojumu, ko turpinām darīt arī šobrīd. Vidēji nedēļā saņemam 1-3 pieteikumus no attālinātiem lietotājiem ar lūgumu piešķirt vai atjaunot autorizācijas datus. Atbilde tiek sniegta nekavējoties, nosūtot autorizācijas datus un īsu pamācību, lai atvieglotu reģistrācijas procesu e-grāmatu bibliotēkā. *Vairāki potenciālie lietotāji ir apstājušies pusceļā vai neturpina lietot pakalpojumu, jo:*

- sarežģīta reģistrēšanās kārtība (īpaši cilvēkiem gados)
- vietnes pakalpojumi izmantojami tikai atrodoties tiešsaistē
- e-grāmatas, diemžēl, nav iespējams lejupielādēt savos e-grāmatu lasītājos, kuriem ekrāns ir pielāgots acīm draudzīgākam režīmam salīdzinot ar datoru vai telefonu.

Lielākais pieprasījumu un lietošanas skaits, protams, saistās ar ārkārtējās situācijas laiku. Atšķirībā no daudzām citām bibliotēkām, Gulbenes novada bibliotēka karantīnas periodā turpināja bez kontakta grāmatu izsniegšanu (pilnībā to pārtraucot tikai no 2020. gada 21. decembra), līdz ar to, cilvēki neizjuta tik lielu nepieciešamību apgūt pilnībā e-pakalpojumu, ja var saņemt grāmatu papīrformātā.

- *Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste*

2020. gada februārī Reģionālais mācību centrs rīkoja aptauju Gulbenes novada bibliotekāriem, lai noskaidrotu mācību vajadzības un izmantotu šos datus, organizējot turpmākās profesionālās pilnveides mācības. Aptaujā piedalījās 27 respondenti, tā tika organizēta elektroniski. Jautājumi bija par to, kādas mācību tēmas respondenti vēlētos apgūt kā arī tika dota iespēja izteikt viedokli par aizvadītajām mācībām. Apkopojot datus, tika gūta vērtīga atziņa, ka respondentiem profesionālās pilnveides mācībās ļoti nepieciešamas ir praktiskās nodarbības, nevis tikai teorija. Aktuālākās tēmas, kādas bibliotekāri tuvākajā laikā vēlētos apgūt, bija: video un foto apstrāde, novadpētniecības datubāzes veidošanas aktualitātes kā arī darbs ar bērniem un jauniešiem. 2020. gada oktobrī tika veidota aptauja uzreiz pēc pasākuma par nodarbības lietderīgumu un vēlmi turpmāk piedalīties līdzīgos pasākumos vai saņemt informāciju par konkrēto tēmu (vecāki, mazulis, audzināšana). Ņemot vērā šo anketēšanu, tie, kuri izteica tādu vēlmi turpmāk saņemt digitālo žurnālu Vecākiem. Atsaucība un interese ir un secināts, ka bibliotēka ir lieliski piemērota vide, kur regulāri tikties šādai interesentu grupai, īpaši, ja ir iespēja pieaistīt kādas nozares speciālistu.

2020. gada novembrī tika rīkota elektroniska aptauja Gulbenes novada bibliotekāriem, kurā piedalījās 13 respondenti. Aptaujas mērķis bija noskaidrot, kādos bibliotekārā darba virzienos bibliotekāri vēlētos izglītoties un pilnveidoties. Analizējot aptaujas rezultātus, bibliotekāri atzina, ka labprāt pilnveidotu savas zināšanas bibliotēkas publicitātes darbā, novadpētniecības darba aktualitātēs, darbā ar jauniešiem kā arī dažādu tehnoloģiju lietošanā. Šīs aptaujas dati tika izmantoti, rakstot Nordplus mobilitātes projektu.

- *Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – šīs situācijas raksturojums*

Informācijas centra, Interneta lasītavas, kā arī bērnu bibliotēkas visi pakalpojumi ir simtprocentīgi pieejami cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (bibliotēkas 1. stāvs). Tos izmanto cilvēki ratiņkrēslā, kā arī cilvēki ar kustību traucējumiem.

Cilvēkiem ar īpašām vajadzībām Informācijas centrā tiek piedāvāta informācija par likumdošanas, sociālajiem jautājumiem, kā arī vides pieejamību. Šos materiālus izmanto arī studenti saviem pētnieciskajiem darbiem.

Bibliotēkas interneta lasītavas konsultants Andris Vītols, kurš pats ikdienā pārvietojas ratiņkrēslā, sniedz konsultācijas un padomus gan klātienē, gan arī telefoniski par dažādām iespējām, ko sniedz valsts un pašvaldība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Gulbenes novada bibliotēka šai mērķgrupai nodrošina arī mājapkalpošanu, piegādājot grāmatas mājās.

- *Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, mājsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.), tematiskie pasākumi – situācijas raksturojums, skaitliskie dati nav tik būtiski*

Plānojot pasākumus atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām, vienmēr ņemam vērā aktualitātes, kuras interesē cilvēkus. 2020. gada aktualitāte bija vairāki bibliotēkas noorganizētie **tiešsaistes semināri** par tādām aktuālām tēmām kā mediju vide, dezinformācija, izdegšana, internetveikalu izveidošana.

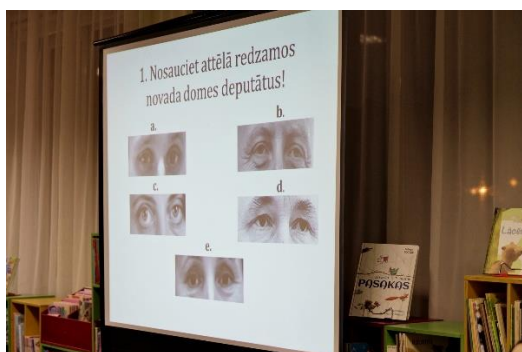
Tomēr ļoti gaidīts prieks bija satikties ar saviem uzticīgajiem bibliotēkas lietotājiem kupli apmeklētos **klātienē pasākumos** - tikšanās ar rakstnieci, žurnālisti Marinu Kosteņecku, rakstnieku Aivaru Kļavi, dzejnieku Guntaru Godiņu, dzejnieku Contru (Markuss Konnula), kino režisori Madaru Dišleri, žurnālistu un publicistu Daini Īvānu, rakstnieci Leldi Kovaļovu, modes mākslinieci Asnati Smelteri, žurnālisti Elitu Veidemani, dzejnieci, aktrisi Raimonu Vazdiku, teātra zinātnieku Jāni Siliņu, grafologi Anitu Milleri. Sirsnīga tikšanās bibliotēkā bija ar mācītāju Juri Cālīti.

Patiesu intrigu sabiedrībā raisīja bibliotēkas jau 2018.gadā iesāktā tradīcija - **erudīcijas spēļu cikls "Zini, mini, uzzini"**. Janvārī spēles tēma bija EIROPA, bet februārī - PASAULE. Abās spēles kārtās kopumā piedalījās 66 dalībnieki. Spēles pēdējā kārtā jautājumi bija āķīgi un sarežģīti, jo dalībnieki cīnījās par galveno balvu - braucienu uz Eiropas Parlamentu Briselē. Šo balvu nodrošināja Eiropas Parlamenta deputāts Ivars Iļabs. Brauciens bija paredzēts 2020.gada aprīlī, bet tas tika atcelts, jo valstī tika izsludināta ārkārtas situācija.

Erudīcijas spēle "Zini, mini, uzzini" guva lielu popularitāti Gulbenes pilsētā, tāpēc uz spēli pieteicās arī Gulbenes 2.vidusskolas (tagad - Gulbenes novada vidusskolas) 10.klases jaunieši. Viņi izvēlējās tēmu Vldzeme. Jaunieši paši atzina, ka jautājumi bija diezgan sarežģīti, bet arī interesanti. Spēles organizatorus pārsteidza skolēnu radošums un neparastās atbildes.

Erudīcijas spēles organizēšanā un jautājumu gatavošanā iesaistījās visi Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki, tāpēc vēl lielāks gandarījums ir par to, ka iedzīvotājiem spēle patīk. 2020.gada marta sākumā Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki devās uz Liteni, lai noorganizētu spēli pagasta iedzīvotājiem. Spēlē piedalījās 15 dalībnieki un prieks ir par to, ka bibliotēkas radītā spēle ir lielisks brīvā laika pavadīšanas veids arī novada pagastu iedzīvotājiem.

Vēl kas nepiedzīvots bibliotēkas vēsturē bija ļoti tematiska, ar visiem nepieciešamajiem 80. gadu atribūtiem, izzinoša un reizē izklaidējoša **Atmodas laika diskotēka** kopā ar DJ Uldi Rudaku Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta "Vējaina diena" ietvaros.

Atsevišķa mērķauditorija bija **izglītojošiem semināriem**: a) "nauda", kā bērniem iemācīt atbildīgi apieties ar naudu; b) kā labāk prezentēt, iemācīties "lifta runu"; c) aktuālie digitālie izaicinājumi online vidē; vizuālo stāstu veidošanu; podkāstu veidošanu; d) Rīta kafija ar Psihologi "Kāda mamma es esmu".u.c.

Bibliotēka prot arī izaicināt. Št gada izaicinājums bija došanās divu dienu izzinošajā **velo braucienā** pa Latvijas un Igaunijas zaļajiem dzelzceļiem, kopā pieveicot 130 kilometrus. Št aktivitāte jau nu noteikti parādīja, ka bibliotekāri nav "nekādi sausiņi", iegūstot vēl papildus bibliotēkas sekotājus un fanus.

Esam gandarīti, ka, strādājot spēcīgā komandā, esam spējuši noorganizēt tik daudzveidīgas aktivitātes dažādām mērķauditorijām. Tuvāk par tām - turpinājumā.

Janvārī - **“Brīvības ceļš”**. Sarunas ar kino režisori Madaru Dišleri un Tautas frontes pirmo priekšsēdētāju, politiķi, žurnālistu un publicistu Daini Īvānu. Projekta "Vējaina diena" ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 32.

Janvārī - Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrības un Gulbenes novada bibliotēkas organizētais pasākums - **tikšanās ar publicisti un rakstnieci Marinu Kosteņecku**. Sarunu vadīja LNB Atbalsta biedrības direktore Karina Pētersone. Saruna par Marinas Kosteņeckas atmiņu krājumu "Mans XX gadsimts", rakstnieces dzīvesstāstu, radošo darbību un lomu nesēnajos Latvijas vēstures notikumos. Pasākuma dalībnieku skaits – 70.

Februārī - **“Jautri un pamācoši stāsti par nopietnu tēmu – nauda”** Kā vecākiem runāt ar bērniem par naudu? Kā iemācīt bērnus tērēt atbildīgi? Vai bērns var pelnīt? Ar zināšanām, praktisko pieredzi sarunās par ģimenes finansiālo audzināšanu dalījās grāmatas "Naudiņš mācās saprast naudu" autore, finanšu eksperte Jolanta Jērāne. EDIC projekta ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 17.

Februārī - **“Trešā atmoda un žurnālistika”** - Tikšanās ar rakstnieku un žurnālistu Aivaru Kļavi un dzejnieku, atdzejotāju, tulkotāju Guntaru Godiņu, mēģinot iejusties Trešās Atmodas, žurnālistikas, žurnāla “Avots” tapšanā, un ar tiem saistīto notikumu aizkulisēs. Projekta “Vējaina diena” ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 20.

Martā - **tikšanās ar novadnieci, uzņēmēju un rakstnieci Leldi Kovaļovu**. Saruna par viņas debijas detektīvomānu “Bezvēsts pazudušās” un jauno psiholoģisko trilleri “Svešinieki”. Pasākuma dalībnieku skaits – 40.

Maijā – **izglītojošs vebinārs "Mediju vide mūsdienās"** Kā atpazīt dezinformāciju? Kritiskā domāšana un medijpratība. Dezinformācijas, viltus ziņu piemēri dažādos medijos. Praktiski piemēri. Vebināru vadīja DELFI žurnālists Ansis Īvāns. Pasākuma dalībnieku skaits – 54.

Jūnijā – **"Mode un trešā atmoda"**, saruna ar modes mākslinieci, grāmatas "Piecdesmit gadi Rīgas modē" autori Asnati Smelteri. Projekta "Vējaina diena" ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 31.

Jūnijs - septembris - **"Izzinošas ekspedīcijas 2020"**. Ņemot vērā iedzīvotāju atsaucību, ekspedīcijas tika rīkotas jau otro gadu. Iesaistīti pieci eksperti un izstrādāti četrus ekspedīciju maršruti. Pirmajā ekspedīcijā kopā ar Latvijas muižu un parku pētnieci Ilzi Māru Janeli iepazīti Gulbenes parki, otrajā - Rankas muiža, Rankas kartona fabrika, zemnieku saimniecība "Ķelmēni" ("Ķelmēnu" īpašnieks Juris Paulovičs), Stāmerienas pagastā apskatīts jaunatklātais Jaunķempju pilskalns, senkapi, kur arheoloģiskajos izrakumos atrasta Stāmerienas villaine (Sarmīte Dundure no Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes), iepazīta Kalnienas pils un citu muižas ēku vēsture, Kalnienas stacija (Inga Lapse no Tūrisma informācijas centra "Stāmeriena"), savukārt ceturtajā ekspedīcijā akmeņu apzinātāja Ivara Logina vadībā iepazīti Liedes kalni Jaungulbenes pagastā, kā arī Obravas pusmuiža un Ušura ezers. Kopumā ekspedīcijās piedalījušies 84 dalībnieki.

Jūnijā – **izzinošais velobrauciens “Ar velo pa Zaļo!”**. Pirmās dienas maršruts bija veltīts Zaļā dzelzceļa izpētei maršrutā Ape – Valka. Brauciena laikā iepazīnām Latvijas robežpilsētiņu Api, jaukos Igaunijas ciematus Moniste un Hargla, Tellingumāgi torni u.c. Kājas pūtinājām un kopīgo zupas katlu vārījām viesu mājā “Ezernieki” Valkā. Otrajā dienā gida pavadībā iepazīnām Valku, iemēģinājām sliežu velosipēdu. Tālāk devāmies uz etnogrāfisko sētu “Ielīcas”, kur uzņēma mākslas filma “Pūt, vējiņi”. Zaļo velo tūri noslēdza viesošanās Smiltenes pagasta bioloģiskajā saimniecībā “Lejas Varicēni”, kuras saimnieki atraduši alternatīvas metodes saimniekošanai laukos un dzīvo saskaņā ar dabu. EDIC projekta ietvaros. Braucienā pedalījās 29 dalībnieki.

Jūlijā - Gulbenes novada bibliotēkas un Europe Direct informācijas centra Gulbenē **aktivitātes Gulbenes pilsētas svētkos** :

- QR kodu spēle kopā ar Olitu ģimenēm ar bērniem “Grāmatu tenteris”
- Europe Direct informācijas centra Gulbenē info telts : informācijas materiāli par eko dzīvesveidu, viktorīnas un uzdevumi, āra spēles ģimenēm ar bērniem.
- Velo darbnīca kopā ar velo meistarū un entuziastu Gati Kreicbergu, velo stafete bērniem un pieaugušajiem, freebike jeb ērmriteņu parāde un vizināšanās ar meistara radītajiem riteņiem. EDIC projekta ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – ~ 150.

Jūlijā – jaunā mākslinieka Jāņa Kokareviča digitālās grafikas darbu izstādes “Pašam būt!” atvēršana. Izstāžu cikla “Bibliotēka dod vārdu jaunajiem!” Gulbenes jaunieša Jāņa Kokareviča digitālās grafikas darbu izstāde, kura no digitālā formāta bija pārcēlusies uz bibliotēkas telpām. Piedalījās 21 pasākuma dalībnieks.

Septembrī – tikšanās ar mācītāju, Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes docentu, biedrības „Zvannieku mājas” dibinātāju Juri Cālīti. Pasākuma dalībnieku skaits – 37.

Septembrī – izglītojošs seminārs “Jaunākie digitālie izaicinājumi, iespējas un risinājumi”. Digitālā komunikācija, jaunākās tendences saziņas procesā tiešsaistē, bezmaksas palīg līdzekļi vizuālā stāsta veidošanā, podkāsti. Lektore – komunikāciju eksperte Kristīne Tjarve. EDIC projekta ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 17.

Septembrī – **Eiropas kultūras vakars “Tik grūti ir būt latvietim”** tikšanās ar igauņu dzejnieku Contra (Margus Konnula) un latviešu dzejnieku, tulkotāju Guntaru Godiņu. Saruna par valodu atšķirībām, tulkošanas īpatnībām, Contras dzejoļu krājumu “Tik grūti ir būt latvietim”. EDIC projekta ietvaros. Pasākumā piedalījās 16 dalībnieki.

Septembrī - pasākums **“Ceļojums ar dzejniekiem Gulbenē. Nākotne.”** Trešais šāda veida Dzejas dienu pasākums. Ceļojums pa Gulbenes pilsētas Nākotnes ielas apkaimi, ar dzejas lasījumiem, apkaimes raksturojumu. Piedalījās 6 dzejnieki: Daina Sirmā, Ligija Purinaša, Raimonds Ķirkis, Džeids Vils, Marts Pujāts, vietējos literātus pārstāvēja Inese Tirzīte. Pasākuma noslēgumā brīvais mikrofons un I.Tirzītes kokles spēle. Pasākuma dalībnieku skaits – 25.

Septembrī - **Sarunas un dziesmas par Trešo Atmodu.** Muzikāla tikšanās ar žurnālisti, Atmodas laika personību Elitu Veidemani un dzejnieci, dziedātāju, aktrisi Raimondu Vazdiku. Tikšanās bija kā saruna caur

mūziku, dziesmām, atmiņām, jautājumiem un atbildēm par piedzīvoto Trešās Atmodas laikā. Pasākums tapis projekta "Vējaina diena" ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 40.

Oktobrī – **seminārs-meistarklase "Kā žilbinoši prezentēt 30 sekundēs"**. Uzmanības iegūšana, balss nozīme, elpošanas tehnikas, runas strukturēšana, palīglīdzekļi, lifta runa, praktiski vingrinājumi. Vadīja Laura Vanaga, kustība "Oratore". EDIC projekta ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 32.

Oktobris - **Diskotēka kopā ar DJ Uldi Rudaku 80-to gadu noskaņās**. Pasākuma laikā DJ Uldis Rudaks iepazīstināja ar Atmodas laika atmosfēru mūzikas lauciņā Latvijā, rādot fotogrāfijas no tā laika spilgtākajiem mirkļiem, pilsētu skatiem, stāstot par mūziku 80to gadu Latvijā, kā arī atskaņojot plates. Projekta "Vējaina diena" ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits –38.

Oktobrī - **Rīta kafija ar psiholoģi Lieni Āboliņu** sapulcēja mammas, kuras iesaistījās diskusijā par mammas lomu un sievietes pašsajūtu. Šī nodarbība bija pirmā, lai iesāktu regulāras tikšanās šai interešu grupai! Dalībnieču pulkā bija gan māmiņas, kuras nav sasniegušas pilngadību, gan tādas, kuras savus bērnu jau palaidušas dzīvē un tagad uzņēmušās audzināt jau audžu bērnus. Tika veikta aptauja, kuras rezultātā ir izveidots interešu pulks, kas izrāda vēlmi arī turpmāk tikties. Pasākums tika papildināts ar tematiskajiem rakstiem, žurnāliem, grāmatām.

Novembrī - **Vebinārs (tiešsaistes seminārs) "Kā atpazīt izdegšanu un saglabāt līdzsvaru ikdienā?"** Izdegšanas iemesli mūsdienās, kādi ir izdegšanas posmi, kā novērst izdegšanu. Vebināru vadīja : Mg Soc. D.Eviņa Apine, supervizore. EDIC projekta ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits – 48.

Decembrī - **Vebinārs – online seminārs "Kā izveidot internetveikalu?"**. Praktisks vebinārs par internetveikalu izveidošanu un digitālā mārketinga principiem. Vebināru vadīja Edagrs Koroņevskis, digitālā mārketinga eksperts. EDIC projekta ietvaros. Pasākuma dalībnieku skaits –18.

Decembrī - **tiešsaistes spēle-viktorīna "Ziemassvētku viktorīna"**. Viktorīna izveidota Google veidlapas platformā <https://ej.uz/ziemassvetkieiropa> Uzvarētāju noskaidrošana izlozes kārtībā. No 13 dalībniekiem tika izlozēti 5, kuri saņēma apsveikumu kartīšu komplektus no sociālā uzņēmuma SIA "Typical latvian". <https://failiem.lv/u/4hkcun96b> . EDIC projekta ietvaros. Pavisam piedalījās 60 dalībnieki.

2020.gadā tika noorganizētas 9 izstādes (bez novadpētniecības izstādēm) - gan tradicionālā, gan, ņemot vērā pandēmijas situāciju, - digitālā formātā.

Janvārī - latviešu valodas aģentūras ceļojošā izstāde **"Kļūdiēs tā, lai citiem prieks! "** ir aģentūras rīkotā fotogrāfiju un stāstu konkursa rezultāts, kurā redzams, kādas valodas kļūmes un interesantus pārpratumus konkursa dalībnieki pamanījuši savā ikdienā.

Februārī – **"Baltijas brīvības ceļš"** - Latvijas Nacionālā vēstures muzeja izveidotā izstāde, projekta "Vējaina diena" ietvaros.

Martā - Izstāde **“Uz skatuves. Ludolfam Libertam - 125”**. Gulbenes Mākslas skolas audzēkņu darbi – mākslinieka Ludolfa Liberta (1895 - 1959) dekorāciju metu interpretācijas, kurās audzēkņi mēģinājuši apjaust scenogrāfijas vērienu un operas kostīmu tēlainību.

Aprīlī - **Digitālā izstāde “Pašam būt!”** Izstāde digitālā formātā apskatāma bibliotēkas mājas lapā <https://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/jana-kokarevica-izstadi-pasam-but>, kā arī sociālajos tīklos. Pielāgojoties tik mainīgajam laikam, kurā dzīvojam, piedāvājam aplūkot gulbenieša Jāņa Kokareviča izstādi "Pašam būt" digitālā formātā.

Maijā – otrā **digitālā izstāde - Hannas Kalējas zīmētie zirgi**. Izstāde apskatāma <https://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/raksti/hannas-zimeto-zirgu-izstade>. Gulbeniete Hanna ne tikai aizraujas ar jāšanas sportu, bet arī ļoti labprāt zīmē zirgus.

Augustā - izstāde **“Mani gadi uz mani neattiecas”**. Lai atzīmētu Jura Cālīša - mācītāja, Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes docenta, biedrības „Zvannieku mājas” dibinātāja nozīmīgo dzīves jubileju, izstādes radošā komanda no Latvijas Universitātes bibliotēkas izskatīja 240 publikācijas, kurās izskanējušas Jura Cālīša domas par dažādiem tematiem. Paraleli bibliogrāfijai klasiskā izpratnē tapa domu un atziņu bibliogrāfija, kas materializējusies izstādē. Kopumā tika atlasīti 99 Jura Cālīša citāti, kas atspoguļoti ne tikai planšetēs, bet arī grāmatzīmēs, kas sniedza iespēju apmeklētājiem paņemt daļu no izstādes sev līdzi.

Oktobrī - **“Gulbene. 80-tie”**. Izstāde tapusi projekta “Vējaina diena” ietvaros, atspoguļojot dzīvi Gulbenē Trešās Atmodas laikā, eksponējot sadzīves priekšmetus, grāmatas, elektroierīces, apģērbu, rotaslietas. Interesanta un nedaudz nostalgiska šī ekspozīcija šķīta ne vien tiem, kuri piedzīvojuši šos laikus, bet rosināja uzdot kuriozus jautājumus tos izstādes apmeklētājus, kuri dzimuši vēlāk. Izstāde bija kā papildinājums fotogrāfiju un video interaktīvajai izstādei par Trešās atmodas laiku Gulbenē.

Novembrī - **“RADI RADA” Vietējo mākslinieku ģimenes (Gerda Juškeviča, Ģirts Jogurs, Ilvija Juškeviča) darbu izstāde.**

Decembrī - Sociālā uzņēmuma “Typical Latvian” vadītājas Elīnas Bērziņās radītā pastkartīšu un apsveikumu kartiņu jaunās kolekcijas **“Mežss”** izstāde. Katra vienība ir A4 formātā un papildināta ar Elīnas pārdomām, haikām.

- *Uzziņu un informācijas darbs – īsi, aprakstoši (situācijas apraksts, vērtējums)*

Visās Gulbenes novada bibliotēkas **Pieaugušo apkalpošanas nodaļas** struktūrvienībās tiek sniegtas dažāda veida un satura uzziņas par specifiskām tēmām un nozarēm. Tiek sniegti arī daudzveidīgi e-pakalpojumi: valsts un pašvaldību pakalpojumi, banku, apdrošināšanas, sadzīves pakalpojumu, ceļojumu informācija u.c.

Atsevišķi uzskaitītie e-pakalpojumi (Latvija.lv; Elektrum.lv; Bankas; Vid.gov.lv; Transporta biļetes; e-veselība) ir tikai visbiežāk sniegtie. Bez tiem palīdzam, piemēram ar: auto un citu apdrošināšanas pakalpojumu kārtošanu, e-parakstu izmantošanu, rindu pieteikšanu pie ārsta, e-pasta izveidošanu, biļešu iegādi uz kultūras pasākumiem, sludinājumu ievietošanu portālos, valsts nodarbinātības aģentūras e-pakalpojumu izmantošanu (darba meklētājiem), u.c.

Informācijas centrā 2020. gadā tika sniegtas **1333 uzziņas**, no tām:

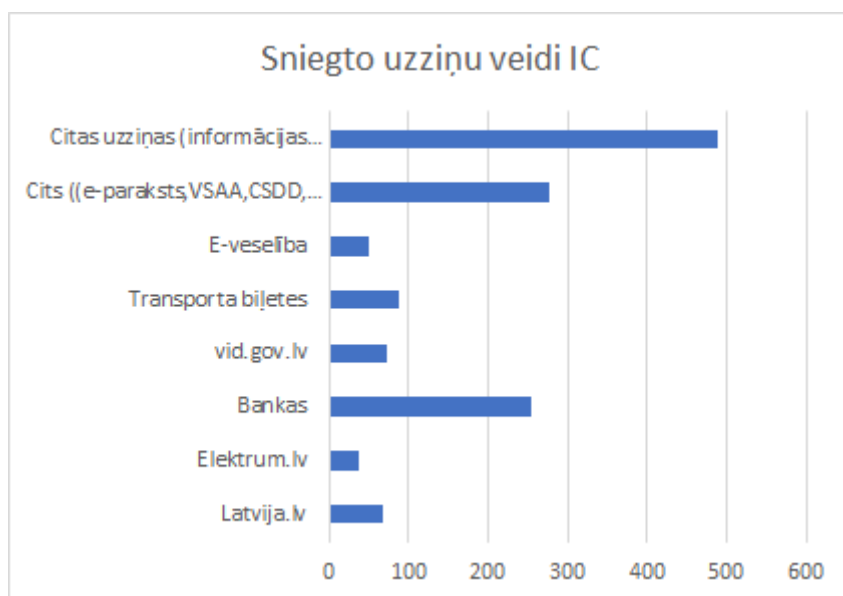
- **488 uzziņas** (informācijas sagatavošana: tematiskās uzziņas, bibliogrāfiskās uzziņas, precizējošās uzziņas, bibliogrāfiskie saraksti, palīdzība Office programmu lietošanā, palīdzība viedtālrunu lietošanā u.c.)
- **845 e-pakalpojumi un e-uzziņas** (Latvija.lv, banku pakalpojumi, vid.gov.lv, e-veselība, e-paraksts, e-pasta izveidošana, sludinājumu ievietošana portālos, u.c. Palīdzība elektronisko datubāžu lietošanā, informācijas izgūšana no datubāzēm un piegāde pa e-pastu.)

Salīdzinoši: 2019.gadā kopā tika sniegtas 1326 uzziņas, **veidojot 0,5 % pieaugumu 2020.gadā**. Lai arī Covid 19 situācijas dēļ noteiktu periodu bibliotēka bija slēgta, tomēr pieaugums izskaidrojams ar sniegtajām attālinātajām e-uzziņām un pakalpojumiem. Par dažādo tematiku liecina šādu tematisko uzziņu piemēri :

- Interesu izglītības programma futbolā.
- Vieglatlētikas programmas paraugi sporta skolām.
- Kā aizpildīt elektronisko vīzu uz Krieviju.
- Dokumentu iesniegšana uzturēšanās atļaujas pagarināšanai.
- Materiāli par Antarktīdu.
- Makšķerēšanas kartes iegūšana Igaunijā.
- Vecākā pirmsskolas vecuma bērnu savstarpējā agresija.
- Materiāli par agronomu Paulu Lejiņu.
- Par Stāmerienas pili angļu valodā
- Materiāli par Vāciju.
- Masļenku robežincidents 1940.gadā.
- Latvijas sportisti un to sasniegumi.
- Mihails Režčikovs un viņa luga "Kompanjoni".
- Sociālais darbs ar bēgļiem.
- Riteņbraukšana Gulbenē.
- Sociālā uzņēmējdarbība Gulbenē.
- Bērnu attīstības posmi.
- Graudkopība Gulbenes novadā.
- Sarkanvīna ārstnieciskās īpašības.
- Iedzīvotāju skaits pēc vecuma Gulbenes novadā.
- Kas ir psihologa konsultācija un kā tā atšķiras no supervīzijas.
- Aktuālās jauniešu valodas problēmas un to risinājumi.
- Kā pārdošanas veicināšana var sekmēt zīmola attīstību?
- Sociālā palīdzība pašvaldībās
- Pierobežas joslas apmeklējuma atļauja
- Vai cilvēkam, kurš atrodas ieslodzījumā, ir tiesības satikties ar civilās attiecībās esošu draudzeni? Kur griezties?

Par Informācijas centra sniegto uzziņu un e-pakalpojumu klāstu un izmantojamību var spriest pēc tabulas.

Latvija.lv	67
Elektrum.lv	37
Bankas	254
vid.gov.lv	73
Transporta biļetes	87
E-veselība	51
Cits ((e-paraksts, VSAA, CSDD, palīdzība datubāzu izmantošanā, e-pasta lietošanā, sludinājumu izvietojumā u.c.)	276
Citas uzziņas (informācijas sagatavošana, palīdzība Office programmu lietošanā, viedtālrunu lietošanā u.c.)	488
KOPĀ	1333

Interneta lasītavā (SIPP) uzziņas 2020.gadā: 1570 (ar e-pakalpojumiem). Salīdzinoši 2019.gadā – 848.

Salīdzinot ar 2019.gadu, pieauguši šādi e-pakalpojumi:

1. Latvija.lv
2. Bankas
3. Vid.gov.lv

Salīdzinot ar 2019.gadu, mazāk tika sniegta palīdzība transporta biļešu iegādē, reģistrēšanā.

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavā 2020.gadā sniegto uzziņu skaits – 161, no tām:

- **59 konsultācijas**, uzziņas (tajā skaitā arī e-pakalpojumi par čeku loteriju, internetbankas lietošanu, balticmaps.eu lietošanu, dokumentu ievietošanu failiem.lv, latvija.lv, EDS)
- **102 novadpētniecības faktogrāfiskās uzziņas)**

Salīdzinājumā ar 2019.gadu to skaits samazinājies par apmēram 24 %. Lielākoties uzziņas tiek sniegtas mācību procesam (zinātniski pētnieciskie, bakalaura, maģistra darbi), dažādu kultūrvēsturisku faktu meklēšanai, darba procesam (faktu precizēšana, informācijas apkopošana). Darbinieku zināšanas, plašo resursu pieejamība un attālinātas saziņas iespējas ļauj uzziņas sniegt kvalitatīvi un ātri.

2020.gadā **digitalizēto un nosūtīto elektronisko vienību kopskaits – 103**. Pārsvārā skenēti raksti no Gulbenes novada laikraksta "Dzirkstele", kā arī no nacionālās preses. Kopumā digitalizēto dokumentu skaits uzziņām ir saglabājies iepriekšējā gada apmēros. (Plašāk – sadaļā Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi)

Lasītāju apkalpošanas nodaļā 2020. gadā tika sniegtas **4028 uzziņas**, kas nedaudz pārsniedz iepriekšējā gada rādītājus. Lielākā daļa (apm. 90%) no sniegtajām uzziņām joprojām ir adresālās uzziņas. To apjoms palielinājās ārkārtējās situācijas laikā, kad lasītājiem nebija iespējas pašiem izvēlēties grāmatas. Tematiskās uzziņas biežāk izmantoja studenti. Pēc uzziņu tematikas varam diezgan precīzi noteikt, kādas specialitātes apgūst mūsu novada studējošie. 2020.gadā mums bija iespēja uzzināt:

- Kas ir **radikālā pieeja sociālajā darbā**,
- Kādai jābūt **komunikācijai ar personām ar personu akcentuācijām**,
- Kas ir **preventīvais sociālais darbs** un ar ko atšķiras **preventīvais sociālais darbs ar nepilngadīgajiem**,
- Kādas ir **dzimuma atšķirības stresa izpausmēs**.
- Tika meklēti (un atrasti) papildus materiāli **ergonomikā** un **darba medicīnā, mērķauditorijas izpētē un laika plānošanā**.

Neiztrūkstoši plašs tematu loks saistīts ar skolnieku zinātniski pētnieciskajos darbos izvēlētajiem tematiem, piemēram: **modes vēsture; energoefektivitāte; droša vide jogas nodarbībām; siltuma zuduma iemesli daudzdzīvokļu mājās**. Vienu no paša gada nogalē izpildītajām uzziņām varētu nosaukt par kuriozu – vajadzēja rast atbildi, ar ko **maura sūrene** atšķiras no **dažādlapu sūrenes**. Bet, lai atbildētu pārlicinoši, nācās ne tikai pārlapot vairākas grāmatas, bet arī izmantot dažādus interneta resursus, pie reizes atrodot vairākas faktiskās kļūdas nesen izdotajā ārstniecības augu grāmatā.

Uzziņu un informācijas darba veikšanā tika izmantots bibliotēkas un uzziņu literatūras krājums, LNB katalogs, abonētās datu bāzes (**Letonika.lv; EBSCO.com; Lursoft.lv**) un brīvpieejas resursi, piemēram – **periodika.lv; cyberleninka.ru, massolit.top**, kā arī digitālā bibliotēka (piemēram www.lnb.lv akadēmiskais repozitorijs - Academia) u.c. interneta resursi.

Prognozējami pieauga digitālo uzziņu skaits, t.i., uzziņas tika izpildītas attālināti, visus atrastos materiālus nosūtīt lietotājam ar e-pasta starpniecību. Tas bija iespējams, pateicoties ciešai sadarbībai ar Novadpētniecības lasītavu un Informācijas centru. Liekot kopā visus resursus un arī darbinieku pieredzi informācijas meklēšanā, tapa vairākas apjomīgas tematiskās uzziņas.

Apmeklētāju konsultācijās vairumā gadījumos bija vajadzīga palīdzība rēķinu apmaksā ar internetbankas starpniecību, kā arī rēķinu saņemšanā e-pastā.

Tika sagatavoti aktīvāko lasītāju vidū ļoti populāri **anotēti jaunieguvumu saraksti**. Aizvadītajā gadā tādi bija **6**. Tie ļauj lasītājiem īsā laikā iepazīties ar bibliotēkas jaunākās literatūras klāstu, sastādot personīgus lasīšanas plānus. Saraksti bija pieejami bibliotēkas mājas lapā, kā arī nosūtīti lasītājiem ar e-pasta starpniecību

- *Bibliotēkas izglītojošā darbība (situācijas apraksts, vērtējums)*

2020.gadā Reģionālā mācību centra rīkotajās mācībās piedalījušies 320 Gulbenes novada iedzīvotāji. Šajā gadā cilvēki aktīvi izmantoja gan pieaugušo neformālās izglītības programmu nodarbības, gan konsultācijas, gan arī iesaistījās valodu nodarbībās. Nemainīgi arī 2020.gadā vispieprasītākās pieaugušo neformālās izglītības programmas bija "1.solis darbā ar datoru un internetu" un "2.solis darbā ar datoru un internetu." Detalizētāka informācija redzama tabulā.

Kopsavilkums par Reģionālā mācību centra pakalpojumiem

Mācības	Dalībnieku skaits
5 pieaugušo neformālās izglītības programmu realizācija	99
Konsultācijas datora un interneta lietošanā	50
Konsultācijas ZPD darbu rakstīšanā	11
Mācības skolēniem par bibliotēkā pieejamajām datubāzēm "Palīgs Tev!"	144

Angļu valodas nodarbības	11*
Vācu valodas nodarbības	7*
KOPĀ	320

*vidējais dalībnieku skaits vienā nodarbībā

2020.gadā tika licencētas 2 pieaugušo neformālās izglītības programmas:

- programma “Bibliotekārā darba pamatzināšanas” saņēma atkārtotu licenci,
- programma “Medijpratība” licenci saņēma pirmo reizi - programmas “Medijpratība” mērķis ir veicināt tradicionālo un digitālo mediju izpratni un nozīmīgumu jauniešu vidū. Neformālās izglītības programmas apjoms ir 2 stundas un programmas lektore ir Reģionālā mācību centra pasniedzēja. 2020.gadā programmu apguva 20 vidusskolas vecuma jaunieši.

Šobrīd mācību centrā ir licencētas 6 pieaugušo neformālās izglītības programmas:

1. Datora un interneta lietošanas prasmes (16 h)
2. Elektroniskie resursi un informācijas meklēšana (6h)
3. Novadpētniecība (6h)
4. E-pakalpojumu un e-komercijas iespējas (4h)
5. Bibliotekārā darba pamatzināšanas (36h)
6. Medijpratība (2h)

Covid-19 pandēmija ieviesa būtiskas izmaiņas arī Reģionālā mācību centra darbībā. Bija nepieciešams meklēt jaunas iespējas, kā nodrošināt pakalpojumus arī attālināti. Ļoti pieprasītas bija individuālās konsultācijas par datora, interneta un e-pakalpojumu lietošanu kā arī attālinātās konsultācijas jauniešiem, kuri raksta Zinātniski pētnieciskos darbus (ZPD). Plašāka informācija par konsultācijām un to dalībniekiem redzama tabulā.

Konsultācijas veids	Dalībnieku skaits
Klātienes konsultācijas datora un interneta lietošanā	39
Konsultācijas par datora lietošanu telefoniski	6
Konsultācijas par e-pakalpojumu lietošanu telefoniski	5
Tiešsaistes (Webex, Zoom, Skype) konsultācijas jauniešiem, kuri raksta ZPD	11
	61

Neskatoties uz to, ka vairākus mēnešus valstī bija ārkārtas situācija, tabulā redzams, ka sniegtas 37 klātienes individuālās konsultācijas. Konsultāciju tēmas bija: video apstrāde, bilžu ielāde no telefona datorā, e-pasta lietošana, mapes veidošana, dažādu interneta lapu pārlūkošana, darbs ar Microsoft Office.

2020.gadā tika aizsākts arī jauns pakalpojums – attālinātās konsultācijas ZPD darbu rakstīšanā. Tika izmantotas dažādas platformas, piemēram, Zoom, Webex un Skype. Īpaši pieprasīts šis pakalpojums bija decembrī, kad strauji tuvojās darbu iesniegšanas termiņš.

2020.gadā turpinājās un noslēdzās Nordplus projekts “Bet on non-formal education in Public libraries.” Projekts tika uzrakstīts un daļēji realizēts jau 2019.gadā, bet otra mobilitātes vizīte notika 2020.gadā. Projekta partneri bija no Viļņas apriņķa Ādama Mickēviča publiskā bibliotēkas un 2020.gada februārī viņi ieradās Gulbenē, lai iepazītos ar bibliotēkas izglītojošo darbību, dalītos savā pieredzē par neformālās izglītības aktualitātēm kā arī piedalītos dažādās aktivitātes, kas saistās ar pieaugušo neformālo izglītību. Projekta dalībnieki piedalījās ERASMUS+ projekta “My Community” mācībās kopā ar projekta dalībniekiem kā arī apciemoja Lizuma pagasta bibliotēku un iepazīnās ar pieaugušo neformālās izglītības aktivitātēm pagasta bibliotēkā.

		BIS ALISE un ALISE-i					(2020)
Publiskās bibliotēkas	18	18	18	18	18	2599	2725
Skolu bibliotēkas	8	7	5	1	-	-	-

BIS ALISE izmanto visas Gulbenes novada publiskās bibliotēkas – 17 pagastu bibliotēkas un Gulbenes novada bibliotēka. Visas bibliotēkas strādā ar moduļiem Cirkulācija, Komplektēšana un SBA. Komplektēšanas modulī tiek veidoti sūtījumi, reģistrēti jaunieguvumi un veiktas norakstīšanas. 2020.gadā pagastu bibliotēkās palielinājusies SBA moduļa izmantošana, pieprasot nepieciešamos izdevumus gan no Gulbenes novada bibliotēkas, gan no citām pagastu bibliotēkām.

Gulbenes novadā ir 8 skolu bibliotēkas, BIS ALISE izmanto septiņas, piecas no tām – strādā ar moduli Cirkulācija – notiek automatizēta saņemšana un izsniegšana, viena - izmanto arī SBA moduli. Nelielā apjomā dažas skolu bibliotēkas pašas importē jaunus MARC aprakstus.

Gulbenes novada bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā uz 2021.gada 1.janvāri bija 63149 ieraksti. 2020.gadā ierakstu skaits palielinājies par 1226, tas ir apmēram par 1% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Jaunie ieraksti pārsvarā tiek veidoti Gulbenes novada bibliotēkā – 108 jauni MARC ieraksti un 952 MARC ieraksti importēti, izmantojot Z39.50. Pārskata periodā importēti arī 48 autoritatīvie ieraksti.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

	Autorizēti lietotāji (2018)	Autorizēti lietotāji (2019)	Autorizēti lietotāji (2020)	% salīdzinot ar iepr. gadu
Autorizēti lietotāji kopā	1815	2243	2599	+16 %
Autorizēti lietotāji Gulbenes novada bibliotēkā	1451	2067	2356	+14 %
Autorizēti lietotāji Gulbenes novada pagastu bibliotēkās	105	176	243	+38 %

Autorizēto lietotāju skaits 2020.gadā audzis visās Gulbenes novada publiskajās bibliotēkās par 16 %. To veicināja galvenokārt COVID-19 pandēmijas dēļ ieviestie ierobežojumi valstī. Cilvēkiem, vairāk uzturoties savās mājās, parādījās brīvais laiks, ko veltīt grāmatu lasīšanai. Tā kā uzturēšanās laiks bibliotēkā tika ierobežots, tad liela daļa lietotāju pirms apmeklējuma patstāvīgi pasūtīja grāmatas bibliotēkas kopkatalogā.

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr.gadu
WebPac apmeklētība (visi lietotāji)	221762	192119	125666	-35 %
Autentificētas sesijas	907	916	1501	+64 %
Pasūtīti eksemplāri	1407	1920	2725	+42 %
Prasīti pagarinājumi	374	371	223	-40 %

Tabulā redzams, ka, lai gan samazinājies WebPac apmeklējumu kopējais skaits, tieši autentificēto sesiju skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājies par 64 %. Arī pasūtīto eksemplāru skaits palielinājies par 42 %.

- *lekšzemes un starptautiskais SBA:*

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2018	2019	2020
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	51	29	57
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	425	360	688

Pārskata periodā SBA pakalpojumus izmantoja 20 lasītāji. No novada bibliotēkām aizņēmāmiem izdevumus, kuri nav saglabājušies mūsu krājumā, pārsvarā senāk izdotos bestsellerus, kā arī mācību literatūru ātrākai lietotāju pieprasījumu apmierināšanai.

No Gulbenes novada bibliotēkas krājuma SBA kārtā izpildīti pavisam 688 (+328) novada, kā arī kaimiņu novadu bibliotēku pieprasījumi. SBA kārtā grāmatas pieprasīja praktiski visas (17) novada bibliotēkas. Īpaši laba sadarbība izveidojās ar Stradu pagasta Stāķu bibliotēkas vadītāju, kura 2020.gadā saviem lasītājiem piegādāja 248 grāmatas no mūsu krājuma. 2020.gadā SBA pakalpojumus izmantoja arī Sveķu skolas bibliotēka.

6. Krājums

Krājuma komplektēšana Gulbenes novada bibliotēkā tika veikta saskaņā ar dokumentu "Gulbenes novada bibliotēkas krājuma attīstības politika 2015.-2020." Bibliotēkas krājums tika papildināts ar saturiski daudzveidīgiem jaunieguvumiem, lai tiktu apmierinātas dažādas lasītāju grupas un to zināšanu līmeņi. Tika izpētīts izdevniecību piedāvājums, pievēršot uzmanību bērnu un jauniešu grāmatām, latviešu oriģinālliteratūrai, kā arī lietotāju pieprasītajiem izdevumiem. Krājumu komplektējot, iespēju robežās tika aptvertas visas zinātņu nozares. Studiju atbalstam tika iegādāti izdevumi tiesību zinātnēs, psiholoģijā, medicīnā un uzņēmējdarbībā. Paaugstināta pieprasījuma literatūra tika iepirkta vairākos (2-3) eksemplāros. Tika veikta bibliotēkas krājuma attīrīšana no reti pieprasītas, saturā novecojušas, dublētās un nolietotas literatūras.

2020. gada nogalē tika izvērtēti dokumenta "Gulbenes novada bibliotēkas krājuma attīstības politika 2015.-2020." rezultāti un uzsākts darbs pie jauna dokumenta izstrādes, lai noteiktu svarīgākos kritērijus un virzienus nākamajiem gadiem.

- *Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:*

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2018 (EUR)	2019 (EUR)	2020 (EUR)
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	12702	14012	13497
<i>t. sk. grāmatām</i>	9728	10825	10504
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	2097	2388	2298
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	2974	3187	2711
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1.72	1.83	1.78
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	12702	14012	13497

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums Gulbenes novada bibliotēkai 2020.gadā samazinājies par apmēram 4 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Lai gan iespieddarbu cena pieauga, tomēr piešķirtā

finansējuma ietvaros bija iespēja nodrošināt bibliotēku ar jaunāko nozaru literatūru, grāmatām bērniem un jauniešiem, kā arī latviešu oriģinālliteratūru un tulkoto ārzemju daiļliteratūru.

- *Rekatalogizācija*

Visu Gulbenes novada publisko bibliotēku krājumi ir 100 % rekatalogizēti. Četrās skolu bibliotēkās krājums pilnībā rekatalogizēts, trijās – 40-60 % no krājuma.

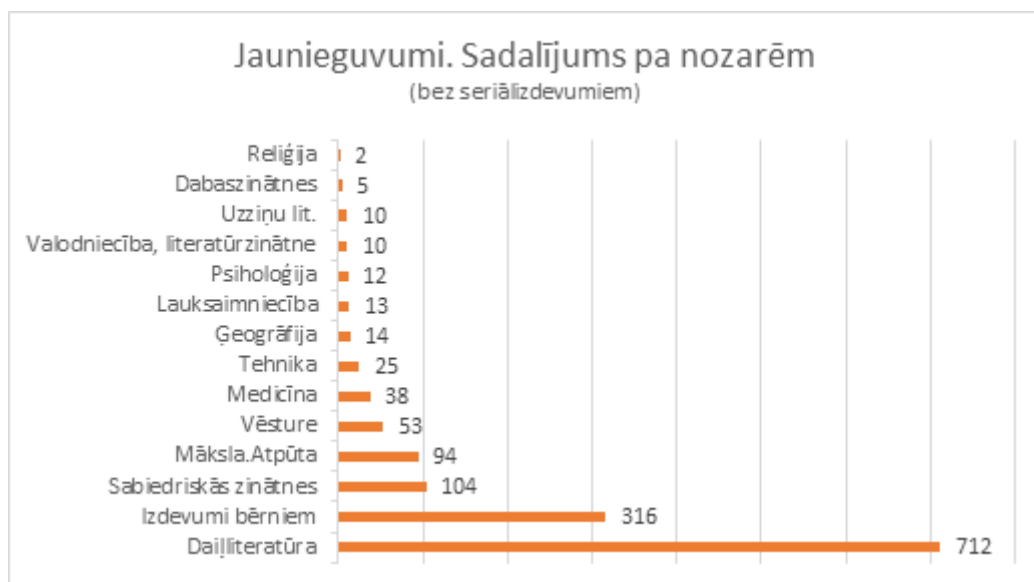
- *Krājuma pārbaude (inventarizācija) – īsi, aprakstoši + novērojumi, secinājumi*

2020.gadā ar Gulbenes novada bibliotēkas praktisku un metodisku palīdzību krājuma pārbaude tika veikta divās pagastu bibliotēkās. Daukstu pagasta Staru bibliotēkā tā notika sakarā ar bibliotēkas vadītāja maiņu, bet Druvienas pagasta bibliotēkā notika kārtējā pārbaude. Tas palīdzēja bibliotēku krājumu sakārtot, attīrīt un padarīt pievilcīgāku lietotājiem. Pārbaudēs atklājās arī tas, ka daudziem eksemplāriem bojāti svītrkodi, ko nenolasa skeneris, un ka pastāv neprecizitātes, izdodot un saņemot eksemplārus.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2018	2019	2020
Jaunieguvumi kopā	2506	2460	2433
<i>t. sk. grāmatas</i>	1341	1378	1356
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	200	198	238
<i>t. sk. bērniem</i>	298	319	310
Izslēgtie dokumenti	4872	3777	3495
Krājuma kopskaits	53103	51786	50657
Grāmatu krājuma apgrozība	1.46	1.55	1.39
Periodisko izdevumu apgrozība	6.02	6.68	5.04

Jaunieguvumi Gulbenes novada bibliotēkas krājumā 2020. gadā – **2433 izdevumi**, no kuriem 56 % grāmatas, 42 % - seriālizdevumi un 2% - audiovizuālie materiāli un spēles.

Diagrammā redzams, ka 2020.gadā visvairāk krājums papildinājies ar daiļliteratūru. Latviešu daiļliteratūra sastāda 33%, pārējā – tulkotā literatūra. Dažas lasītāju pieprasītas grāmatas tika iegādātas divos eksemplāros, lai neveidotos garas rindas uz tām. Iespēju robežās tika iepirkta dažādu nozaru literatūra, taču latviešu valodā šādu izdevumi ir ļoti maz. Trūkst literatūras tehnikas, informāciju tehnoloģiju, dabaszinātņu nozarēs.

Pateicoties Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstam, projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” Gulbenes novada bibliotēka saņēma 722 grāmatu eksemplārus 6929,71 EUR

vērtībā. Šīs grāmatas tika sadalītas visām novada publiskajām bibliotēkām, tādējādi to krājumos nonāca daudzveidīga un kvalitatīva literatūra, ko ierobežotā budžeta dēļ ne vienmēr var iegādāties. Pagastu bibliotēku krājumi galvenokārt papildinājās ar krāsainiem izdevumiem bērniem un daiļliteratūras grāmatām. Gulbenes novada bibliotēkas krājums papildinājās ar 109 grāmatām – gan nozaru literatūru, gan daiļliteratūru kā pieaugušajiem, tā arī bērniem.

Ievērojams papildinājums bibliotēkas krājumam ir dāvinājumi. 2020.gadā no privātpersonām un institūcijām saņemtas 83 grāmatas, 27 audiovizuālie dokumenti un 1 spēle. No bibliotēkas lietotājiem dāvinājumus pieņemam ar lielu atlasī – pēdējo gadu un pieprasītus izdevumus. Vērtīgus nozaru dāvinājumus saņemām ar LNB Bibliotēku attīstības centra starpniecību.

2020.gadā no bibliotēkas krājuma izslēgti kopā 3495 izdevumi, no kuriem 2403 grāmatas, 1088 – seriālizdevumi un 4 audiovizuālie dokumenti. Izvērtējot un attīrot krājumu no nolietotiem, novecojošiem saturā un mazpieprasītiem izdevumiem, tas katru gadu samazinās. Iepriekšējos gados šī iemesla dēļ krājuma apgrozība pieauga, bet 2020.gadā tā samazinājās vīrusa izraisītās pandēmijas ierobežojumu dēļ. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 1.3 reizes samazinājusies periodisko izdevumu apgrozība. Tas izskaidrojams ar to, ka 2020.gadā bija ierobežojumi lasītavu darba laikā, bija samazināts lietotāju uzturēšanās laiks tajās un bija ierobežojumi žurnālu izsniegšanā uz mājām.

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas humanitāro zinātņu krājumā šobrīd ir 891 grāmata. 2020.gadā izsniegtas 47 grāmatas. Līdz ar to krājums tiks būtiski samazināts, atstājot tikai uzziņu grāmatas, apjomīgas un satura bagātas humanitāro zinātņu grāmatas.

- *Datubāzes:*

2020.gadā tika abonētas 8 tiešsaistes datubāzes (skat. zemāk *datubāzu izmantojuma rādītāji*). Attālinātā piekļuve tika nodrošināta datubāzēm Letonika, EBSCO un Britannica.

- ✓ *pašu veidotās datubāzes*

Bibliotēka pati veido Pašvaldības dokumentu datubāze. 2020.gadā Pašvaldības dokumentu datubāzē tika izveidoti jauni 167 ieraksti.

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

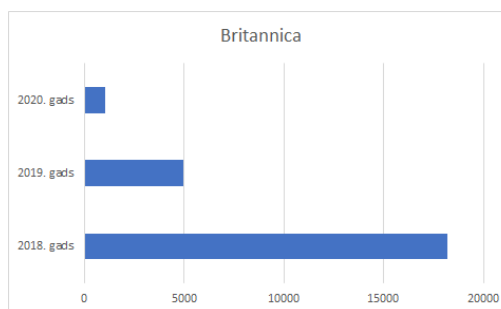
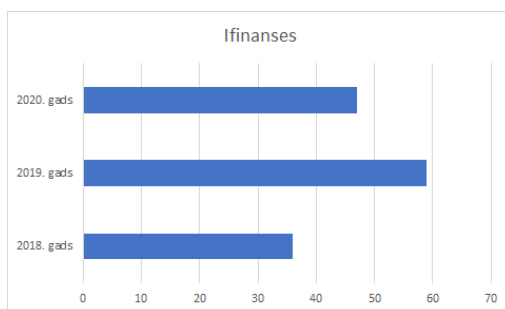
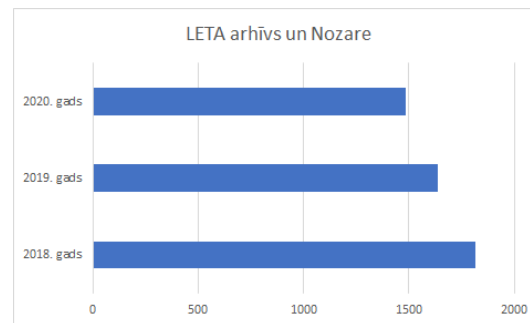
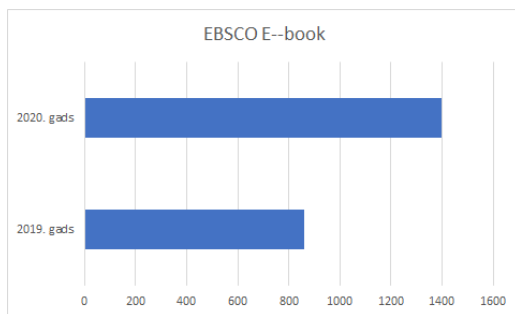
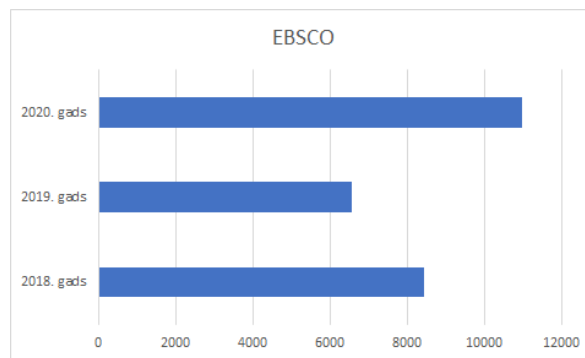
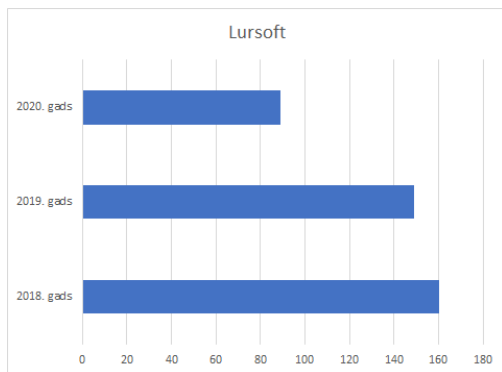
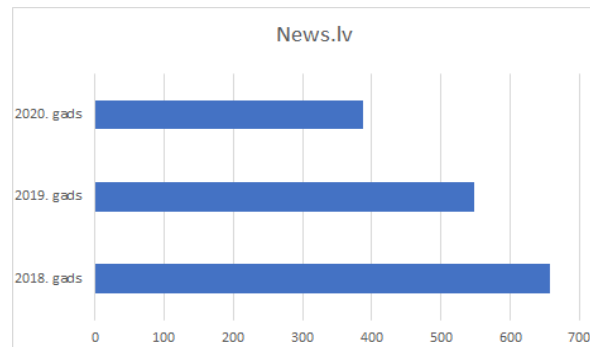
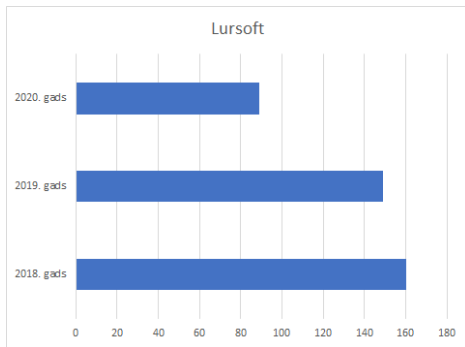
Bibliotēkā pieejamo tiešsaistes datubāzu izmantošana 2018. – 2020. gadā.

Datubāze	2018. gads	2019. gads	2020. gads
Letonika	892	860	474
News.lv	657	548	388
Lursoft	160	149	89
EBSCO	8438	6574	10979
EBSCO E--book		858	1398
LETA arhīvs un Nozare	1816	1638	1486
Ifinanses	36	59	47
Britannica	18185	4973	1052
KOPĀ	30184	15659	15913

Piezīme. KISC dati.

Kā redzams tabulā, kopējais datubāzu izmantojuma pieaugums 2020.gadā, salīdzinot ar 2019.gadu, ir pieaudzis par 1,6 %. Tas pierāda, ka COVID 19 radītā situācija nav ietekmējusi datubāzu izmantojamību, gluži otrādi, izmantojamība ir nedaudz pieaugusi. Bibliotēkas attālinātā darba laikā datubāzes ir izmantotas attālināti gan no bibliotēkas lietotāju puses, gan arī bibliotēkas darbinieki ir izmantojuši datubāzes, sniedzot e-uzziņas. Visvairāk šis pakalpojums bijis pieprasīts no skolēnu un studentu puses.

Datubāzu izmantojamības dinamiku no 2018.gada līdz 2020.gadam uzskatāmi ilustrē diagrammas.

Vislielākā pozitīvā dinamika ir EBSCO datubāzēm un EBSCO e-grāmatu kolekcijai. Vislielākais samazinājums 2020.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir datubāzei Britannica, tāpēc 2021.gadā pagaidām pieņemts lēmums šo datubāzi neabonēt.

Noturīga interese un izmantojamība pēdējos trīs gadus ir par datubāzēm LETA Arhīvs un Nozare. 2000.gadā būtiski pieauguši EBSCO izmantošanas rādītāji - salīdzinot ar 2019.gadu, par 67 %, EBSCO e-grāmatu kolekcija 2020.gadā izmantota par 63 % vairāk, nekā 2019.gadā.

COVID 19 situācija 2020.gadā ietekmējusi news.lv izmantošanu, tā samazinājusies par 29 %. Būtu ļoti vēlama arī attālinātā pieeja šai datubāzei.

Attālinātā pieeja ir datubāzei Letonika, tomēr diemžēl samazinājums 2020.gadā ir par 45 %. Tas ir izskaidrojams arī ar to, ka 2020.gadā nebija popularizēšanas pasākumu no datubāzes izstrādātāju puses, un arī bibliotēkā mazāk notika apmācības skolēniem, sakarā ar Covid situāciju. Katrā ziņā šie rādītāji pierāda datubāzu popularizēšanas pasākumu lietderību, par ko vairāk nākamajā sadaļā.

- *Krājuma un datubāzu popularizēšana*

Laiks	Aktivitātes nosaukums	Apraksts	Organizētājs
IV	ĪENEGUGLĒ, bet atrodi bibliotēkas resursos!	Tiešsaistes konkurss sociālajos tīklos, citos medijos. Jautājumu konkurss, kur atbildes varēja atrast bibliotēkas tiešsaistes informācijas resursos. – digitālajās kolekcijās, datubāzēs.	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa
IV	Grāmatu seja	Reizēm grāmatas vāks ir tik pārdomāts, specifisks un uzrunājošs, ka gribas ar to ko pasākt vai to publicēt. Sniedzām šādu iespēju jebkura vecuma radošajam garam! Dalībnieki iesūtīja fotogrāfijas, tās varēja apskatīt FB bibliotēkas kontā, notika balsošana. Labākie saņēma balvas no bibliotēkas.	Informācijas centrs
VII	Pop-up konkurss	Ebsco e-grāmatu datubāzes informācijas kampaņa medijos (sociālajos tīklos Facebook, Instagram, Gulbenes Novada Ziņas) tika organizēts ekspreskonkurss par Ebsco e-grāmatu kolekciju, kurā veiksmīgākie nopelnīja balvas no bibliotēkas https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1664163850418655	Informācijas centrs
Visu gadu	Izdales materiāli	Izstrādāts, papildināts uzskatāms izdales materiāls ar datubāzu piedāvājumu Gulbenes novada bibliotēkā. Popularizējot abonētās datubāzes, veidojam arī afišas un flajerus	Informācijas centrs
Visu gadu	Informatīvie plakāti	Bibliotēkas foajē atjaunots uzskatāms vizuāls materiāls par bibliotēkas lietotājiem pieejamām datubāzēm	L.Baranovska

Visu gadu	EBSCO	<p>Ebsco datubāžu popularizēšana sociālajos tīklos, piemēram,</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1495004814001227 • https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1609161672585540 • https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1714718588696514 • https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1787742471394125 • https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1817690678399304 • https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv/posts/1615013218667052 	Informācijas centrs/ L.Baranovska
Visu gadu	Kas meklē, tas atrod!	<p>Sociālajos tīklos (FB, IG), bibliotēkas mājas lapā tika popularizēti bibliotēkas resursi un pakalpojumi, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kā izmantot bibliotēkas attālinātos pakalpojumus? • Skolēniem, studentiem – par mūsu attālinātajiem pakalpojumiem un resursiem, • Vecākiem – par e-žurnāliem “Vecākiem”, “Pirmsskolā” • Par e-paraksta izmantošanu, • Juridiskā informācija tiešsaistē, • Pašvaldību dokumentu datubāze, • Par Airpano – ceļo attālināti, Virtuālie muzeji. 	Informācijas centrs/ L.Baranovska
Visu gadu	Anotētie jaunāko grāmatu saraksti	<p>Visbiežāk lasītāji interesi izrādīja par jaunāko literatūru. 2020.gadā sagatavoti <u>6 anotēti bibliotēkas jaunieguvumu saraksti</u>, kas ļāva lasītājiem pašiem sastādīt savus lasīšanas plānus. Šo piedāvājumu regulāri izmantoja <u>ap 50 lasītāji</u>, tā īsā termiņā iepazīstot visus bibliotēkas jaunumus. Jauno grāmatu saraksti bija pieejami bibliotēkas mājas lapā.</p>	Lasītāju apkalpošanas nodaļa J. Bogdanova
Visu gadu	Grāmatu izstādes	<p>Ienākot telpā, pirmais, ko lasītājs redz- ir jaunāko grāmatu plaukts.</p> <p>Regulāri ir 2 līdz 5 grāmatu tematiskās izstādes, kuras tiek plānotas saistībā ar kādiem notikumiem pasaulē vai atbilstoši kādam bibliotēkā aktuālajam pasākumam. Lielāko atsaucību guva izstāde “Mīlestība sāj”, kad tika izsniegtas “Vējiem līdzi” , “Madisonas apgabala tilti” u.c. vairākus gadus lasītāju ignorētās grāmatas.</p>	Lasītāju apkalpošanas nodaļa
Visu gadu	Aktuālo un jaunāko grāmatu reklamēšana bibliotēkas sociālajos tīklos	<p>Katru trešdienu tiek izvēlēta kāda no jaunākajām vai citā veidā aktuāla grāmata. (#LasītājsIesaka; #NedēļasGrāmata) . Tiek reklamēti lasītāko grāmatu topi, jaunieguvumi, kā arī atjaunots grāmatu nosaukumu baneris mūsu mājaslapā. FOTO_KOLĀŽA</p> <p>Divas reizes iedzīvotājus uzrunājam ar lūgumu atjaunot, uzlabot mūsu krājuma novecojušo grāmatu klāstu. FOTO_SKUMJĀS_GR</p>	Lasītāju apkalpošanas nodaļa/ L. Baranovska

- **Darbs ar parādniekiem**

Sākoties valstī noteiktajiem ierobežojumiem, kad iedzīvotāji nesaprata, kad un vai drīkst apmeklēt bibliotēku, paši baidījās apmeklēt publiskas vietas u.tml., cilvēki pieteicās lielākiem grāmatu un žurnālu apjomiem, kā to darītu iepriekš, līdz ar to bibliotekāri laicīgi pagarināja grāmatu nodošanas termiņus, apzinoties, ka lielo apjomu nav iespējams izlasīt noteiktajās 2 vai 4 nedēļās. Situāciju atvieglāja tas, ka grāmatas un žurnālus bija ērti nodot grāmatu nodošanas ierīcē, kas novietota pie bibliotēkas ārdurvīm. Tā ir izdevīga tiem lietotājiem, kas ne katreiz var paspēt bibliotēku apmeklēt darba laikā, kā arī tiem, kas aizkavējuši grāmatu nodošanas termiņu.

Ikdienā, rūpējoties par izdevumu pieejamību, savlaicīgi apzinājām tos lietotājus, kuri aizkavē grāmatu nodošanas termiņu – sūtījām īsziņas, elektroniskās vēstules, kā arī atgādinājām telefoniski. Diemžēl izrādījās, ka daļa lasītāju snieguši nepatiesus datus, daļa – aizbraukuši uz ārzemēm, daļa – vienkārši ignorē bibliotēkas atgādinājumus.

Lai panāktu pretim tiem lasītājiem, kas dažādu iemeslu pēc ilgstoši nav nodevuši grāmatas, katrā mēneša pēdējā sestdienā tika iedibināta „Aizmāršīgo lasītāju diena”, kuras laikā lasītājam-parādniekam ir iespējams nogādāt bibliotēkā līdz šim nenodotās grāmatas, nemaksājot kavējuma naudu. Tāpat šajā laikā ir iespējams anulēt senos kavējuma naudas parādus un atsākt bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu. Tomēr šo iespēju izmanto tikai retais. Pārsvarā tie ir skolēni un studenti, kuri apzinās, ka bibliotēkas pakalpojumi viņiem nākotnē var būt vajadzīgi.

- *Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā*

2020. gadā komplektēšanas process noritēja plānveidīgi, lai uz gada beigām nepaliktu neizlietoti finanšu resursi. Katru mēnesi tika iepirkta grāmatas, visvairāk no SIA Latvijas Grāmata, Zvaigzne ABC un SIA Virja LK. Tika izmantotas izdevēju rīkotās atlaižu akcijas, meklētas iespējas nopirkt vērtīgu nozaru literatūru zinātniskā līmenī.

Viena no nozīmīgākajām prioritātēm saistībā ar bibliotēkas krājumu, ir tā saturiskās kvalitātes uzlabošana. No krājuma jāizslēdz novecojuši un mazpieprasīti iespaiddarbi, tādējādi samazinot pieejamo brīvpieejas plauktu noslogojumu un padarot krājumu pievilcīgāku lietotājiem.

Kad Covid-19 pandēmijas ierobežojumi skāra arī bibliotēkas darbību, pierādījās, ka daudziem cilvēkiem grāmata ir veids, kas nodrošina kvalitatīvi pavadītu laiku mājās, sniedz izklaidi un garīgo atbalstu. Par to liecina gan autorizēto lietotāju un pasūtīto eksemplāru skaita pieaugums WebPac, gan daudzie telefona zvani un e-pasti uz bibliotēku.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darbu ar bērniem un jauniešiem veic Gulbenes bērnu bibliotēka, kas ir Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība. Mūsu mērķauditorija ir pirmskolas vecuma bērni, skolēni no 1. līdz 9. klasei, vecāki un pedagogi, pagastu bibliotekāri (pārsvarā tie, kuri vēlas strādāt nopietnāk ar bērnu auditoriju), kā arī citi interesenti. Esam arī metodiskais un konsultatīvais centrs Gulbenes novada pagastu bibliotekārēm.

Darbu ar vidusskolas vecuma jauniešiem veic Pieaugušos apkalpošanas nodaļa un Reģionālais mācību centrs, aktīvi piedāvājot dažādus pasākumus, kuru laikā jauniešus informējam par jaunāko literatūru vai piedāvājam mācības par medijpratību; kā lietot datu bāzes bibliotēkā un ārpus tās, kas ir liels palīgs mācībās, īpaši gatavojot Zinātniski Pētnieciskos darbus u.c.. 2. stāva telpās ir izdalīts atsevišķs plaukts, ko jaunieši jau ir iecienījuši un sev atbilstošo literatūru meklē tur. Kopš laika, kad bibliotēkā darbojās brīvprātīgā no Francijas un projekta ietvaros tika iegādātas vairākas jauniešiem aktuālas grāmatas angļu valodā, arī literatūra angļu valodā tiek regulāri ņemta uz mājām lasīt. 2020. gadā angļu valodas literatūras krājums tika papildināts (17 vienības). 2020. gada nogalē bibliotekāri kopā ar brīvprātīgajiem jauniešiem novadīja vienu FUNGLISH nodarbību tiešsaistē 9. klases audzēkņiem, lai angļu valodas stundu papildinātu ar iespēju runāt ar citu valstu iedzīvotājiem. Šī nodarbība deva zināmu ieskatu, ko nepieciešams uzlabot nākotnē, ar kādiem šķēršļiem ir jārēķinās un tiek plānots šo sadarbību turpināt 2021. gadā.

Gulbenes pilsētā 2020.gadā notika vērienīga skolu reforma, kuras rezultātā tika izveidota viena liela skola - Gulbenes novada vidusskola. Ar šīs skolas skolēniem gan sākumsskolas, gan pamatskolas un vidusskolas posmā, un skolotājiem arī notiek visciešākā sadarbība.

Apmeklētājiem Gulbenes bērnu bibliotēkā tiek piedāvātas daudzveidīgas aktivitātes - tematiski pasākumi, literārās stundas, grāmatu izstādes, tikšanās ar rakstniekiem, konkursi, ekskursijas, bibliotēkārās stundas, radošās darbnīcas u.c. Aktivitātes bērniem tiek rīkotas ciešā sadarbībā ar Gulbenes izglītības iestādēm. 2020.g. veiksmīgi tika turpināta vasaras nometne bērniem *Sekojoš pavadieniem 2*, par to sīkāk *Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes*

Jau ceturto gadu popularitāti gūst vasaras perioda grāmatu saraksti skolēniem. 2020.gadā tie tika veidoti skolēniem līdz 9.klasei (iepriekšējos gados līdz 6.klasei).

Kā zināms, 2020.gada pavasarī, gan arī gada nogalē būtiski tika ierobežots bibliotēku darbs, sevišķi tas attiecās uz bērnu bibliotēku darbu. Bērnu bibliotēka nav tikai vieta grāmatu izsniegšanai un saņemšanai. Tā ir vieta, kur bērni, vecāki, jaunieši nāk pavadīt savu brīvo laiku. 2019.gada katru dienu vidēji bērnu bibliotēku apmeklēja 75 bērni un pieaugušie, tad 2020.gadā vidējais apmeklējums ir samazinājies līdz 60 apmeklējumiem. 2020.gada pirmajos trīs mēnešos apmeklējums nemazinājās, pat nedaudz pārsniedza iepriekšējo gadu. Sākoties pirmajam Covid19 saslimšanu vilnim, Gulbenes novada bibliotēka bija to bibliotēku starpā, kurās grāmatu izsniegšana un nodošana (grāmatu nodošanas iekārtā, ārpus bibliotēkas) turpinājās. Arī bērnu bibliotēka tā turpināja strādāt martā, aprīlī un maijā. Kopumā šajos mēnešos tika izsniegtas 2915 (2019.gadā attiecīgi 9548) vienības (grāmatas, DVD, spēles). Pilnībā slēgta bibliotēka bija no 28.07. līdz 12.08. sakarā ar nestabilo epidemioloģisko situāciju Gulbenes novadā un otrās ārkārtas situācijas laikā no 21.12. līdz gada beigām. Kopumā šajā gadā ir bijušas 254 darba dienas jeb dienas, kad tika apkalpoti lasītāji, attiecīgi 2019.gadā - 283 darba dienas.

Bibliotēkas lietotāju bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem kopskaita/apmeklējuma/izsnieguma salīdzinājums 2019.gadā un 2020.gadā Gulbenes novadā

	Lasītāji bērni		Apmeklējums		Izsniegums	
	skaits	%	skaits	%	Skaits	%
<i>Gulbenes novada pagastu bibliotēkas</i>						
2020	1151	-7,9%	10 693	-38,7%	11 837	+8%
2019	1250	-4,3%	17 447	-4,9%	10 892	+8,1%
<i>Gulbenes bērnu bibliotēka</i>						
2020	1254	-10,51%	14 311	-32,3%	20 308	-39,3%
2019	1402	+1%	21 161	+2,25%	33 456	-0,58%
t.sk. līdz 18 gadiem						
2020	956	-6,9%	12 094	-36,4%	18 663	-40%
2019	1027	-9,2%	19 041	+1,5%	31 129	+1,7%
Pavisam kopā						
2020	2405	-0,04%	25 004	-41%	32 145	-26%
2019	2504	-3,1%	42 206	-0,8%	43 437	+2,9%

Kā redzam, no *tabulas nr.1*, tad kopējie skaitļi ir zemi. Diemžēl gribas apgalvot, ka bērnu apmeklējums bibliotēkās bija viens no viszemākajiem šajā epidemioloģiski bīstamajā laikā.

Ja salīdzinām izsniegumu bērnu izdevumiem Gulbenes bērnu bibliotēkā, tad samazinājums nav nemaz tik liels – (-6,29%). Kopējo samazinājumu sastāda bērnu bibliotēkas lasītavas dīkstāve, arī bibliotēkas krājuma izsniegums uz vietas, spēļu nelielais izsniegums, arī žurnālu un DVD filmu apgrozījums. Piemēram, spēļu izsniegums ir samazinājies par 49,6 %, attiecīgi 2019.gadā pret 2018.gadu spēļu izsniegums bija +8,32%. Samazinājies ir grāmatu izsniegums, bet varam apgalvot, ka tas arī ir pateicoties tam, ka ir bijis mazs

apmeklējums. Mūsu bibliotēkā daudzi lasītāji nāca lasīt grāmatas uz vietas – gan vecāki kopā ar mazuliem, gan pirmsskolas vecuma skolēni savās kompānijās. Mūsuprāt tas 2020.gadā praktiski nenotika. Jāatzīst, ka tas pats attiecas arī uz organizētajiem pasākumiem - attiecīgi 149 pasākumi 2019.gadā un tikai 75 2020.gadā.

Gulbenes bērnu bibliotēkas tiešā mērķauditorija ir Gulbenes pilsētas skolas audzēkņi, kā jau augstāk minēts no 2020.gada 1.septembra Gulbenē ir viena skola – Gulbenes novada vidusskola. Turpinām sadarbību ar Sveķu internātpamatskolu – skolu bērniem ar īpašām vajadzībām.

Gulbenes bērnu bibliotēkas lietotāju kopskaits ir **1254** lasītāji (kas ir 42.5% no visiem Gulbenes novada bibliotēkas lietotājiem), no kuriem 956 ir bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam.

Lietotāju kopskaits ir samazinājies (-10,5%) salīdzinot ar 2019.g. Attiecīgi arī ir samazinājies lietotāju skaits līdz 18.gadiem – (6,91%). Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Gulbenes pilsētā deklarēti 1262 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam un rēķinot tikai statistiski iegūstam lietotāju aptvērumu 99%. Taču tas ir pateicoties tam, ka, pagastos likvidēto skolu bērni ir sākuši apmeklēt Gulbenes skolas un apmeklē arī Gulbenes bērnu bibliotēku. Skaitliski lietotāju bērnu un jauniešu sadalījums pēc dzīvesvietas Gulbenes bērnu bibliotēkā izskatās šādi (kopējais 956 lietotāji):

- Gulbenē dzīvojošie – 615
- Gulbenes pagastos dzīvojošie, bet Gulbenes bērnu bibliotēkas lietotāji – 320
- Cītur dzīvojošie (pārsvarā bibliotēku apmeklē brīvlaikos) – 21

2020.gadā bibliotēku apmeklēja 223 pirmsskolas vecuma bērni, 687 apmeklētāji mācījās 1. -9. klasē, 46 vidusskolas vecuma jaunieši un 298 vecāki, skolotāji, studenti un citi interesenti, kopā 1254 lasītāji.

Vidējie rādītāji Gulbenes bērnu bibliotēkā 2018-2020

	2020	2019	2018
Vidējais apmeklējums līdz 18.g.	59,3 50,1	74,7 67,2	74 66,7
Vidējais izsniegums kopā	84,2	118,2	118
Vidējais izsniegums grāmatām <i>Bērnu(B+J)grāmatas</i>	60,2 35,1	77 38	75 41,3
Vidējais apmeklējums uz 1 lasītāju	11,4	16	15
Vienā dienā izsniegtas DVD filmas	1,3	3	4
Vienā dienā spēlētas spēles	16,7	28,3	26
Viens lasītājs ir paņēmis grāmatas	11,5	23,8	15,1
Fonda apgrozījums	1,7	2,7	2,5
Grāmatu fonda apgrozījums	1,3	1,7	1,7
Spēļu fonda apgrozījums	34,5	80,3	87
DVD fonda apgrozījums	0,6	2,1	2,5

- *Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu*

Pārskata gadā tika veikta konsultatīvā funkcija, t.i., tika konsultētas Gulbenes novada publiskās un skolu bibliotēkas gan telefoniski, gan individuāli par darbu ar skolēnu auditoriju, krājuma izvietojumu un lasītāju datu bāzes papildināšanu.

2020. gadā Gulbenes novadā ir notikuši četri publisko un skolu bibliotēku semināri, taču diemžēl tajos netika atvēlēta vieta informācijas nodošanai par bērnu bibliotekāro apkalpošanu. Šajā gadā vairāk tika strādāts individuāli ar pagastu un skolu bibliotekāriem. 2020.gadā Gulbenes novada Staru un Gaujarēveļu bibliotēkās sāka strādāt jaunas darbinieces, abas pirms aktīvu darba gaitu uzsākšanas, vienu dienu pavadīja Gulbenes bērnu bibliotēkā, lai gūtu pieredzi un ierosmes darbā ar bērniem un bērnu bibliotekārajā apkalpošanā.

Īpaši aktīva dalība tika ņemta, saņemot gana apjomīgo sarakstu ar grāmatām, kuras tika iepirktas Kultūras ministrijas atbalstītajā projektā "Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām". Sarakstā bija patiesi vērtīgas bērniem un skolēniem domātās grāmatas, no kurām daudzas nebija nonākušas pagastu bibliotēku plauktos. Aktīvā sadarbībā ar Gulbenes novada bibliotēkas metodiķi un sistēmbibliotekāri tika sagatavots saraksts ar grāmatām, kurām vajadzētu nonākt pie lasītājiem.

GNB Bērnu bibliotēka veica arī lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" reklamēšanas un koordinēšanas darbu Gulbenes reģionā un Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības koordinēšanu. *Vairāk sadaļā Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes.*

Bieži viesi pagastu un skolu bibliotekāri ir arī Gulbenes bērnu bibliotēkas abonementā, kurā izvēlas grāmatu kopas saviem lasītājiem – gan bērniem, gan jauniešiem. 2020.gadā pagastu bibliotekāres tika īpaši mudinātas veidot grāmatu kopas BIS ALISE SBA modulī, to ir izmantojušas 11 bibliotēkas (no 17) un SBA ir izsniegtas 70 grāmatas (86 grāmatas 2019.gadā un 2018.gadā 57 grāmatas). Vairāk šo iespēju izmantojusi Litenes pagasta bibliotēka (27 grāmatas) un Līgo pagasta bibliotēka (13 grāmatas). Gulbenes bērnu bibliotēka ir arī pieprasījusi grāmatas no pagastu bibliotēkām – 14 grāmatas (9 grāmatas 2019.gadā un 2018.gadā 4 grāmatas), kopumā no 6 novada bibliotēkām, visvairāk no Daukstu pagasta bibliotēkas (7).

- *Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)*

2020.gadā krājums papildināts par **503** vienībām, no tām **336** ir grāmatas (bērnu grāmatas 310). Tas ir par 36 vienībām vairāk nekā 2019.gadā. Attiecīgi vairāk ir iegādātas arī grāmatas bērniem (2019.gadā tās bija 293).

Gandrīz **62%** no jaunieguvumiem grāmatām ir pirmskolas, jaunākajam skolas vecumam, kā arī pamatskolas vecuma bērniem, no tiem nelielu daļu sastāda nozaru literatūra, kā arī grāmatas, kuras lasa jaunieši (26 grāmatas). Gulbenes bērnu bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pieaugušo lasītāju nodaļu, tāpēc grāmatas jauniešu vecumposmam, bērnu bibliotēkā īpaši netiek komplektētas.

Gulbenes bērnu bibliotēkas krājums uz 2020.gada 31.decembri

	ienācis	%	Izslēgts	%	Pavisam	%
Krājums	503		1084		11 604	
Grāmatas	336	66,8	890	82,1	10 533	90,8
<i>no tām bērnu</i>	<i>310</i>	<i>92,3</i>	<i>579</i>	<i>65,1</i>	<i>7839</i>	<i>74,4</i>
Seriāliālizdevumi	121	24,6	192	17,7	484	4,2
Audiovizuāl	29	5,8	2	0,2	460	4
Elektr. dok.	-		-		8	0,07
Kartogr. Mat.	-		-		1	0.01
Pārejie(Spēles)	17	3,4	-		117	1

Kopumā Gulbenes bērnu bibliotēkas krājuma (503 vienības) papildināšanai no Gulbenes novada pašvaldības līdzekļiem ir izlietoti **2918.65 €**, no tiem žurnāliem **338,65 €** un spēlēm **282 €**, kas ir par 253.59 € vairāk nekā 2019.gadā. Ir iegādāts arī vairāk vienību (+36). Procentuāli izlietotais finansējums izskatās šādi – gandrīz **21,6 %** finansējuma ir atvēlēts bērnu bibliotēkai. Kopējais finansējums Gulbenes novada bibliotēkai krājuma papildināšanai bija 13 467 €, no tiem 21,8% atvēlēti bērnu bibliotēkai grāmatām un no preses izdevumiem atvēlētais summas (2711 €) 12,5% bērnu preses izdevumiem.

Gribas akcentēt, ka grāmatas bērnu bibliotēkas krājumam tiek pirktas pietiekoši, īpašu vērību pievēršot jaunākajiem latviešu oriģināldarbiem. Grāmatas tiek komplektētas *Zvaigzne ABC un Globuss grāmatnīcās, kā arī sadarbībā ar SIA "Virja LK"*.

Bērnu bibliotēkas abonementa krājumu sastāda: 95,42% grāmatas, 0,07% elektroniskie dokumenti, 4,44% audiovizuālie dokumenti un 0,07% citi. Krājuma mazpieprasītie izdevumi (dzejas krājumi, dzeja, atsevišķu nozaru literatūra, DVD materiāli) sastāda 7,51% no kopējā krājuma.

Izsniegums uz vietas, salīdzinot ar 2019. gadu, ir samazinājies par nepilniem 50%. Piemērs: 2019. gada aprīlī un maijā izsniegums uz vietas bija 3247, taču 2020. gadā tikai 20. Iemesls tam varētu būt valstī noteiktie ierobežojumi, līdz ar to arī pasākumu skaita samazināšanās un bibliotēkas krājuma izmantošanas uz vietas aizliegums.

2020. gadā jaunieši izvēlējās lasīt vairāk romānus un fantāzijas žanra grāmatas. Tāpat bērniem un jauniešiem izteikti pieprasītas bija grāmatas, kurām ir turpinājumi izdevumi, piemēram B. Kerckdorferes "Whats App meitenes", Dž. Kinnija "Grega dienasgrāmata", R. R. Raselas "Nikijas dienasgrāmata". Skolas vecuma bērni bieži jautā pēc izdevumiem, kas sarakstīti komiksa vai dienasgrāmatas formātā. Pirmskolas vecuma bērni lasītavā labprāt izvēlējās skaņas un taustāmgrāmatas.

2020. gada lasītākās grāmatas bija S. Košeļevas "Gurķis Elmārs, kas dikti krenķējās" un V. Ķerus "Meža meitene Maija", kas lasītājiem uz mājām tika izsniegta 15 reizes. D. Pilkiņa grāmata "Dogmens" izsniegta 14 reizes un "Dogmens uzdarbojas" 11 reizes, Dž. Ašera "Trīspadsmīt iem3slī" - 13 reizes, Dz. Tilaka "Papus Tru" – 12. Lietotājiem pieprasītas grāmatas bija K. Olsones "Ērģluklīns noslēpums", M. Kerēnena "Rēgs uz divriteņa", Ž. Kuponsa "Glābsim Nautilu" un J. Zvirgzdiņa "Rasas vasara", kas izsniegtas 11 reizes. Var secināt, ka vairāk kā puse (6/10) no lasītākajām grāmatām 2020. gadā ir "Bērnu, Jauniešu un vecāku žūrijas" kolekcijas piedāvātās grāmatas.

Bibliotēkas lietotāju skaits sadalot grupās:

- Pirmsskola – 223;
- Pamatskolas vecuma bērni – 687;
- Vidusskolas vecuma bērni - 40;
- Pieaugušie – 298.

Pagājušajā gadā viens no labākajiem lasītājiem Lauris, kopā ar savu ģimeni, ir izlasījuši 138 grāmatas, kas ir ievērojams skaits priekš 1. klases skolnieka. Nevar nepieminēt arī meitenīti Līvu un viņas mammu, kas kopā ir izlasījušas 125 bērnu grāmatas. Labākie lasītāji pārsvarā ir vērojami sākot no pirmskolas līdz 4/5.klasei, bibliotēkā pieejamo literatūru iemīļojuši arī pieaugušie. Liels izsniegumu skaits ir novērojams sadarbojoties ar Gulbenes bērnu bibliotēkām, kopumā izsniedzot 359 grāmatas dažāda satura – tematiskās, izziņošās.

Gulbenes bērnu bibliotēkā ir divas telpas no kurām viena ir abonementa telpa jeb telpa ar brīvpieejas fondu. Otra telpa tiek saukta par lasītavu. Lasītavā ir pieejami žurnāli, spēles un neliels grāmatu krājums.

Valstī esošo ierobežojumu dēļ lasītavas ikdiena ļoti izmainījās, tā trīs mēnešus bija slēgta un laikā, kad lasītava bija atvērta apmeklētājiem, tajā varēja uzturēties daudz mazāks cilvēku skaits kā parasti. Šī iemesla dēļ samazinājās kopējais apmeklējumu un izsniegumu skaits. Vidējais izsniegums mēnesī 2020.gadā bija 605 vienības, salīdzinājumā 2019.gadā 1085, bet vidējais apmeklējums 2020.gadā mēnesī bija 308, salīdzinājumā 2019.gadā 519 apmeklētāji. Faktiski izsniegums un apmeklējums lasītavā ir samazinājies uz pusi (izsniegums -53,6% un apmeklējums -50,4%). Lasītavas krājums ir 10,74% no bērnu bibliotēkas kopējā krājuma.

Lielāko lasītavas krājuma daļu veido grāmatas un žurnāli (91%) un tikai 9% veido spēles. Nākotnē daļu grāmatu krājuma plānots pārvietot uz bērnu bibliotēkas abonementu, lai bērni šīs grāmatas varētu ņemt uz mājām, jo lasītavā uzziņu krājuma grāmatas tiek izmantotas arvien retāk. Bērni un jaunieši informācijas ieguvei arvien vairāk izmanto viedierīces, lai informācijai piekļūtu ātri.

2020.gada nogalē lasītavas krājums tika papildināts ar **13** jaunām spēlēm. Spēles tika iegādātas decembrī, tādēļ tās vēl nav nonākušas līdz bibliotēkas lietotājiem.

Bērni un jaunieši lasītavā visaktīvāk izmanto spēles un žurnālus. Lasītavu apmeklētāji izmanto galvenokārt izklaidei, atpūtai no ikdienas. Lasītavā skolēni atpūšas pēc mācībām un brīvo laiku izmanto spēlējot spēles, lasot žurnālus un paskatoties kādu grāmatu. Lasītavā daudz laika pavada lauku bērni, kuri gaida autobusu un bērni, kuri apmeklē mūzikas un mākslas skolu vai sporta treniņu, jo pēc skolas ir brīvais laiks. Skolēni pēc

skolas ir noguruši un vēlas atpūsties no mācībām. Tāpēc lasītava ir lieliska vieta, kur atpūsties un pavadīt laiku kopā ar draugiem spēlējot spēles. Lasītavas krājumā uz 2021.gada 1.janvāri ir **117** spēles.

No uzziņu grāmatām visvairāk tiek izmantotas grāmatas par rokdarbiem, ēdienu gatavošanu, dabu un dzīvniekiem un spēļu ceļveži. Rokdarbu grāmatas visaktīvāk izmanto meitenes, savukārt puisi pārbauda un uzlabo savas zināšanas pētot spēļu ceļvežus.

2020. gadā izsniegtākais lasītavas eksemplārs bija Žurnāls Avene Nr.12(2019) – izsniegts 386x, otrajā vietā spēle Uno Flip – 282x, trešajā vietā spēle Ligretto – 238x. Seriālizdevumu izsniegums turpina samazināties, jo jaunieši visu interesējošo informāciju atrod viedierīcēs un diemžēl Latvijā izdoto periodisko izdevumu bērniem un jauniešiem ir maz un to skaits turpina samazināties. Bērni un jaunieši visaktīvāk lasa Ilustrēto Junioriem, Aveni, Avenīti un Pūcīti. Arvien mazāk tiek lasīti Egmont izdotie žurnāli, jo pārsvarā šie žurnāli satur spēles un dažādus uzdevumus, kas bērniem vairs nav saistoši. 2020.gadā lasītavai tika pasūtīti 16 dažādi žurnāli, 2019.gadā to bija 14 un 2018.gadā tikai 8. Ņemot vērā žurnālu mazo apgrozījumu, 2021.gadā tika izlemts atteikties no Egmont Latvija piedāvātajiem žurnāliem.

Lasītavas aktīvākie izmantotāji ir pamatskolas skolēni, kuri ikdienā pēc stundu beigām apmeklē bibliotēku. Lasītavu apmeklē arī vecāki kopā ar bērniem, pavadot kopā laiku spēlējot galda spēles.

• *Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām*

Uzziņu skaits bērnu bibliotēkā ir pieaudzis. Uzziņas tika sniegtas par visdažādākajiem tematiem:

- veselīgs uzturs;
- viss par Lieldienām;
- pareiza atkritumu šķirošana;
- dažādu tautu nacionālie ēdieni;
- zīvnieki un putni ziemā, putnu barošana ziemā;
- velosipēda vēsture;
- jāšanas sporta vēsture;
- papīra locīšana – origami;
- aušanas raksti;
- grāmatīņas par profesijām bērnodārza vecuma bērniem;

Uzziņas tika sagatavotas klātienē, gan elektroniski gan sniegtas pa tālruni.

	2019	2020
Konsultācijas	188	40
Uzziņas	917	1018

Ārkārtas situācijas laikā tika saņemti ļoti daudzi zvani no lasītājiem, kuri interesējās kā saņemt grāmatas, rezervēja tās un lūdza ieteikt grāmatas attiecīgajam vecumposmam. Bērnodārzi aktīvi lūdza sagatavot grāmatu kastī par kādu konkrētu tēmu.

Pasākumi Gulbenes bērnu bibliotēkā 2020

Pasākuma/aktivitātes nosaukums	Skaits	Apmeklējums	
		Bērni	Pieaugušie
Bērnu rīts	2	26	4
Priekšā lasīšana	6	96	28
Radošā sestdiena/darbnīcas	4	46	3
Tematiskie pasākumi	11	188	53

Nodarbības	16	289	31
Tikšanās ar autoriem/interesantiem cilvēkiem	6	340	24
Konkursi	2	62	
<i>Tiešsaistes konkursi</i>	5	165	
<i>Fotokonkurss</i>	1	8	
Literārās stundas	13	211	14
Grāmatu apskati	7	125	7
Nometne	1	14	7
Brauciens	1	4	2
KOPĀ	75	1574	173

2020.g. iesākās darbīgi un aktīvi. Līdz 12.03. bērnu bibliotēkā bija notikuši 30 pasākumi dažādām vecuma grupām un līdz gada beigām – **75** pasākumi (2019.g. 149). Tas ir par 49,6% mazāk nekā 2019.g. tas ir saprotami, jo pārskata gada situācija bērnu bibliotēkā ienesa būtiskas pārmaiņas pulcēšanās ierobežojumu ziņā. Centāties izmantot tās iespējas, kuras bija atļautas. Protams, ir samazinājies arī pasākumu apmeklētāju skaits – attiecīgi **1574** bērni (2843 2019.g.) un **168** pieaugušie (330 2019.g.).

Pirmsskolas vecumposmam īpaši gribas izcelt jau tradicionālo **Grāmatu startu**, kurš Gulbenē ir nosaukts par runča Misiņa mazo gudrinieku skoliņu. Šoreiz pieteicās 17 bērni. Skoliņa Gulbenē notiek 1x mēnesī, tātad līdz pirmajam ārkārtas stāvoklim notika 2 nodarbības. 2020.gadā runča Misiņa mazo gudrinieku skoliņa noslēdzās oktobrī, kad notika trešā un ceturtā nodarbība.

Otrs pasākumu cikls, kuru uzsākām gada sākumā, bija **lasītrosināšanas pasākumu/nodarbību cikls Lasām kopā**. To ierosināja 2019.g. izdevniecības Liels un mazs lasītrosināšanas programma Mana mazā bibliotēka. Arī 2020.g. Gulbenes bērnu bibliotēka aicināja bērnudārzu sagatavošanas grupu bērnus kopā ar audzinātājām vismaz vienu reizi mēnesī nākt uz nodarbību bibliotēkā jau ar izlasītu grāmatiņu. Grāmata jau iepriekš tika aiznesta uz visiem trim Gulbenes bērnudārziem īpašā somiņā. Līdz 12.03. bija notikušas 4 nodarbības par četrām grāmatām.

Sestdienās (1x mēnesī) tika turpināta jau 2019.g. nogalē uzsāktais **Runča Misiņa lasāmlaiks**, kurā tika aicināts piedalīties, kāds noslēpumains viesis, kurš kopā ar bērniem izlasa un pārrunā kādu grāmatiņu, kopīgi iet rotaļās.

Protams, mazie pirmsskolnieki tika aicināti **uz bērnu rītiem un nodarbībām**, kuras audzinātājas iepriekš lūdz sagatavot – ziema, gadalaiki, Mana Gulbene.

Vienu reizi mēnesī notiek arī **Radošās sestdienas**, katru reizi darbnīcai ir cita tēma, tajā piedalās arī bērni, kuri vēl nemācās skolā. Pirmajā nodarbībā tika veidoti gulbīši, otrajā – sirsniņas.

Grāmatu kastes Gulbenes bērnodārziem – veiksmīga aktivitāte Gulbenes bērnu bibliotēkā, kura turpinās jau 11 gadus. Šajā laikā kastes bija īpaši aktuālas un arī grāmatu kopu maiņa notika biežāk nekā parasti. Grāmatu kastes vasarā tika izsniegtas visiem trim Gulbenes bērnodārziem. Decembra mēnesī tika piedāvātas Ziemassvētku tematikas grāmatas. Kopumā 2020.gadā bērnodārziem tika izsniegtas apmēram 307 grāmatas.

Sākumskolas vecumposmam tika piedāvātas **medijpratības nodarbības**, kurās tika runāts par pieklājību un piesardzību internetā. Notika 4 nodarbības.

Sākumskolnieki tika aicināti piedalīties **stāstu konkursā Reiz runcis Misiņš Gulbenē**. Tika saņemti 32 stāsti, tie tika digitalizēti – pārrakstīti datorrakstā un zīmējumi ieskenēti, lai varētu izveidot stāstu grāmatiņu.

Interesants bija pasākums **Vārda došanas svētki** runča Misiņa draudzenītei pelītei, kurā piedalījās Gulbenes 2.vidusskolas. 1a klase, jo tieši viņu izdomātais vārdiņš – Grauzīte, guva nedalītu atbalstu no runča Misiņa un bibliotekārēm.

Sākumskolēniem martā tika piedāvāta **literārā stunda Zila debess zelta mākoņos**, veltīta dzejniecei Aspazijai. Līdz 12.03. notika 2 literārās stundas. Septembrī aktīvi norisinājās **literārā stunda Priekštas ir ķēniņš!**, veltīta dzejniekam Rainim. Tā notika 7 reizes.

Radošās darbnīcas visaktīvāk pulcē tieši sākumskolas vecuma bērnus – tās notika vienu reizi mēnesī, tajos mēnešos, kad tas bija iespējams. Kopumā 2020.gadā notika četras radošās darbnīcas.

Arī **Jauno grāmatu apskati** šajā gadā 2 reizes notika 4.klases skolēniem pēc skolotājas ierosinājuma.

Priekšā lasīšanas stundas 2020.gadā ir notikušas 6. Gribētos pieminēt Sveķu pamatskolas apmeklēto stundu. Sveķu pamatskola ir skola bērniem ar īpašām vajadzībām un jau otro gadu skolas bibliotekāre atved uz Gulbenes bērnu bibliotēku 1. un 2. klases skolēnus. Vēl 5 stundas notika Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros – šoreiz bibliotekāre devās uz skolu, lai iepazīstinātu bērnus ar Ziemeļvalstīm un kopīgi lasītu fragmentus no levas Margevičas grāmatas “Kā dundurs, mušas, lapsenis un ods gandrīz atklāja Ziemeļpolu”.

Arī tradicionāls ir kļuvis pasākumu cikls **Pirmīši ciemos pie runča Misiņa**. Sākumā bibliotekāre dodas uz Gulbenes skolu pirmajām klasēm, lai nodotu ielūgumu no runča un bibliotekārēm, tiek parādīts arī videoielūgums: <https://www.gulbenesbiblioteka.lv/lv/bernu-biblioteka-lasa-iepazistas-uzzina-un-radosi-darbojas>, tad klases ierodas bibliotēkā, kur skolēni tiek iepazīstināti ar bibliotēkas iespējām un pakalpojumiem. Pārskata gadā ciemos ieradās visas 5 Gulbenes skolu pirmās klases.

Tikšanās ar autoriem notika arī šajā sarežģītajā laikā. Projekta "Laiks satikties" ietvaros notika tikšanās ar Agnesi Vanagu, kuru apmeklēja Gulbenes novada vidusskolas 4I klase.

Pamatskolas vecumposmam šajā gadā tika realizētas **tikšanās ar autoriem** projekta "Vējaina diena" ietvaros. Šā projekta mērķis bija iepazīstināt pamatskolas vecumposma skolēnus ar notikumiem Trešās Atmodas laikā un 80 gados Latvijā. Janvārī notika divas tikšanās ar Daini Ivānu un Madaru Dišleri. Februāra mēnesī notika tikšanās ar žurnāla Avots diviem veidotājiem Aivaru Kļavi un Gundari Godiņu. Šīs tikšanās notika skolās - Gulbenes novada valsts ģimnāzijā un Lizuma vidusskolā. Kopumā tās apmeklēja 282 skolēni no 7.-9.klasēm ne tikai no Gulbenes, bet arī no Lizuma un Lejasciema vidusskolām.

Vislielākais gandarījums par **Nacionālo Skaļās lasīšanas sacensību**, kuru organizējām attālināti. Izvirzītie skolēni gan satikās 20.05. bērnu bibliotēkā, lai iepazīstinātu ar sevi un saņemtu balvas. Uzvarēja Annija Iljenko, kura pārstāvēja Gulbenes reģionu Nacionālajā Skaļās lasīšanas finālā Rīgā, LNB un ieguva labākās lasītājas titulu. *Sīkāk sadaļā Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes.*

Jau tradicionāli Gulbenes pilsētas dzimšanas dienas mēnesī no 10.februāra līdz 22.februāra bērnu bibliotēkā norisinājās **konkurss "Atrodi Gulbenē"**, kurā piedalījās 15 komandas. Komandām bija jāpilda uzdevumi divās kārtās - bija jāatrod ielas, jāizveido video reklāma par Gulbeni.

Jauno grāmatu apskati pamatskolas vecuma bērniem jau vairākus gadus septembra mēnesī ir pieprasīti. Arī šajā sarežģītajā laikā notika 5 jauno grāmatu apskati skolēniem no 5.- 9.klasei.

Jau otro gadu Gulbenes novada bibliotēka organizē **vasaras dienas nometni pamatskolas vecuma skolēniem "Sekojošajiem pavedieniem 2"**. Piedalījās 14 bērni no 9-12 gadiem. Apmeklējām Rankas, Tirzas, Litenes, Jaungulbenes un Stāmerienas pagastus. Kopā nogājām 41 km. Iepazināmies ar pagasta kultūrvēsturiskām vietām, apmeklējām šo pagastu bibliotēkas. *Sīkāk sadaļā Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes.*

Gulbenes novada bibliotēka iesaistās arī **Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā**. Kaut Gulbenes novada bibliotēka nevar lepoties ar ļoti daudz lasītājiem (jo Gulbenē lasīšanā iesaistās skola), šīs programmas grāmatas ir vienas no lasītākajām bērnu grāmatām. Vairāk sadaļā *Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana*. Parasti labākie lasītāji tiek aizvesti uz kādu teātra izrādi, šajā gadā tas nenotika. Arī mērķprogrammas grāmatu krājums tiek sagādāts par pašvaldības līdzekļiem, pārskata gadā kopējā summa bija 602.06 €, no tiem 462.16 € ir Gulbenes novada pašvaldības līdzekļi. Ar grāmatām bieži dalāmies, sevišķi ar sākumskolas skolotājiem, kuri jau vairākus gadus klasē lasa Bērnu žūrijas grāmatas.

Jau trešo gadu Gulbenes bērnu bibliotēkas darbinieces veido vasaras **ieteicamo grāmatu sarakstus** skolēniem no 2.-9.klasei. Pārskata gadā pirmo reizi tika izveidots saraksts 7.-9.klasei. Saraksts tiek nosūtīts skolu bibliotekārēm, arī skolotājiem, kuras savukārt, izdomā lasīšanas noteikumus. Grāmatas sarakstā ir sakārtotas katrai klasei atsevišķi un 2.-6.kl. sadalītas pēc tematiem – literārās pasakas, bilžu grāmatas (2.klasei), stāsti, romāni, fantāzijas žanrs, piedzīvojumi un dzeja. Sarakstā tiek iekļautas iepriekšējo gadu Bērnu žūrijas grāmatas, arī lasītākās grāmatas Gulbenes bērnu bibliotēkā. Vislielākais pieprasījums ir pēc sākumskolas vecuma grāmatām. Grāmatas vecākajām klasēm tika sadalītas trīs daļās – latviešu autoru darbi, ārzemju autoru darbi un dzeja.

Skolēniem tika izveidotas arī **spēles tiešsaitē**, izmantojot vietnes Qizizz un Kahoot. Martā tika organizētas spēles "Grāmata un grāmatas varoņi" un "Kā sauc šo grāmatu". Decembra mēnesī 3x notika konkurss "Ziemassvētku jampadracis", kurā bija jāatmin Ziemassvētku tradīcijas, arī jāatmin latviešu autoru grāmatas par Ziemassvētkiem, vēl tika izveidota spēle par lasītākajām grāmatām 2020.gadā. Kopā šajās spēlēs iesaistījās gandrīz 170 interesenti.

Kopumā var secināt, ka gads ir bijis izaicinājumiem un pārsteigumiem pilns, esam mēģinājušas pielāgoties situācijai. Diemžēl bērnu bibliotēka sen vairs nav vieta, kur galvenokārt izsniedz un saņem grāmatas. Bibliotēka ir brīvā laika pavadīšanas vieta, vieta, kur notiek dažādi interesanti pasākumi un pulcēšanās, tiek realizēti projekti, konkursi un dažādas aktivitātes, nāk vecāki ar bērniem, lai lasītu, rotaļātos un runātu par izlasīto grāmatu. Šajā gadā tas tika bremsēts. 2021.gads būs atgriešanās bibliotēkā gads. Arī gads, kurā būs jārealizē aktivitātes, lai skolēni satiktos ar grāmatu, jo attālinātās mācības skolēnus ir iesprostojušas mājās.

- **Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Nacionālā Skalās lasīšanas sacensība Gulbenes reģionā

Jau trešo gadu 5. un 6.klases skolēni aktīvi iesaistās Skalās lasīšanas sacensībās. Var teikt, ka šī ir jauna Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu un jauniešu literatūras centra darbinieku rosināta lasītveicināšanas aktivitāte konkrētam vecumposmam.

Gulbenes novadā katru gadu aizvien vairāk skolēnu iesaistās šajā sacensībā. Ja pirmajā, 2018.g., piedalījās tikai skolēni no četrām novada skolām, tad 2020.g gadā jau astoņas skolas ir aktīvi iesaistījušās un sagatavojušas skolēnus lasīšanai. Tās ir abas Gulbenes skolas, arī Lejasciema un Lizuma vidusskolas, kā arī Sveķu, Rankas, Tirzas un Stāķu pamatskolas.

2020.gadā sacensība notika citādāk kā ierasts. Šoreiz skaļie lasītāji savus lasījumus filmēja un sūtīja vērtēšanai. Kaut formāts bija neierasts, tika saņemti 14 video lasījumi, kuri tika nosūtīti žūrijai. Žūrijā tika aicinātas piedalīties četras Gulbenē zināmas personības – Edīte Siļķēna (režisore, viņa arī žūrijas priekšsēdētāja), Antra Sprudzāne (Gulbenes novada bibliotēkas direktore), Anita Rauza (divu jaunu lasītāju mamma un arī Gulbenes pašvaldības Ekonomikas nodaļas vadītāja) un Artūrs Brūniņš (Gulbenes basketbola komandas Buki treneris). Piekritīsiem – nopietna žūrija! Šajā gadā arī žūrijai bija neliels uzdevums - katrs sagatavoja trīs minūšu ilgu savas mīļākās bērnišķas grāmatas lasījumu. Lasījums ir skatāms Gulbenes novada bibliotēkas facebook kontā.

Kā vislabākā attālinātā vietne tika izraudzīts Google Disk, kurā arī tika ievietoti visi 14 video lasījumi un tika nosūtīti žūrijai. 5.maijā visi vērtējumi bija saskaitīti un par Gulbenes novada labāko Skaļo lasītāju tika kronēta Annija Iljenko no Gulbenes novada Valsts ģimnāzijas - viņa lasīja fragmentu no Dž.k.Roulingas grāmatas Harijs Poters un filozofu akmens.

Otrās vietas šoreiz bija divas. Sveicām Annu Emīliju Anži no Gulbenes novada Valsts ģimnāzijas un Kitiju Tomiņu no Lejasciema vidusskolas. Trešajā vietā ierindojās Matīss Salmiņš no Lejasciema vidusskolas.

20.05. visi 14 finālisti, šoreiz bez atbalstītājiem, sapulcējās Gulbenes bērnu bibliotēkā, lai iepazīstinātu ar sevi klātienē un saņemtu godam nopelnītās balvas.

Annija kopā ar nelielu skaitu atbalstītāju arī devās uz lielo finālu Rīgā, kurā tika atzīta par labāko Skaļo lasītāju valstī. Lepojamies!

Vasaras nometne skolēniem Sekojot pavedieniem 2

No 17. – 21.augustam norisinājās dienas nometne bērniem “Sekojot pavedieniem 2”, kuru organizēja Gulbenes novada bibliotēka. Šis bija jau otrais gads, kad tika organizēta šāda nometne. Nometnē piedalījās 14 bērni no Gulbenes, Balvu un Rīgas novadiem.

Nometnes mērķis bija: aktīvi un lietderīgi pavadīt brīvo laiku, iepazīstot Gulbenes novada kultūrvēsturiskās vietas un vērtības.

Piecu dienu laikā nometnes dalībnieki viesojās piecos dažādos Gulbenes novada pagastos, lai iepazītu to ievērojamākās vietas, rakstniekus vai dzejniekus un pagastu aktīvākos cilvēkus. Pirmajā nometnes dienā katrs dalībnieks saņēma nometnes pedagogu veidoto darba burtnīcu, kurā bija 10 jautājumi par katru pagastu.

Dalībnieku uzdevums nebija vienkāršs – 5 dienu laikā bija jārod atbildes uz dažādas grūtības pakāpes jautājumiem. Kas vēl svarīgi – nometnē tika likts uzsvars uz staigāšanu, tātad, pa pagastu teritorijām iespēju robežās dalībnieki pārvietojās ar kājām, bet uz katru pagastu un atpakaļ no tā devāmies ar autobusu. Piecu dienu laikā kopā tika nostāigāts 41 kilometrs, kas ir liels pārsteigums gan bērniem, gan pedagogiem.

Pirmajā dienā viesojāmies Rankas pagastā, kurā iepazīnāmies ar Rutkaviņu avotiem, Rankas pagasta kultūrvēsturiskā mantojuma centru, kā arī bērniem bija iespēja satikt grāmatu autori Lindu Kukari-Aldersoni. Otrās dienas rītā devāmies uz Tirzas pagastu, lai iepazītos ar Āžu HES, PSRS laika muzeju un Slēpju muzeju, kā arī dienas noslēgumā ciemojāmies Tējnīcā “Laiks”. Trešdien devāmies uz Litenes pagastu, kur iepazīnāmies ar z/s “Sopuļi” darbību un piedalījāmies filcēšanas darbnīcā kopā ar saimnieci Ivetu. Pēc radošajām aktivitātēm apciemojām Virsnienu vasaras nometnes vietu un Pudeļu dārzu. Ceturtdienas rītā visi kopā devāmies uz Jaungulbenes pagastu, kur iepazīnāmies ar lauku mājas “Jaunstāmeri” senlietu kolekciju, aītkopības saimniecību “Lauksaimniecības skola 18” un tās radošo saimnieci – bērnu grāmatu autori Ilvu Šimoni, kura mācīja mums ar plastilīna palīdzību izgreznot flīzes. Dienas noslēgumā devāmies uz Rijas kalnu, lai kārtīgi izkustētos un piedalītos dažādās aktivitātēs. Pēdējās nometnes dienas rītā devāmies uz tūristu iecienīto Stāmerienas pagastu, kur iepazīnāmies ar Stancmuīžu, Stāmerienas staciju un māju kokā, Geparda pieturu un Stāmerienas pili. Katrā pagastā mums līdzi devās pagasta bibliotēkas bibliotekārs, lai iepazīstinātu dalībniekus ar pagasta vēsturi, ievērojamākajām vietām un rakstniekiem.

- *Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola2030)” ietvaros*

Jaunās kompetenču izglītības pamatdoma ir attīstīt un mācīt pielietot skolēniem caurviju prasmes gan stundās, gan reālajā dzīvē sadarbojoties, attīstot kritisko domāšanu, prasmi prezentēt utt. Arī Gulbenes bērnu bibliotēkas vadītāja jau 2019.gadā apmeklēja kursus LNB, kurā tika stāstīts par bibliotēkas un skolas sadarbības modeļiem un praktiskajiem piemēriem, kā bibliotēka varētu iekļauties šajā modelī.

Jau 2019.gadā aktīvi darbojamies ar Gulbenes **pirmsskolas izglītības iestāžu sagatavošanas grupām**, aicinot viņus uz nodarbībām bibliotēkā lasīšanas mērķprogrammas “Mana mazā bibliotēka” ietvaros. Pirms tam to izrunājot un saskaņojot ar visu trīs Gulbenes pirmsskolas izglītības iestāžu metodiķiem un vadību. Kāpēc sagatavošanas grupas? Šie bērni ir nākamie pirmās klases skolēni, kuriem uz skolu jau jānododas ar zināmām prasmēm - gan sadarboties, gan runāt un aizstāvēt savu viedokli, prasmi klausīties un atbildēt uz jautājumiem. Vēl ne mazsvarīgs faktors - bērna lasītprasme, kura šajā vecumposmā ir lielākajai daļai bērnu.

Arī 2020.gadā šoreiz jau bibliotēkas darbinieces sagatavoja savu nodarbību plānu, kuru nosaucām par “Lasām kopā”.

“Lasām kopā” - nodarbības pirmsskolas vecuma bērniem sagatavošanas grupā, kurās paralēli izlasītajai grāmatai notiek arī kāda praktiska grāmatas rosināta aktivitāte. Lai aicinātu Gulbenes bērnodārzu sagatavošanas grupas bērnus iesaistīties šajā ciklā, bērnu bibliotēkas vadītāja devās uz bērnodārziem. Esam gandarītas, ka piekrita sadarboties visu trīs Gulbenes pirmsskolas iestāžu sagatavošanas grupas. Katrā nodarbībā bija arī izkustēšanās un atgriezeniskā saite. Kopumā nodarbības ilgums bija viena stunda.

Pamatskolas skolēniem kā lieliska vēstures izzināšanas aktivitāte tika piedāvāts projekts “Vējaina diena”.

“Vējaina diena” - Projekta Vējaina diena galvenais mērķis bija saglabāt un atjaunot zināšanas par nesenāku vēsturi, kas ir nozīmīga Latvijas valsts atjaunošanā – Trešo Atmodu. Projekta “Vējaina diena” īstenošanas gaitā tikāmies ar cilvēkiem, kuri ir aktīvi darbojušies Trešās Atmodas laikā.

Projekts tika īstenots ar Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas “Latvijai - 100” atbalstu.

Šī gada laikā esam tikušies ar tādām personībām kā Dainis Īvāns, Madara Dišlere, Guntars Godiņš, Aivars Kļavis, Asnate Smeltere, Uldis Rudaks, Elita Veidemane un Raimonda Vazdika. Esam veidojuši un skatījuši izstādes, kas saistāmas ar Trešās Atmodas laikā piedzīvoto kā politiski, tā kultūrvēsturiski un personiski. Projekts noslēdzās ar tiešsaistes erudīcijas spēli Trešā Atmoda, kurā tika aicinātas piedalīties ģimenes.

Projekta realizācija notika ciešā sadarbībā ar Gulbenes pilsētas un Gulbenes novada skolu skolēniem un skolotājiem. Esam gandarītas, ka projekta realizācijas pirmajā daļā, īpaši tika iesaistīti pamatskolas skolēni līdz 9.klasei, uzsvāru liekot uz 9.klases skolēniem, kuriem pavasarī ir vēstures eksāmens. Projekta aktivitātes īpaši tika saskaņotas ar Gulbenes novada skolu vēstures skolotājiem. Kopumā gada pirmajā pusē projekta pasākumus apmeklēja 282 skolēni no 7.-9.klasēm ne tikai no Gulbenes, bet arī no Lizuma un Lejasciema vidusskolām.

Literārās stundas un priekšā lasīšanas stundas, kurās bez iepazīstināšanas ar autoru, tiek sagatavota kāda cita aktivitāte - dziedāšana, vārdu minēšana, krustvārdu mīkla. Piemēram, literārajā stundā Prieks - tas ir ķēniņš! (veltīta Rainim) skolēni mēģināja pabeigt kādu Raiņa dzejoli, kurā bija izmantoti vārdi ar atskaņām, dziedājām dziesmas ar Raiņa vārdiem, kā arī mācījāmie ātrrunu, izmantojot skaitāmpantus. Stundas tiek piedāvātas latviešu valodas un literatūras skolotājiem, kā arī klašu audzinātājiem mazajās sākumskolas klasēs. Kā izdevusies priekšā lasīšanas stunda/aktivitāte 2020.gadā bija Ziemeļvalstu literatūras nedēļas pasākums. Stunda noslēdzās ar krustvārdu miklas minēšanu kā atgriezenisko saiti.

Kopumā secinām, ka bibliotēkas ir izcils partneris skolām izglītības darbā, jauno kompetenču ietvaros. Domāju, ka bibliotēkas labprāt iesaistīsies jaunā izglītības modeļa realizācijā. Ceram, ka tas notiks sadarbojoties jau pirms katra mācību gada.

2020.gadā Europe Direct informācijas centra projekta ietvaros tika noorganizētas 3 pasākumi- aktivitātes bērniem un pusaudžiem:

1. **Nedarbņica jauniešiem “Dzeja, reps un cits”** (par repu, valodu tulkošanas īpatnības, igauņu un latviešu valodu atšķirības, dzejas meistarklase) kopā ar igauņu dzejnieku Contru (Margus Konnula) un latviešu dzejnieku, tulkotāju Guntaru Godiņu. Pasākumā piedalījās 14 jaunieši.

2. **Eiropas diena “Ceļojums pa Eiropas Savienību”**. (Prezentācija par Eiropas Savienību, viktorīna par Eiropas Savienības valstīm, simboliem, spēle “Vitamīns ES”, spēle “Ceļojums uz Eiropas Savienības dalībvalstīm”, online spēle no “Europe Corner”, uzvarētāju apbalvošana). Pasākumā piedalījās 17 skolēni no Gulbenes novada vidusskolas 4.klases.

3. **Ziemeļvalstu literatūras nedēļā – Radošo darbu konkurss bērniem un pusaudžiem**. Konkurss tika izziņots elektroniskajos medijos, ar aicinājumu izlasīt kādu no Ziemeļvalstu literatūras nedēļas grāmatām, padalīties ar iespaidiem un atsūtīt fotogrāfiju no lasīšanas procesa. Saņēmām 8 konkursa darbus, darbu autori savukārt balvās saņēma saldās un arī noderīgas balvas.

- *Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums*

- **Sadarbība ar skolām**

Gulbenes pilsētā 2020.g. noslēdzās vērienīga izglītības reforma, kuras rezultātā Gulbenes pilsētā tika izveidota viena izglītības iestāde – Gulbenes novada vidusskola. Esam gandarīti, ka aizvien ciešāka sadarbība veidojas ar latviešu valodas un literatūras skolotājiem – Birutu Rukmani, Ilutu Podziņu, Dairu Ģērmani un Ingu Kadili. Samērā laba sadarbība ir izveidojusies arī ar skolas bibliotekārēm – Inesi Amantovu un Jolantu Laubi. Tas ir rezultējies ar to, ka visas informācijas tiek nodotas bibliotekārēm un viņas veiksmīgi tās novada līdz bērniem un skolotājiem.

Īpaši gribās izcelt Gulbenes novada vidusskolas piecas pirmo klašu skolotājas, kuras atsaucās aicinājumam apmeklēt bibliotēku, kā arī skolotājas, kuras vienmēr atsaucas bibliotēkas aicinājumiem – Viju Andževu, Aiju Miķelsoni, Martu Katrīnu Anži.

Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros lieliski izdevās aktivitāte kopā ar 4.klasi un skolotāju Ilutu Podziņu.

Īpaša sadarbība ir izveidojusies ar Gulbenes Mākslas skolu un tās skolotāju Mairitu Ķuzi-Nakoskinu. Jau vairākus gadus Gulbenes bērnu bibliotēkā ir izstāžu siena, kur vismaz 2x vai 3x gadā tiek nomainīta ekspozīcija. Arī 2020.gadā marta mēnesī pie sienas tika izvietoti mazo bērnu no 5-6 gadiem veidotie darbi, kuri tapuši skolotājas Mairitas vadībā, savukārt septembrī tika izlikta izstāde “Jūlija Straumes darbu interpretācijas” datorgrafikā un novembrī priecājāmies par pieaugušo un bērnu cianotipijas izstādi.

Sadarbība notiek ne tikai ar Gulbenes skolām. 2020.gadā Gulbenes novada bibliotēka bija iniciatore apjomīgam projektam “Vējaina diena”, kura mērķis bija atcerēties un iepazīstināt skolēnus līdz 9.klasei ar Trešās Atmodas notikumiem Latvijā. Projektā aktīva sadarbība notika ar Gulbenes pagastu skolu vēstures skolu vēstures skolotājiem un skolu vadību – Lizumā ar vēstures skolotāju Ingrīdu Sebri, Lejasciemā ar direktori Inetu Maltavnieci.

Jau augstāk tika atzīmēta sadarbība ar Sveķu pamatskolu un skolas bibliotekāri Sandru Resni. Viņas vadībā tika sagatavots pārstāvis reģionālajam Skaļās lasīšanas sacensības finālam, kā arī vismaz vienu reizi gadā tiek noorganizēta mazo skolas bērnu ekskursiju uz Gulbenes bērnu bibliotēku.

- **Sadarbība ar bērnudārzēm**

Otra lielākā sadarbības grupa ir 3 Gulbenes pilsētas bērnudārzi. Vēl aizvien turpinās jau vairākus gadus iesāktā prakse divas reizes gadā veidot katram bērnudārzam savu Grāmatu kasti. Pirmskolas vecuma bērni vairākas reizes gadā arī dodas uz bibliotēku, lai iepazīstos ar jaunākajām grāmatām. Šajā gadā Grāmatu kastes ceļoja uz bērnudārzēm arī vasaras periodā un decembra mēnesī tika izteikts lūgums no Gulbenes 1. un 2. bērnudārza – sagatavot grāmatas par Ziemassvētku tematiku.

Pārskata gadā tika iecerēta sadarbība ar četrām bērnudārzu sagatavošanas grupām, jo darbojāmies lasītveicināšanas programmā “Lasām kopā”. Īpaši gribas pieminēt Gulbenes 1 PII metodiķi Initu Artistovu un Gulbenes 2 PII metodiķi Aigu Balodi, ar kurām aktivitāšu sākumā notika nodarbību plānošanas darbs. Savukārt, ar Gulbenes 3 PII audzinātājiem Vēsmu Dzendžu un Agnesi Belti notiek aktīva individuāla sadarbība, regulāri veidojot un vadot gan pašu audzinātāju ierosinātas tematiskās nodarbības bibliotēkā, gan mūsu iniciētas nodarbības.

2020.gada decembra mēnesī mūs uzrunāja Inita Ābeltiņa Stāķu bērnudārza vidējās grupas audzinātāja. Tika sagatavota Grāmatu kaste tieši šai grupai par tēmu – Ziemassvētki.

- **Sadarbība ar vecākiem un jauniejiem lasītājiem**

Īpaši gribētos izcelt sadarbību ar bērnu vecākiem, jo ir īpašs prieks par jauniejiem cilvēkiem, kuri kopā ar saviem mazuliem aktīvi nāk uz bibliotēku un iesaistās grāmatu lasīšanā. Gribas pieminēt Bukovsku ģimeni, Rubeņu ģimeni, Zeļūku ģimeni. To vislabāk var redzēt un just, jau par tradīciju kļuvušajās Grāmatu starta nodarbībās, kad mazie kopā ar vecākiem aktīvi darbojas. Īpašs prieks par tētiem. 2019.gadā nogalē tika uzsāktas lasītveicināšanas nodarbības Lasāmlaiks ar runci Misiņu, kas notika 1x mēnesī sestdienās. 2020.gada pirmajos divos mēnešos nodarbības turpinājās un tajās aktīvi iesaistījās daudzi vecāki un vecvecāki kopā ar bērniem. Gribas izcelt vecmāmiņu Ievu Grīnšteini, kura bija viena no grāmatas lasītājiem nodarbībā. Šajās nodarbībās iesaistās atnākušie vecāki, paši lasot kādu bibliotekāru piedāvātu vai pašu izvēlētu grāmatu.

Bibliotekārēm palīdz meitenes, kuras bieži apmeklē bibliotēku – Gerda Gusāre un Enija Nartiša. Meitenes lasa priekšā mazajiem, iet rotaļās.

- *Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā*

Solvita Lībere – Gulbenes bērnu bibliotēkas vadītāja

2020.gadā apmeklēti 9 kursi, semināri, arī tiešsaitē:

“Profesionālā pilnveide 2020.gadā pārsvarā notika attālinātā formātā. Ja sākumā tas šķita mazliet neierasti, tad laikiem ritot var apgalvot, ka šis formāts ir diezgan dzīvotspējīgs. Kopumā 2020.gadā esmu piedalījies 9ursos, semināros, arī vebināros. No šiem deviņiem, 6 bija attālināti. Nekādi nenoliedzu dzīvo vārdu, bet šāds formāts dažos gadījumos ir labs. No kursiem īpaši atmiņā palika Dokumentu valoda praksē, kuru lieliski vadīja Inta Urbanoviča – uzzināju daudz interesantas lietas, piemēram, atkārtāju lielo sākuma burtu rakstīšanas likumus utt. Protams, Skalas seminārā vislielākais prieks par pieredzes stāstiem un gana kaismīgo diskusiju par vērtēšanas kritērijiem. Vēl gribas izcelt divas lektores, kuras abas klausījos vienā dienā Gulbenes novada publisko un skolu bibliotekāru seminārā. Viena no viņā bija Laura Vanaga, kurā stāstīja par prezentēšanas prasmēm – par sagatavošanos, par lifta runu utt. Tajā pašā seminārā lieliski par pusaudžu rupjībām, un kā ar to sadzīvot, runāja skolotāja un rakstniece Māra Ozola.

Visticamāk arī 2021.gadā nāksies sadzīvot ar tiešsaites semināriem un vebināriem. Esmu konstatējusi, ka manas digitālās prasmes darboties ar dažādiem rīkiem ir diezgan apšaubāmas. Iespējams, arī mazliet psiholoģiska barjera pie datora kameras un mikroфона. Pat nezinu vai to tā vienkārši klausoties ir iespējams apgūt, bet priecātos par kādiem praktiskiem nelielās grupas.”

Anda Krīma – Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenā bibliotekāre

2020.gadā apmeklēti 9 kursi, semināri, arī tiešsaitē:

“Papildināju savas zināšanas gan klātienes mācībās gan vebināros, gan klātienes mācībās. Daudz jaunas idejas tika iegūtas seminārā par interaktīvajām nodarbībām bērniem. Šīs zināšanas varēs pielietot nodarbībās ar bērniem.

Ārkārtējai situācijai ir arī savi plusi. Manuprāt viens no tādiem ir tas, ka daudz vairāk tiek piedāvāti vebināri savu zināšanu uzlabošanai.”

Endija Tarvāne – Gulbenes bērnu bibliotēkas galvenā bibliotekāre

2020.gadā apmeklēti 2 kursi, semināri, kā arī mācības LU SZF Informācijas pārvaldība (3. kurss).

“2020. gadā esmu apmeklējusi LNB konferenci “Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”, Māras Ozolas lekciju “Bērnu, jauniešu rupjības. Kā rīkoties?”, Lauras Vanagas praktisko nodarbību “Kā žilbinoši prezentēt 30 sekundēs”, publisko un skolu bibliotēku darbinieku semināru. Papildus tam studēju LU SZF Informācijas pārvaldību (3. kurss).

2021. gadā vēlos profesionāli pilnveidoties darbā ar bērniem un jauniešiem – iegūt zināšanas par dažādām interaktīvām aktivitātēm, improvizācijas teātra pielietošanu pasākumos, komunikācijas mākslu. Pēc bakalaura studijām mans mērķis ir iestāties maģistra studiju programmā “Tehnoloģiju inovācijas un dizains izglītībai” vai kādā no humanitāro zinātņu nozarēm.

Kopumā varu secināt, ka iegūtās zināšanas no studijām un bibliotēku semināriem/ mācībām ir bijušas nepieciešamas un lietderīgas. Esmu ievērojami vairāk uzzinājis par bibliotēkas apkalpošanas specifiku un lietotāju grupām.”

- *Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi*

Šajā gadā vislielākā problēma bija **bērnu un jauniešu bibliotēkas neapmeklēšana**. Visticamāk, tas ir noticis saistībā ar pandēmiju. Esam pamanījušas, ka sākumskolas vecuma bērni bibliotēku apmeklē tikai kopā ar vecākiem, cenšas neuzkavēties. Visa šī neskaidrā situācija ir psiholoģiski grūti izturama, jo bibliotēka vienmēr ir bijusi piepildīta ar jautrību, smiekliem, ar bērniem. Protams, pateicoties tam visam ļoti ir samazinājies gan

bibliotēkas izsniegums, gan apmeklējums. Protams, mēģinām daudz ko piedāvāt attālināti, taču apzināties, ka skolēniem jau tā ļoti ilgs laiks ir jāpavada pie viedierīcēm.

Risinājums - normālās, parastās dzīves atsākšanās. Ceram, ka 2021.gada rudenī bērnu bibliotēkas varēs atsākt darbu normālā režīmā.

Problēmas sagādā **bērnu un jauniešu uzvedība** – noteikumu neievērošana: rupju un aizskarošu vārdu lietošana skaļā balsī, savstarpējā grūstīšanās, dažādu atkritumu noslēpšana grāmatu plauktos. Arī problemātiskie jaunieši, kas tikai nāk pasildīties un bibliotēkas telpas izmanto tikai kā patvērumu, ievērojami liek par sevi manīt apkārtējiem, arī apgrūtina darbu (nepārtraukti jāatgādina iekšējās kārtības noteikumi, jāuzmana, lai netiktu nekā bojāts). Mazu bērnu vecāki nevēlas uzturēties vidē, kur tiek lietoti necenzēti vārdi un iespējamās konfliktsituācijas.

Risinājums - telpas sadalīt pa zonām; kā arī bibliotēkām ir jāturpina mācīt un stāstīt kā uzvesties publiskā vietā.

Ir manīti ļoti daudz bibliotēkas lietotāji, kas **izvēlas pēc iespējas plānākas grāmatas**, ar vairāk ilustrācijām. Tas liecina par to, ka daļai bērnu un jauniešu ir vāja lasītprasme vai nav vēlmes nodoties lasīšanai. Īpaši tas ir manāms gada sākuma mēnešos, kad 3. un 6.klases skolēni sāk gatavoties diagnosticējošajiem darbiem, kuros viens no uzdevumiem ir pastāstīt par izlasītu grāmatu. Liela daļa skolēnu (sevišķi 6.klases) prasa grāmatu līdz 100 lapām biezu un ar ilustrācijām.

Risinājums – īpaši cieša sadarbība starp skolu un bibliotēku. Ir pierādījies, ka gan jauno grāmatu apskati, gan literārās stundas, gan dažādi literāri konkursi veicina skolēnu grāmatu lasīšanas prasmes.

Jaunieši ir kūtri uz **piedalīšanos pasākumos brīvprātīgi**. Viņiem neinteresē bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi un aktivitātes, labākajā gadījumā viņi izmanto WIFI savos telefonos. Viņiem vienkārši gribas pulcēties barā, bet nav kur palikt, tādēļ nāk uz bibliotēku.

Risinājums – aktivitātes vairāk digitalizēt, iespējams tas palīdzētu kaut mazliet iesaistīt vairāk pusaudžus.

8. Novadpētniecība

2020.gada novadpētniecības darba prioritātes:

- *Vietējās kopienas iesaistīšana Novadpētniecības krājuma papildināšanā un sakārtošanā.*

Izstādes “Gulbene. 80-tie” veidošanas procesā, materiālu vākšanā par novada zudušajām industrijām aicinājām arī iedzīvotājus dalīties ar mājās esošajiem materiāliem: fotogrāfijām, stāstiem. Visa gada garumā vietējās brīvprātīgās jaunietes iesaistījās rokrakstu atmiņu, audio atmiņu atšifrēšanā, bibliotēkas mājas lapas sadaļas Novads papildināšanā.

- *Zināšanu apmaiņa un dalīšanās ar zināšanām.*

ERASMUS+ stratēģiskās partnerības pieaugušo izglītības programmas projekta “My Community 2020” ietvaros Novadpētniecības lasītavas darbinieces iedzīvotājiem vadīja nodarbības par stāstu stāstīšanu, intervēšanu, vietējās vēstures izpēti, video filmas veidošanu par kultūras mantojuma tēmām. Dalība starptautiskā konferencē “Kultūras mantojums nākotnei: atklāj, dalies un mācies” tiešsaistē ar prezentāciju. Lietuvas kolēģu viesošanās no Viļņas pilsētas Adomas Mickevicius publiskās bibliotēkas un iepazīstināšana ar novadpētniecības darbu Gulbenes novada bibliotēkā.

- *Bērnu un jauniešu iesaiste kultūras mantojuma apgūvē.*

Izstrādātas četras jaunas nodarbības skolēniem (četriem vecuma posmiem) vietējā kultūras mantojuma izziņāšanā. Kopumā nodarbībās piedalījies 101 bērns. Par tradīciju kļuvušo izzinošo ekspedīciju mērķauditorija ir ģimenes ar bērniem un jauniešiem. 2020.gadā ekspedīcijās piedalījās 11 bērni.

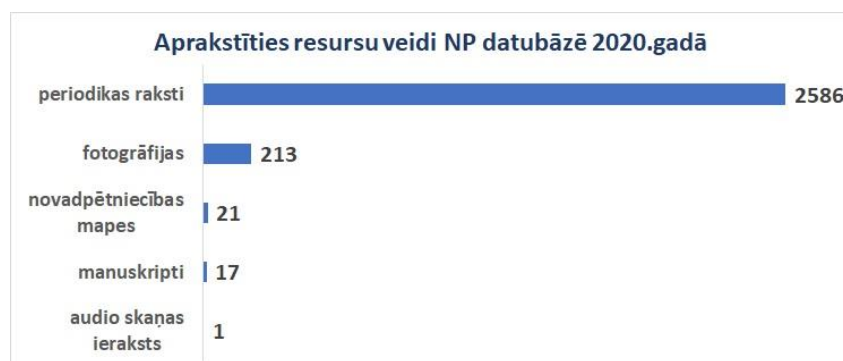
Novadpētniecības krājuma pārvaldība. Sadarbībā ar krājuma komplektēšanas speciālistu novadpētniecības krājums tiek papildināts ar publicētajiem izdevumiem (novadnieku literārie darbi, audio mūzikas izdevumi, kultūrvēsturiski pētījumi). Īpaša nozīme tiek piešķirta nepublicētajiem materiāliem (atmiņas, fotogrāfijas, zinātniski pētnieciskie darbi). Izlases veidā, tomēr joprojām tiek papildinātas tematiskās novadpētniecības

mapes, jo bibliotēkas apmeklētāji labprāt aplūko drukātos materiālus (Plašāk sadaļā – Novadpētniecības krājums).

Novadpētniecības datu bāze. Novadpētniecības datu bāzē tiek veidoti apraksti no novada laikrakstiem “Dzirkstele”, “Gulbenes Novada Ziņas”, pagastu laikrakstiem, importēti apraksti no LNB datu bāzes. Uz 01.01.2020 datu bāzē bija 45 393 apraksti. Datu bāzē iekļauti arī fotogrāfiju, atmiņu stāstu, pētījumu u.c. npublicēto materiālu apraksti.

2018.		2019.		2020.	
GNB	1478	GNB	1541	GNB	1685
Pagastu b-kas	660	Pagastu b-kas	1002	Pagastu b-kas	1153
Kopā	2138	Kopā	2543	Kopā	2838

Novadpētniecības datu bāze. Ierakstu skaits.

Ierakstu veidošanā piedalās arī pagastu bibliotekāres, 2020.gadā sastādot apmēram 41 % no kopējā ierakstu skaita. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu – par 15% vairāk. Pēdējos gadus pagastu bibliotēkām ir prasība veidot aprakstus novadpētniecības datu bāzē, līdz ar to ierakstu skaits aug. 2020.gadā piecu pagastu bibliotekārēm, kuras uzsākušas darbu bibliotēkās – Beļavas, Galgauskas, Stradu pagasta Stāķu, Rankas pagasta Gaujasrēveļu, Daukstu pagasta Staru – notika analītiskā apraksta veidošanas mācības. Oktobrī šīm bibliotekārēm tiešsaistē notika teorētiskās mācības “Novadpētniecības darbs pagastu bibliotēkās”. Pārējām pagastu bibliotekārēm bija iespēja noskatīties mācību ierakstu, atsvaidzināt vai nostiprināt zināšanas.

Regulāri veiktas individuālas konsultācijas pa telefonu, klātienē vai e-pastā par anotāciju veidošanu, fotogrāfiju, mapes un atmiņu stāsta apraksta veidošanu novadpētniecības datu bāzē. Turpmāk darbs vēl vairāk jāveic pie ierakstu kvalitātes. Čaklākās: Līgo pagasta bibliotēka – 212, Lizuma pagasta bibliotēka – 212, Tirzas pagasta bibliotēka – 120, Druvienas pagasta bibliotēka – 111. Līgo pagasta bibliotēka izveidojusi 21 bibliogrāfisko aprakstu novadpētniecības tematiskajām mapēm.

2020.gadā uz Latvijas Nacionālo bibliotēku nosūtīti 879 ieraksti no Gulbenes novada laikraksta “Dzirkstele”.

Uzziņu pakalpojumu sniegšana.

2020.gadā notika vides objekta “Goda bibliotēka” digitālās versijas izveidošana. Uzziņu darbā izmantoti lasītavas krājumā pieejamie materiāli. Līdz ar to apkopota informācija ne tikai par esošajiem novadniekiem, bet apzināti jauni, panākumus guvuši, ar novadu saistīti cilvēki.

Biežāk izmantotie uzziņu avoti: Gulbenes novada bibliotēkas Novadpētniecības datu bāze, LNB Digitālā bibliotēka, LNB katalogi (lielākoties Nacionālās bibliogrāfijas) un abonētās datu bāzes (news.lv, letonika.lv). Uzziņu avoti ir apjomīgi, kas ar profesionālām bibliotekārajām zināšanām ļauj kvalitatīvi izpildīt uzziņas. Digitālajā laikmetā joprojām ir aktuāla dokumentu piegāde elektroniskā veidā: 2020.gadā nosūtīto vienību

kopskaits – 103, kas ir iepriekšējā gada apmēros.

Apjomīgākās tematiskās uzziņas 2020.gadā:

- Tautas deju tradīcijas Gulbenes novadā (25 elektroniskie dokumenti, 1 novadpētniecības mape);
- Vēdzirnava Gulbenes novadā, maģistra darbs. (materiālu apzināšanā un vākšanā iesaistītas visas pagastu bibliotēkas);
- Gulbenes slimnīcas Dzemdību nodaļa (17 elektroniskie dokumenti, 1 novadpētniecības mape).

Neparastākās uzziņas:

- Par antiperspirantiem un dehidratāciju;
- Ojāra Vācieša dzejolis par Stāmerienas pils 1905.gada dedzināšanu, veltīts vectēvam;
- Siltuma zuduma iemesli daudzdzīvokļu ēkās.

Novadpētniecības krājuma popularizēšana. Veidotas izstādes: tradicionālās un digitālās, organizētas izglītojošas nodarbtības dažāda vecuma iedzīvotājiem, rīkotas izziņošanas ekspedīcijas, publicitāte sociālajos tīklos. Pasākumi tiek rīkoti, lai iepazīstinātu ar Novadpētniecības krājuma daudzveidību, izmantošanas iespējām, kā arī lai stāstītu stāstus un iepazītu vietējo kultūras mantojumu klātienē. (Plašāk sadaļā – Novadpētniecības darba popularizēšana)

Projektizstrāde. Regulāri tiek realizēti projekti saistībā ar novadpētniecības tēmām. 2020.gadā īstenoti 2 projekti:

- 1) "Izziņošanas ekspedīcijas 2020". Popularitāti guvušais pasākums turpinājumos ļauj ekspertu pavadībā izstaigāt novada pagastus, uz klausīt stāstus, iepazīt vietējo kultūras mantojumu. 2020.gadā izziņāti Gulbenes pilsētas parki, Rankas, Stāmerienas, Jaungulbenes pagasti. Piedalījās 83 dalībnieki, no tiem 11 bērni.
- 2) Pasākums "Ceļojums ar dzejniekiem Gulbenē. Nākotne." Trešais šāda veida Dzejas dienu pasākums – ar novadpētniecības raksturu, jo Ceļojumi notiek kādā no Gulbenes pilsētas apkaimēm, šoreiz – Nākotnes ielas masīvā. Pasākumā dzeja vijās ar apkaimi raksturojošiem, interesantiem stāstiem. Rezultātā izveidota digitālā izstāde, skatāma Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapas sadaļā Novads, digitālās izstādes.

• **Novadpētniecības krājums:**

Novadpētniecības krājums uz 31.12.2020.

Izdevumu veidi	Novadpētniecības krājums	%
Pavisam kopā	953	
grāmatas	816	85,6 %
novadpētniecības mapes	92	9,6 %
audiovizuālie dok.	40	4,2 %
elektroniskie dok.	3	0,3 %
spēles	1	0,1 %
notis	1	0,1 %

Gulbenes novada bibliotēkas Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas novadpētniecības krājums tiek papildināts ar dažāda veida publicētajiem un nepublicētajiem izdevumiem par novadu un novadniekiem; autoru-novadnieku, tulkotāju izdevumi:

- publicētie materiāli (vislielāko fizisko krājumu sastāda grāmatas, kā arī novadnieku mūzikas DVD);
- nepublicētie materiāli (skolēnu pētījumi, rakstītās atmiņas);
- foto un audiovizuālie materiāli (atmiņu stāstu ieraksti, fotogrāfijas, video stāsti par novada kultūrvēsturi);
- tematiskie novadpētniecības materiālu apkopojumi par Gulbenes novadu – pilsētu un pagastiem, apmēram 300 mapes.

- *krājuma organizācija un glabāšana*

Novadpētniecības krājums (grāmatas un mapes) ir izvietots vienkopus Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavā, kas ir svarīgi novadpētniecības darba organizēšanā bibliotēkā (sniegt uzziņas, veidot izstādes). Tematiskās novadpētniecības mapes sakārtotas pa 13 pagastiem un Gulbenes pilsētu. Krājums atrodas brīvpieejā. Veicot materiālu izvērtēšanu, ar vērtīgākajiem rakstiem un materiāliem joprojām tiek papildinātas tematiskās novadpētniecības mapes, jo bibliotēkas apmeklētāji tās labprāt izmanto.

- *digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana*

Digitalizēta 101 fotogrāfija, ar kurām ir dalījušies iedzīvotāji dažādu aktivitāšu ietvaros – veidojot izstādi “Gulbene. 80-tie”, materiālu vākšanā par zudušajām industrijām. Ierakstīti 3 audio stāsti:

- Maija Grāve – stāsts par rūpnīcas “Alfa” darbību, ieraksta garums 01:04:19;
- Ādolfs Mičulis – stāsts par teātra spēlēšanu skolā kopā ar Antru Liedskalniņu, ieraksta garums 00:12:36;
- Natālija Nakoskina – stāsts par ražošanas apvienības “Daiļrade” darbību, ieraksta garums 00:44:56.

Projekta “My Community 2020” ietvaros izveidotas 15 dažādas video īsfilmas (ap 2 minūtes garas) par vietējā kultūras mantojuma tēmām.

Izveidota digitālā izstāde “Ceļojums ar dzejniekiem Gulbenē. Nākotne.”, kas skatāma Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapas sadaļā Novads, Digitālās izstādes. Tā ir reāla ceļojuma digitālā versija – ar dzeju teksta un audio formātā, ar fotogrāfijām un apkaimes vēstures stāstiem.

Digitālajai izstādei 117 skatījumi, kopš ieviešanas brīža.

Digitālajām kolekcijām Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā skatījumi:

Stāstu talka - 287

Gulbenes novads senajās fotogrāfijās - 105

Gulbenes novads fotogrāfijās (1945-1989) - 56

Interesantākie 2020.gadā digitalizētie materiāli:

- nozīmītes – ražotas ražošanas apvienībā “Daiļrade”
- vēstures liecības: reihsmarkas un vācu propagandas skrejlapas, kas atrastas kādā no krājuma grāmatām (dokumentu oriģināli tika nodoti Gulbenes novada vēstures un mākslas muzejam)
- *krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums*

Novadpētniecības krājumā 2020.gadā ir 25 jaunieguvumi (24 grāmatas un 1 audiovizuālais dokuments). Projekta “Vējaina diena” ietvaros tika rīkota izstāde “Gulbene. 80-tie.”, kā arī LNB projekta “Industriālais mantojums” ietvaros aicinājām iedzīvotājus dalīties ar fotoattēliem. Līdz ar to krājumā ienākušas kopumā 35 (ieskenētās) fotogrāfijas. Fotogrāfijas atspoguļo pilsētas sabiedrisko dzīvi, ēkas, ražošanas produktus. Starptautiskā projekta “My Community 2020” ietvaros Novadpētniecības krājumā ienākušas 15 dažādas video īsfilmas (ap 2 minūtes garas) par vietējā kultūras mantojuma tēmām, piemēram, Rutkaviņu avotu Rankas pagastā, Beļavas pagasta līgavas pūru, Litenes pagasta apskates objektiem, Gulbenes pilsētas dzelzceļa darbinieku dzīvojamām ēkām, rokdarbnieku kopas “Dzīpariņš” darbiem u.c. Video īsfilmām tiks veidoti bibliogrāfiskie apraksti. Darba procesā krājums tiek pārskatīts, vairāk izceltas interesantas fotogrāfijas, aizmirsti fakti.

Interesantākie un vērtīgākie jaunieguvumi:

- Dokumentālā filma par trim gulbeniešiem: komponistu Valdi Zilveri, basketbolistu Rolandu Freimani un operdziedātāju Nauri Indzeri;
- Luga “Herbe ar lielo cepuri”, Daina Strelēvica, ar DVD (mūzikas autors novadnieks V.Zilveris);
- Atmiņu atspulgi Ņevā, bijušo studentu un viņu laikabiedru atmiņu stāsti. Apkopojusi Ieva Bērziņa;
- Druvienas muižas stāsti – interesanti stāsti un foto par Druvienas pagasta vēsturi.
- Ilzes Lecinskas grāmata “Vienā likteņdejā savijušies mūži : Džuzepe Tomazi di Lampedūza un Aleksandra fon Volfa”

Novadpētniecības krājumam 2020.gadā grāmatu izsniegums samazinājies (-25%), izsniegtas 93 grāmatas. Tematiskajām novadpētniecības mapēm samazinājies minimāli, par 8 (izsniegta 201 mape). Tas ir skaidrojams ar tematisko novadpētniecības mapju biežu izmantošanu. Novērojums attiecībā uz tematisko novadpētniecības mapju izmantošanu – cilvēki labprāt nāk un pēta materiālus paši, attiecīgi skenējot vai

fotografējot pēc nepieciešamības. Daudzi no senākajiem rakstiem ir skatāmi LNB Digitālajā bibliotēkā, ko piedāvājam bibliotēkas lietotājiem. Jaunākie raksti, kas ir ar autortiesībām aizsargāti darbi – ir aplūkojami bibliotēkā vai tiek skenēti un sūtīti elektroniski, piedāvājot attālināto pakalpojumu.

Joprojām daudz tiek izmantoti vietējā laikraksta "Dzirkstele" izdevumi. Tie, kas izdoti pēc 1990.gada, pieejami uz vietas, bibliotēkā. Izmanto skolēni zinātniski pētniecisko darbu rakstīšanā, pašvaldības darbinieki informācijai darba vajadzībām, informācijas vākšanai dažādu projektu realizācijai.

- **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Izstādes: tradicionālās un digitālās.

2020.gadā Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavā veidotas kopumā 11 izstādes: tematiskās (Žurnāli un laikraksti (1985. – 1991.), par novada ugunsdzēsības vēsturi, Gulbenes Tautas teātrim – 35) un novadniekiem veltītas (Annai Saksei – 115, Jānim Brektem – 100, Antrai Liedskalņiņai – 90, Lilijai Auzai – 120). Joprojām bibliotēkas apmeklētāju iecienītas ir izstādes uz sienām starp 1. un 2.stāvu. Cilvēki ar interesi aplūko un mēģina atpazīt vietas, cilvēkus. Tā 2020.gadā viena no izstādēm tika veltīta COVID-19 pandēmijas tematikai "Pulcēšanās prieks" – lieliskas fotogrāfijas no novada vēstures, kur pulcējušies cilvēki (dziedāšanas svētki, kolektīvu pasākumi, talkas, karnevāli). Otra izstāde – foto mirkļi no 2020.gada izzinošajām ekspedīcijām.

Pirmā ceļojošā izstāde – "Toreiz un tagad" Gulbenes pilsēta fotoattēlos pirms 100 gadiem un precīzi – mūsdienās. Šogad izstāde paspējusi aizceļot uz Gulbenes novada pašvaldības administratīvo ēku, Lizuma pagasta bibliotēku, tā turpinās ceļot arī 2021.gadā.

Izveidotas 2 digitālās izstādes: Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā skatāma "Ceļojums ar dzejniekiem Gulbenē. Nākotne." Tā ir reāla ceļojuma digitālā versija – ar dzeju tekstos un audio, ar fotogrāfijām un apkaimes vēstures stāstiem. Interaktīvā izstāde "Gulbene. 80-tie." – 1.stāvā novietotajā stendā apkopoti notikumi, fotogrāfijas un video par dzīvi Gulbenes pilsētā 20.gs. 80-tajos gados.

Izglītojošas un izzinoši praktiskas nodarbības:

- Septembrī tika izstrādāts jauns piedāvājums skolēniem – izglītojoši praktiskas novadpētniecības nodarbības atbilstoši vecumam. Tajās liek puzzles ar senajām fotogrāfijām un analizē tās, lasa seno presi un salīdzina notikumus ar mūsdienām, ceļo pa novada kultūrmantojuma salām un meklē informāciju dažādos avotos. Kopumā notikušas 5 nodarbības, apmeklējis 101 bērns.
- Aizvadītas 4 izzinošas ekspedīcijas pa Gulbenes novadu, kopumā piedaloties 83 dalībniekiem. Ekspertu vadībā tiek apmeklētas un iepazītas novada kultūrvēsturiskās vietas, 2020.gadā pētīti Gulbenes pilsētas parki, iepazīti Rankas, Stāmerienas, Jaungulbenes pagasti.
- 6 neformālās izglītības novadpētniecības nodarbības iedzīvotājiem ERASMUS+ stratēģiskās partnerības pieaugušo izglītības programmas projekta "My Community 2020" ietvaros. Nodarbību laikā iedzīvotāji iepazīna novadpētniecības avotus, meklēja informāciju, veidoja prezentācijas un video par vietējo kultūrvēsturisko mantojumu. (15 video stāsti).

Sociālie tīkli un mājas lapa.

Novadpētniecības resursi un krājums (senie laikraksti, novadpētniecības datu bāze) tiek popularizēti, izmantojot bibliotēkas sociālos tīklus. Gulbenes novada bibliotēkas Facebook kontā katru ceturtdienu ar tēmturi #pētnieks tiek ievietoti foto ar informāciju par kādu vēsturisku notikumu, aktuālu notikumu vai novadnieku jubilejām. 6 raksti Gulbenes novada bibliotēkas mājas lapā par izzinošajām ekspedīcijām, izstādēm un vēsturiskiem notikumiem.

Pieredzes apmaiņa.

Novadpētniecības un humanitāro zinātņu lasītavas darbinieces dalība starptautiskā konferencē “Kultūras mantojums nākotnei: atklāj, dalies un mācies” tiešsaistē ar prezentāciju. Prezentācijā tika stāstīts par neformālo metožu izmantošanu kultūras mantojuma apguvē. 2020.gadā sagaidījām Lietuvas kolēģu viesošanās no Viļņas pilsētas Adomas Mickevicius publiskās bibliotēkas, vizītes ietvaros iepazīstinājām ar novadpētniecības darbu Gulbenes novada bibliotēkā. Kā arī Balvu Centrālās bibliotēkas metodiķes prakse un dalīšanās ar mūsu pieredzi.

• *Sadarbība novadpētniecības jomā*

- Gulbenes novada pašvaldība (ERASMUS+ stratēģiskās partnerības pieaugušo izglītības programmas projekta “My Community 2020”);
- Iedzīvotāji (dalīšanās ar fotogrāfijām, atmiņas stāstiem, privātajiem dokumentiem u.c.);
- Latvijas Nacionālā bibliotēka (materiālu deponēšana izstādei “Divi Jūliji”, projektam “Industriālais mantojums” iesniegti materiāli par 3 ražošanas uzņēmumiem Gulbenē);
- Gulbenes vēstures un mākslas muzejs (Gulbenes bibliotēkas novadpētniecības krājuma izmantošana izstādē “Divi Jūliji”);
- Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Vidzemes reģionālā nodaļa (projekta “Izzinošas ekspedīcijas 2020” ietvaros – maršrutu izstrādē).

• *Jauninājumi novadpētniecības darbā*

- Ceļojošā izstāde – lielisks novadpētniecības krājuma un vietējā kultūras mantojuma popularizēšanas veids. Kvalitatīva un interesanta izstāde “Toreiz un tagad” (Gulbenes pilsēta fotogrāfijās) šobrīd ceļo pa Gulbenes novada iestādēm. Arī turpmāk plānots veidot ceļojošās izstādes.
- Video īsfilmu (līdz 2 minūtēm) veidošana dod iespēju radošā veidā popularizēt vietējo kultūras mantojumu. Formāts ļoti labi atbilst video izmantošanai sociālajos tīklos. Projekta “My Community 2020” ietvaros sagatavotas 15 video īsfilmas.

• *Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi*

Darba apjoms. Novadpētniecības darba apjoms ir milzīgs. Jāprot izvērtēt prioritātes un katram darba virzienam veltīt noteiktas darba stundas. Vislielākais darbs paiet, veidojot novadpētniecības datu bāzi, trūkst laika digitalizēt un aprakstīt iedzīvotāju iesniegtās fotogrāfijas. Novadpētniecības lasītavā visu iepriekšējo gadu ir darbojušās vietējās jaunietes – brīvprātīgi palīdzot darbos.

Profesionālā informācija. Šobrīd pieejamas Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijas, teorijas izklāsts uz 7 lapām. Ļoti nepieciešamas praktiskas darba vadlīnijas, prakses, ieteikumi, piemēram, ieteikumi dažādu novadpētniecības resursu bibliogrāfisko aprakstu veidošanai, novadpētniecības digitālo resursu veidošana, digitālo materiālu uzglabāšana utt.

- *Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības*

Arī 2020.gadā izmantoti visi piedāvājumi un izaicinājumi, kas saistās ar novadpētniecības darbu: jauni projekti, starptautiska sadarbība, dalība vietējos kultūras notikumos. Arī turpmākais gads solās būt izaicinošs un darba pilns. Tiks turpinātas labās prakses. Nepieciešamās zināšanas tiek papildinātas ar citu bibliotēku pieredzi.

9. Projekti

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Pieaugušo neformālās izglītības programma „Izdzīvo (kino) dzīvi”	Gulbenes novada pašvaldība	EUR 540	Projekta mērķis bija izglītēt vietējo sabiedrību prasmē lietot un veselīgi izprast vienu no ietekmīgākajiem medijiem – kino. Programmā ietvertās tēmas būtu radījušas vispārīgu priekšstatu par kino, īpaši latviešu kino, aktualitātēm un kadra neredzamo daļu, kino saturu. Projektā bija paredzētas 3 nodarbības aprīlī.	Neatbalstīts
Vējaina diena	Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogramma LATVIJAI - 100	EUR 2040	Projekta ietvaros Gulbenes novada bibliotēkā valdīja Atmodas vējš – uz tikšanās divās auditorijās – skolu jaunieši un pieaugušie jeb pārējie interesenti – tika aicināti savu jomu zinātāji, kuru darbība tieši vai pastarpināti skar Trešās Atmodas notikumus. Projekta īstenošanas laika periods: janvāris - novembris. Projekta ietvaros tika realizētas tikšanās ar Atmodas laika personībām - 4 tikšanās skolēniem, 5 tikšanās pieaugušo auditorijai; tika eksponētas 3 izstādes, kā arī realizēta erudīcijas spēle virtuālajā vidē.	Atbalstīts
“Ceļojums ar dzejniekiem Gulbenē. Nākotne.”	Valsts Kultūrkapitāla fonds. Literatūras nozare	EUR 720	Dzejas dienu pasākums, 11.septembris. Ceļojums pa Gulbenes pilsētas Nākotnes ielas apkaimi, ar dzejas lasījumiem, apkaimes raksturojumu. Piedalījās 6 dzejnieki, 25 dalībnieki. Izveidota ceļojuma digitālā versija Gulbenes bibliotēkas mājas lapā ar dzeju teksta un audio formā, fotogrāfijām.	Atbalstīts
Bērnu nometne “Sekojošiem pavadieniem 2”	Gulbenes novada pašvaldība	EUR 670	2020.gada vasarā tika organizēta 5 dienu gara dienas nometne bērniem, vecumā no 9 – 12 gadiem. Nometnes mērķis bija: Aktīvi un lietderīgi pavadīt brīvo laiku, iepazīstot Gulbenes novada kultūrvēsturiskās vietas un vērtības. Nometnes dalībnieki 5 dienu laikā viesojās 5 dažādos Gulbenes novada pagastos, iepazīstoties ar apskates objektiem un vēsturiski nozīmīgām vietām.	Atbalstīts
Radošums un inovācijas bibliotēkārājā darbā	Valsts Kultūrkapitāla fonds	EUR 703	Projekta mērķis bija uzlabot bibliotēku sniegto pakalpojumu kvalitāti vietējā kopienā, paaugstinot bibliotekāru profesionālo pilnveidi un izaugsmi. Projekta laikā tika plānotas 4 meistarklases ar nozares profesionāļiem par šādām tēmām: dizaina domāšana, bibliotēkas interešu pārstāvniecība, radošums 21.gadsimta bibliotēkā un bibliotēku pakalpojumu attīstīšana maznodrošinātajām un mazaizsargātajām sabiedrības grupām. Projekts turpinās ar 2021.gadā.	Atbalstīts
EUROPE DIRECT informācijas tīkla” informācijas punktus uzturošo struktūru izveide.	Eiropa Komisija	EUR 30 425	Europe Direct informācijas centra Gulbenē darbības galvenais mērķis – nodrošināt visiem iedzīvotājiem gan lauku, gan pilsētas teritorijā viegli pieejamu informāciju par Eiropas Savienības darbības jomām – likumdošanu, politiku, programmām un finansējuma iespējām, īpaši par to, kā tās ietekmē viņu dzīvi ikdienā. EUROPE DIRECT informācijas centrs Gulbenē 2020. gadā	Atbalstīts

			noorganizējis izglītojošus seminārus, arī tiešsaistē, veiktas apmācības, nodarbības bērniem, konkursi, kā arī organizēti Eiropas kultūras vakari. Kopā noorganizēti 16 pasākumi, iesaistot 584 iedzīvotājus.	
Formal adults become non-formal	Nordplus	EUR 16 290	Mobilitātes projekta mērķis bija: Gūt jaunas zināšanas un prasmes pieaugušo neformālās izglītības jomā, padziļinot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes, daloties pieredzē ar citu valstu kolēģiem, lai uzlabotu un attīstītu neformālās izglītības pieejamību. Bija plānota sadarbība ar Igalinas publisko bibliotēku (Lietuva) un Islandes NVO, kas strādā ar pieaugušo izglītību "O.M.A.H.A.I." Projektā tika plānoti 6 mobilitātes braucieni, katrā organizācijā tuvāk iepazīstot neformālās izglītības darbu ar pieaugušajiem.	Neatbalstīts
"Izzinošas ekspedīcijas 2020"	Valsts Kultūrkapitāla fonds	EUR 500	Ekspedīcijas tika rīkotas jau otro gadu, turpinot apzināt kultūrvēsturisko mantojumu Gulbenes novadā. Mērķis: izglītēt sabiedrību, īpaši bērnus un jauniešus, veicināt izpratni par kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas iespējām. Piecu ekspertu vadībā notika četras ekspedīcijas laika posmā no jūnija līdz septembrim. Iepazīti Gulbenes parki, Rankas, Stāmerienas un Jaungulbenes pagasts. Kopumā piedalījušies 84 dalībnieki (no tiem 11 bērni). Papildināts novadpētniecības krājums ar ekspedīciju laikā iegūtajām liecībām, materiāliem. Izveidota fotogrāfiju izstāde.	Atbalstīts
"Laiks satikties"	Valsts Kultūrkapitāla fonds	EUR 1208	Projekta ietvaros notiks 10 tikšanās ar autoriem: ar rakstnieci un dzejnieci Inesi Zanderi, ar rakstnieci Eviju Gulbi, ar rakstnieci Agnesi Vanagu, ar rakstnieci Luīzi Pastori, ar rakstnieci Lauru Vinogradovu. Viena tikšanās notika Gulbenes novada bibliotēkas bērnu bibliotēkā, bet otra kādā no pagastu bibliotēkām.	
"Skatīve vieno"	Valsts Kultūrkapitāla fonds		Projekta mērķis bija iepazīstināt vietējo kopienu ar aktieru - novadnieku devumu Latvijas teātra attīstībā, paplašinot iedzīvotāju zināšanas teātra vēsturē, aktualizēt amatierteātru darbību un aktiera profesijas prestižu jauniešu vidū. Tika plānotas piecas tikšanās ar teātra mākslas nozares speciālistiem - teātra zinātnieku, aktieriem, režisori.	Neatbalstīts
"Manas dzimtas receptes"	Latvijas valsts mežu un Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītā Vidzemes kultūras programma		Iesaistot novada iedzīvotājus, bija iecerēts apkopot līdz šim neapzinātas novada ēdienu gatavošanas tradīcijas, aicinot dalīties ar saviem ēdienu gatavošanas stāstiem un receptēm. Apkopojot savāktās receptes un stāstus, tiku izvēlētas 13 novada pagastiem un Gulbenes pilsētai raksturīgākās receptes, izveidojot atklātņu komplektu ar 14 kartītē. Stāsti un receptes būtu skatāmi digitālajā kolekcijā bibliotēkas mājas lapā.	Neatbalstīts

- *Projektu apraksts (šeit, attiecīgajā tematiskajā nodaļā vai pielikumā – pēc izvēles, vēlams pielikumā)*

2020.gadā projekta „**Europe Direct informācijas centrs Gulbenē**” ietvaros Gulbenes novada bibliotēkā darbojās centrs, kura darbības vispārējais mērķis ir veicināt iedzīvotāju informētību par Eiropas Savienību (ES), ES pilsoņu tiesībām, ES prioritātēm un aktualitātēm, kā arī sekmēt aktīvu ES pilsoniskumu. Kopš 2005.gada Gulbenes novada bibliotēka ir Eiropas Komisijas sadarbības partneris Europe Direct informācijas tīklā. Iedzīvotāju informēšanai tiek komplektēti, apstrādāti un izplatīti informatīvie materiāli, sniegtas tematiskas uzziņas un profesionāla palīdzība ikdienā Gulbenes novada bibliotēkā.

Tiek uzturēta Gulbenes novada bibliotēkas tīmekļa vietnē www.gulbenesbiblioteka.lv sadaļa EDIC Gulbenē, kas regulāri tiek papildināta ar informāciju par centra piedāvātajiem pakalpojumiem un aktivitātēm, kā arī aktuālu ES informāciju. 2020.gadā veikti 50 ieraksti. Plašākas mērķauditorijas sasniegšanai informācija par centra aktivitātēm un ES tiek regulāri ievietota EDIC Gulbenē profilā sociālajā tīklā Facebook www.facebook.com/EDICgulbene.

EDIC Gulbenē 2020.gadā kopā ar projekta partneriem no Alūksnes pilsētas bibliotēkas un Madonas novada bibliotēkas arī izveidojis video "Es stāstu Eiropu!". <https://ej.uz/esstastueiropu> Video tapšanā iesaistījās Alūksnes, Gulbenes un Madonas jaunieši. Sadarbībā ar LR Finanšu ministriju oktobrī noorganizēta orientēšanās spēle "Eiropa manā pilsētā", iepazīstot labos darbus, realizējot Eiropas Savienības atbalstītos projektus Gulbenē.

Minētā projekta rezultātā ir noorganizēti 16 dažādi pasākumi visām iespējamām mērķauditorijām vietējā kopienā (bērniem, jauniešiem, nodarbinātajiem, senioriem, uzņēmējiem, nevalstiskām un sabiedriskajām organizācijām), aktivitātēs iesaistot 584 iedzīvotājus. Vairāk par pasākumiem, skat. *Pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai tematiskie pasākumi*.

- *Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem*

Realizējot projektus 2020.gadā, lielākais izaicinājums bija pārstrukturizēt, mainīt pasākumu un aktivitāšu formātus, visbiežāk tos pārceļot uz online vidi. Līdz ar to vēl rūpīgāk nācās uzrunāt mērķauditoriju, apgūt pašiem jaunas digitālās iemaņas un cita veida komunikāciju.

Ļoti saspringta situācija veidojās laikā, kad bija iespēja klātienē organizēt pasākumus, jo īsajā laika posmā vēlējāmies noorganizēt visu projektu aktivitātes klātienē, kas arī rūpīgi plānojot izdevās.

10. Publicitāte

Gulbenes novada bibliotēkā arī sabiedrisko attiecību procesi 2020. gadā virzījās mazliet citādāk kā ierasts. Lielu lomu spēlēja prasme uzrunāt bibliotēkas lasītājus un apmeklētājus, izmantojot attālinātu kontaktēšanos un saziņu – zvani, e-pasti, saziņa sociālo tīklu kontos, dažādas virtuālās aktivitātes, piemēram, "Skaļās lasīšanas" reģionālais fināls, konkursi Bibliotēku nedēļas ietvaros, erudīcijas spēle digitālajā vidē. Par prioritāti tika uzstādīta lasītāju regulāra un savlaicīga informēšana par bibliotēkas darbību, liekot uzsvāru uz pakalpojumu pieejamību un darbalaiku attiecīgajos valstiski noteiktos ierobežojumu periodos. Lai piekļūtu tiem bibliotēkas lietotājiem, kuri neseko līdzī bibliotēkas izvietotajai informācijai sociālajos tīklos, regulāri tika aktualizēta informācija uz pilsētas afišu stabiem, interaktīvajos ekrānos pie bibliotēkas ieejas un bibliotēkas 2. stāvā, āra banerī pie bibliotēkas ārdurvīm (foto: [ara_baneris](#)), kā arī informācija tika ievietota drukātajos medijos – laikrakstos "Gulbenes Novada Ziņas" un "Dzirkstele" gada laikā attiecīgi 10 un 9 raksti, kas saistās ar bibliotēkas darbību, tostarp Covid-19 ierobežojumu periodos (foto: [par_biblio_dzirkstele](#)). Sabiedrības informēšanai visaktuālākās interneta vietnes bija Gulbenes novada bibliotēkas mājaslapa (www.gulbenesbiblioteka.lv), Gulbenes novada pašvaldības mājaslapa (www.gulbene.lv), laikraksta "Dzirkstele" portāls (www.dzirkstele.lv), kā arī bibliotēkas izmantotie sociālo tīklu konti Facebook, Instagram, Twitter, TikTok, Youtube.

Domājot par gados jaunāku iedzīvotāju pozitīvu asociāciju veidošanu ar bibliotēku, 2020. gadā aktīvi tika izmantots Olitas tēls. Sākotnēji šis tēls tika izmantots Ziemassvētku pasākumā kolēģu starpā, savukārt 2020. gada pavasarī, izveidojoties ārkārtējai situācijai un dažādiem aizliegumiem, sadarbība ar Olitu tika radītas spilgtas informatīvās kolāžas (foto: [olita](#)). Tēlam iekarojot atpazīstamību, tas tika izmantots arī Gulbenes pilsētas svētku pasākumos, kā arī TikTok video veidošanā.

Tā kā Gulbenes novada bibliotēkai ir 18 struktūrvienības, kurām ir jāiekļaujas kopējā novada bibliotēku tīklā arī no publicitātes viedokļa, 2020. gadā uzmanība īpaši tika veltīta pagastu bibliotēku darbinieku atbalstīšanai darbā ar informāciju un vizuālajiem materiāliem. Atbalsts tika sniegts ar iepriekš izstrādātām nodarbībām, kā arī individuālām konsultācijām (foto: [nodarbibas_pagastniecem](#)). Lielu lomu atbalsta veicināšanā 4 novada bibliotekāriem sniedza tiešsaistes mācību semināri, kas tika īstenoti par Kultūras ministrijas piešķirtajiem līdzekļiem.

- *Bibliotēkas informācija tīmeklī:*

Sociālo mediju lietošana mūsdienās ir kļuvusi par neatņemamu dzīves sastāvdaļu. Tie ir lielisks rīks, lai gūtu aktuālo informāciju, izpētītu dažādus piedāvājumus un pieņemtu lēmumus. Gulbenes novada bibliotēkas mājaslapas (www.gulbenesbiblioteka.lv), kas ir aktuālākais informācijas avots par bibliotēku, galvenās

funkcijas arī 2020. gadā bija sniegt plašu un pilnīgu informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem, aktualitātēm. Mājaslapas skatījumu skaits 2020. gadā samazinājies par 5,34%, tomēr šis samazinājums ir bijis ievērojami mazāks, nekā iepriekšējā pārskata periodā (-32,94%). Tas skaidrojams ar aktīvu mājaslapas saišu ievietošanu citos bibliotēkas lietotajos sociālo tīklu kontu ierakstos, kā arī ar to, ka mājaslapā tika ievietota vispilnīgākā un daudzpusīgākā informācija par aktuālo bibliotēkā, tostarp Covid-19 ierobežojumu periodos. Biežāk skatītās sadaļas mājaslapā ir bijušas darba laiks un kontakti, jaunāko grāmatu apskats bērniem un jauniešiem, kā arī vispārīgā informācija par bibliotēku. Kā pozitīva tendence ir vērojama pieaugošais lapas skatījumu skaits no mobilajām ierīcēm (+12%). Jāpiemin, ka 2020. gadā izdevās atrisināt būtisku tehnisku problēmu, kas saistījās ar jaunumu sadaļu, kur bija redzami raksti no iepriekšējiem gadiem, kas vairs nebija aktuāli. Tas mulsināja mājaslapas lietotājus.

- *sociālie mediji*

Lai informētu bibliotēkas lietotājus, kā arī citus interesentus par norisēm bibliotēkā, 2020. gadā tika izmantoti tādi sociālie mediji kā Facebook, Instagram, Twitter, TikTok, Youtube. Joprojām visaktīvāk izmantotais ir bibliotēkas Facebook konts, ievieojot informāciju tajā dažādos formātos – ieraksti, video saturs, bilžu galerijas (foto: video_FB). Gulbenes novada bibliotēkas Facebook lapai (<https://www.facebook.com/gulbenesbiblioteka.lv>) 2020. gadā ir bijis ievērojams lapas sekotāju skaita pieaugums (+33%), tāpat arī lapai nopiesto "Patīk" skaits ir pieaudzis par 33%. Ļoti iespējams, ka šo pieaugumu pagājušajā gadā ir veicinājis sistematizētā lapas satura veidošana. Katrai darba dienai no pirmdienas līdz piektdienai tika piedēvēta kāda konkrēta tēma.

- Pirmdiena – informācijas centra diena (#KasMeklēTasAtrod), kurā tika popularizētas datubāzes, informācijas centrā pieejamie pakalpojumi, kas ir noderīgi dažādu nozaru pārstāvjiem un studentiem/skolēniem;
- otrdiena – Bērnu bibliotēkas diena (#RuncisMisiņšIesaka), kuras ietvaros tika veidoti dažādi interaktīvi konkursiņi bērniem ("Mans suns pavasarī", "Ziemassvētku jampadracis" u.c.), informācija par jaunajām bērnu un jauniešu grāmatām;
- trešdiena – pieaugušo lasītāju diena (#LasītājsIesaka; #NedēļasGrāmata) (foto: tresdiena). Trešdienās sākotnēji tika veidota rubrika "Lasītājs iesaka", bet vēlāk pārtapa par rubriku "Nedēļas grāmata", aktualizējot kādu mūsdienu nozīmīgu un konkrētajam laika posmam atbilstošu grāmatu;
- ceturtdiena – novadpētniecības diena (#pētnieks), kuras ieraksti saistāmi ar kādu konkrētu novadnieku vai objektu Gulbenes novadā;
- piektdiena – Reģionālā mācību centra diena (#MūžīgaisStudents), kurā tika ievietoti ieraksti par mācībām, semināriem.

Nenoliedzami cilvēku iemīļotāka rubrika bija #pētnieks, radot necerēti lielu interesi par dažādiem novadpētnieciskiem ierakstiem, piemēram, somu pirti "Kipītis" Stāmerienā (foto: kipitis_np) - nepilni 2 000 reakciju, komentāru, dalīšanās ar ziņu. Vēl viena nozīmīga tēma ar novadpētniecisku garšu bija kolāžu sērija "Gulbene toreiz un tagad". Šajā sērijā tika veidoti ieraksti ar bilžu kolāžām, salīdzinot konkrētus Gulbenes pilsētas skatus 20. gs. un mūsdienās (foto: toreiz_tagad_FB). Interese par šo veikumu tika gūta arī no portāla Delfi sadaļas tūrismagids.lv, savā vietnē publicējot bibliotēkas veidotās kolāžas un pievienotos komentārus. Tas ļāva domāt, ka virtuālā realitāte ir pavērusi arī dažādas iepriekš nesasniegtas iespējas.

Bibliotēkas Instagram konts 2020. gadā ir piedzīvojis sekotāju pieaugumu par 19%. Krietni palielinājies ierakstu skaits, sasniedzot 365 ierakstus. Joprojām sekotājus visvairāk uzrunā ieraksti, kuros ir kāda pozitīva saistība ar bibliotēkas darbiniekiem, skolēniem un svētkiem, piemēram, Gulbenes pilsētas svētku atspoguļojums, erudīcijas spēles uzvarētāju apbalvošana, bērnodārziņu viesošana bibliotēkā. 2020. gadā Instagram konts tika vairāk papildināts ar īsajiem stāstiem jeb "stories", kā arī video ierakstiem un GIF animācijām. Instagram konta, tāpat kā Facebook konts, tika izmantoti arī saziņai ar bibliotēkas apmeklētājiem. Visbiežāk uzdotie jautājumi bija par bibliotēkas darbalaiķi, pieejamajiem pakalpojumiem, interesējošajām grāmatām un to pagarināšanas termiņiem.

Nelielu sekotāju skaita kritumu ir piedzīvojis bibliotēkas Twitter konts (-1%). Iemesls, kādēļ bibliotēka joprojām uztur šo kontu, ir dažādu zināmu izdevniecību, autoru un personību rosināšana Twitter, kas ļauj mums sekot līdz aktualitātēm, kā arī dalīties ar savām ikdienas ziņām. Būtiski, ka mūsu ziņas tiek pamanītas, piemēram, dažādās izdevniecībās (Zvaigzne ABC, Dienas Mediji, Apgāds Mansards), spiežot "patīk" vai "dalīties" ar ierakstu.

Jauna pieredze 2020. gadā tika piedzīvota, izveidojot TikTok kontu. Ideja radās brīdī, kad meklējām variantus, kā uzrunāt jauniešu auditoriju, kuriem runcis Misiņš ir par bērnišķīgu, bet nopietnas pieaugušo grāmatas un bibliotēkars saturs par garlaicīgu. Pirmais ieraksts TikTok kontā guva necerēti lielu atsaucību, tam bija nepilni 2000 skatījumu un 439 "patīk". Tas radīja drosmi turpināt ieviešanu arī šajā kontā (foto: tiktok).

Jāteic, ka TikTok ir ļoti izaicinošs un vēl apgūstams konts, jo tik lielu popularitāti, kā sasniedza pirmais ieraksts, ar nākamajiem ierakstiem vairs neizdevās.

Youtube kanāls bibliotēkā tiek uzturēts nozīmīgu video ilgstošākai saglabāšanai un pieejamībai ikvienam lietotājam, kā arī tam, lai bibliotēkas mājaslapā varētu ievietot saturu, kuram nepieciešams video materiāls. Youtube kontā tiek ievietoti Ziemassvētku sveiciens, kā arī intervijas. Lai bibliotēkas Youtube konta saturu padarītu krāšņāku, esam iecerējuši turpināt veidot stāstus-intervijas par mūsu novadam nozīmīgiem cilvēkiem. 2020. gadā lielu atsaucību guva intervija ar Elīnu Bērziņu, kura ir sociālā uzņēmuma "Typical" īpašniece.

Citas bibliotēkai nozīmīgās tīmekļa vietnes, kuru saturu veido arī informācija no bibliotēkas puses, ir Gulbenes novada pašvaldības portāls www.gulbene.lv, kā arī laikraksta "Dzirkstele" portāls www.dzirkstele.lv. Abos šajos portālos ir pieejams pasākumu kalendārs, kurā tiek ievietota informācija par aktuālajiem bibliotēkas pasākumiem un norisēm. Gulbenes novada pašvaldības portāls ir oficiālāks un visbiežāk tajā tiek ievietota informācija par bibliotēkas darbību, kā arī pieteikšanos dažādiem pasākumiem, aktivitātēm, mācībām. Laikraksta "Dzirkstele" portāls ievieto daudzveidīgāku bibliotēkas saturu, piemēram, fragmentus no bibliotēkā notikušajiem pasākumiem, apkopojošu informāciju par bibliotēkas darbību.

- *Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi*

2020. gadā bija jāķer mirkļi, kad apmeklētājiem bija iespēja tikt klātienē un veidot pasākumus, esot kopā. Tas bija izaicinoši – spēt uzrunāt sabiedrību iesaistīties pasākumos ne tikai fiziski atrodoties bibliotēkā, bet arī sēžot mājās.

Kolāžu sērija "Gulbene toreiz un tagad"

Šie novadpētnieciski veidotie stāsti par Gulbeni sākotnēji tika radīti, lai vāktu materiālus novadpētniecības datubāzei. Staigājot pa pilsētu un fotografējot vietas, kuras tika fotografētas arī 20. gs. pirmajā pusē un vidū, radās doma par virtuālu izstādi. Tiklīdz tapa virtuālā izstāde bibliotēkas administrētajos sociālajos tīklos, tā radās doma par drukātu izstādes veidošanu kā dāvanu Gulbenei pilsētas svētkos (foto: [gulbene_toreiz_tagad_kolaza](#)). Tiklīdz izstāde bija gatava taustāmā formā, tā kļuva par daļu no bibliotēkas iesaistes Gulbenes pilsētas svētkos. Pilsētas iedzīvotāji un viesi ar interesi aplūkoja agrākās un mūsdienu Gulbenes salīdzinājumu fotogrāfijās. Pēc pilsētas svētkiem izstāde tika pārcelta uz bibliotēkas Pieaugušo lasītāju nodaļu, vēlāk uz Gulbenes novada pašvaldības ēku un gada nogalē uz Lizuma pagasta bibliotēku.

"Vējaina diena" aktivitātes

VKKF atbalstītā projekta "Vējaina diena" norises bija vienas no retajām, kuras piedzīvojām klātienē. Projekts bija komplicēts, piesaistot gan skolēnu, gan pieaugušo auditoriju, kā arī radot dažādus tematiskus pasākumus, izstādes, kas saistās ar Trešo Atmodu. Līdz ar to publicitāte bija jānodrošina maksimāli daudzos kanālos, lai sasniegtu mērķauditoriju. Pasākumi, kuri noritēja klātienē, bija ļoti labi apmeklēti, valstī noteiktās ārkārtējās situācijas dēļ atceļot tikai 1 pasākumu no 7. Pirmo reizi bibliotēkas vēsturē piedzīvojām tematisku diskotēku, pulcējot Atmosdas laika mūzikas mīļotājus. Pirmo reizi tika piedzīvota arī erudīcijas spēle par Trešo Atmodu tiešsaistē (foto: [instagram_tresa_atmoda_spele](#)). Tas bija izaicinājums ne vien bibliotēkas kolektīvam, bet arī iedzīvotājiem-erudīcijas spēles dalībniekiem, jo bija jābūt gataviem dažādām situācijām, kas atkarīgas no mūsdienu tehnoloģijām.

Annija Iljenko kļūst par labāko skalo lasītāju

Gulbenes novada vidusskolas skolniece Annija Iljenko ar savu veiksmīgo startu Skalās sacensības finālā palīdzēja pievērt uzmanību Gulbenei, tostarp bibliotēkai (foto: annija_FB). 2020. gada pavasarī, kad bija paredzēts Skalās lasīšanas reģionālais fināls, konkursa lasījumus un žūrijas darbu nācās pārcelt uz virtuālo vidi, liedzot iespēju dalībniekiem klātienē just satraukumu un žūrijai pilnvērtīgi uztvert dalībnieku priekšnesumus. Sociālajos tīklos tika veidots žūrijas stāstu lasījumu cikls, kā arī vēlāk tika atspoguļoti labāko lasītāju sniegumi, kas pievērsa bibliotēkas sociālo tīklu kontu sekotāju uzmanību un atsaucību.

Intervija ar Elīnu Bērziņu

2020. gada nogalē bija paredzēts eksponēt izstādi "Mežss" ar fotogrāfes Artas Jomas fotogrāfijām un Elīnas Bērziņas pārdomu rindām. Izstāde bija apskatāma vien 4 dienas, jo epidemioloģiskā situācija valstī mainījās, savukārt kā veiksmīgs publicitātes gājiens nostrādāja iepriekš izveidotā intervija ar Elīnu Bērziņu, sociālo uzņēmēju, kuru Gulbenē zina tikpat kā ikviens. Līdz ar to arī intervija sociālajā tīklā Facebook sasniedza vairāk kā 7 500 cilvēku lielu auditoriju (foto: elina_berzina). Intervijas fragments, kas tika ievietots sociālajos tīklos, pēc statistikas datiem bija skatītākais un komentētākais video, kā arī ar to visvairāk dalījās.

- *Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi*

Ņemot vērā mainīgo dzīves ritmu, arī bibliotēkai ir jāspēj tam pielāgoties visās izpausmēs. 2020. gadā lielākais izaicinājums bija noturēt interesi par bibliotēku un tās pakalpojumiem laikā, kad bibliotēkas durvis slēgtas apmeklētājiem. Cilvēki bija piesardzīgi un iespējami daudzas dzīves situācijas vēlējās atrisināt bezkontakta ceļā. Cilvēku intereses noturēšanai par bibliotēkas pakalpojumiem noder aktīva rošība sociālajos tīklos, daudzveidīgi stāstot un atgādinot par iespējām, ko piedāvā bibliotēka. Tomēr ne visas mērķgrupas iespējams sasniegt ar sociālo tīklu palīdzību. Vislielākās grūtības rada sasniegt seniorus. Tomēr tas nav neiespējami. Esam izveidojuši ciešu sadarbību ar vietējām senioru biedrībām un to vadītājām, kas palīdz informācijas izplatīšanā un komunikācijā ar lielāku skaitu novada senioru. Šādi raugoties uz visām bibliotēkas mērķgrupām, ir būtiski katrā no tām rast vismaz vienu galveno kontaktpersonu, kura informāciju nodotu tālāk, piemēram, lai informāciju par bibliotēkas darbību un pieejamajiem pakalpojumiem nokļūtu līdz skolotājiem un skolēniem e-klasē, 2020. gadā veicām aktīvu komunikāciju ar Gulbenes novada vidusskolas skolotājām, ar kurām laika gaitā ir izveidojusies veiksmīga sadarbība.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- *Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām*
  - Gulbenes novada pašvaldība - ERASMUS+ stratēģiskās partnerības pieaugušo izglītības programmas projekta "My Community 2020" ietvaros, bibliotēka rīkoja digitālo prasmju un kultūras mantojuma popularizēšanas mācības vietējiem iedzīvotājiem.
  - Gulbenes novada pašvaldība - Gulbenes pilsētas svētku ietvaros papildinājām svētku saturu ar kvadrātkodu spēli "Grāmatu tenteris", ērmriteņu parādi "Kreicbike republika" un āra spēlēm.
  - Gulbenes vēstures un mākslas muzejs - Gulbenes bibliotēkas novadpētniecības krājuma izmantošana izstādē "Divi Jūliji" un muzeja kājuma materiālu izmantošana izstādes "Gulbene. 80-tie." tapšanā.
  - Gulbenes bērnu bibliotēkas lielākie sadarbības partneri ir Gulbenes novada un pilsētas izglītības iestādes - gan skolas, gan bērnudārzi. Pārskata gada sākumā aktīvi darbojāmies ar visiem trim Gulbenes bērnudārziem lasītveicināšanas aktivitātes "Lasām kopā" ietvaros. Ne tikai ar pilsētas skolām, bet arī ar novada skolām aktīva sadarbība notika realizējot projektu "Vējaina diena" - īpaši ar vēstures skolotājiem.
- *Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes*
  - Latvijas Nacionālā bibliotēka - materiālu deponēšana izstādei "Divi Jūliji", projektam "Industriālais mantojums" apkopoti un iesniegti materiāli no bibliotēkas krājuma par 3 ražošanas uzņēmumiem Gulbenē padomju gados: ražošanas apvienības "Alfa" un "Straume", Gulbenes alus darītava)
  - Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes Vidzemes reģionālā nodaļa - projekta "Izzinošas ekspedīcijas 2020" ietvaros, 3 maršrutu izstrāde Gulbenes novada pagastos un kultūras pieminekļu izpēte.
  - Dalība Ziemeļu Ministru padomes projektā „Ziemeļvalstu literatūras nedēļa”. Ziemeļvalstu literatūras nedēļa 2020.gadā notika no 9. līdz 15.novembrim ar nosaukumu „Ziemeļvalstis un pasaule”. Nedēļas galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana, organizējot dažādas aktivitātes

Gulbenes novada bibliotēkās - tiešsaistes konkursus, nodarbības un literatūras lasījumus skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs, izstādes.

- Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā, Eiropas Parlamenta birojs Latvijā, Alūksnes pilsētas bibliotēka, Madonas novada bibliotēka projekta „Europe Direct informācijas centrs Gulbenē”, vairāk sadaļā *Projekti*.
- Sadarbībā ar LR Finanšu ministriju oktobrī noorganizēta orientēšanās spēle “Eiropa manā pilsētā”, iepazīstot labos darbus, kuri realizēti Eiropas Savienības atbalstītajos projektos Gulbenē.

- *Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība*

Nordplus projekta “Bet on non-formal education in Public libraries” ietvaros tika izveidota sadarbība ar Viļņas apriņķa Ādama Mickēviča publisko bibliotēku. Projekta partneri 2020.gada februārī viesojās Gulbenē un iepazīnās ar neformālās izglītības darbu Gulbenes novada bibliotēkā kā arī dalījās pieredzē par pieaugušo neformālās izglītības aktivitātēm un bibliotekāru profesionālās pilnveides organizēšanu.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

- *Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā*

Gulbenes novada bibliotēka ir metodiskais un konsultatīvais centrs Gulbenes novada 17 pagastu un 8 izglītības iestāžu bibliotēkām. Metodiskā darba pakalpojumu piedāvājums galvenokārt ir vērsts uz šo bibliotēku bibliotekāriem.

Galvenie Gulbenes novada bibliotēkas metodiskā darba virzieni 2020.gadā:

- bibliotekāru profesionālā pilnveide – mācību semināri, apmācības, pieredzes braucieni, kursi u.c.;
- novadpētniecības darbs bibliotēkās un elektroniskās datu bāzes veidošanas apgūšana;
- bibliotēku vizitācijas un profesionālās darbības analīze un vērtēšana.

2020.gadā darbojās 17 pagastu bibliotēkas un viens ārējās apkalpošanas punkts Sinolē ar bibliotekāra likmi 0,6. Kopā pagastu bibliotēkās strādā 18 darbinieki. Četros pagastos joprojām darbojas divas publiskās bibliotēkas: Daukstu, Rankas, Stāmerienas un Stradu pagastos.

Pagastu bibliotēku vadītāji un skolu bibliotekāri regulāri tiek informēti gan telefoniski, gan ar e-pastiem par kursiem un semināriem, par iespējām piedalīties dažādos projektu konkursos, par jaunumiem profesionālajā jomā un citiem ar bibliotekāro darbu un profesionālo pilnveidi saistītiem jautājumiem un pasākumiem.

2020.gadā divās pagastu bibliotēkās – Rankas pagasta Gaujasrēveļu un Daukstu pagasta Staru bibliotēkās - mainījās darbinieki. Abas bibliotekāres apguva Gulbenes novada bibliotēkas izstrādāto 36 stundu programmu „Bibliotekārā darba pamatzināšanas”. Jaunā Gaujasrēveļu bibliotēkas vadītāja mācījās 1.-5.jūnijam. Staru bibliotēkas vadītāja darbu uzsāka septembrī, viņai apmācības netika organizētas vienā nedēļā, bet vairāku mēnešu garumā. Darba gaitas uzsākot, viņa tika iepazīstināta ar mācību programmu un Gulbenes novada bibliotēkas speciālistiem, kuri to mācīs. Šāds mācību modelis nav sevi attaisnojis, jo pamatzināšanas un priekšstats par darba jomām un apjomu, uzsākot darbu, jāiegūst pēc iespējas ātrāk, jo tas palīdz plānot darba laika izmantošanu.

Gulbenes pilsētā tika apvienotas divas skolas, lai izveidotu vienu – Gulbenes novada vidusskolu. Ar septembri konsultējām bibliotekārus jaunās skolas bibliotēkas dokumentācijas sakārtošanā, darba pārkārtošanā. Pašlaik novadā darbojas astoņas izglītības iestāžu bibliotēkas.

- *Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi*

Darbs tiek organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, lekcijas, seminārus, konsultācijas, bibliotēku vizitācijas. Ikdienas darbs vairāk saistīts ar konsultāciju sniegšanu par visdažādākajiem bibliotekārā darba jautājumiem. Metodiski konsultatīvā darba veikšanā iesaistīti visi Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki, kuri publisko un izglītības iestāžu bibliotekārus konsultē un informē par bibliotekārā darba jautājumiem. Ir izveidots saraksts “Gulbenes novada bibliotēkas darbinieku kontakti un konsultāciju tēmas”. Tas īpaši noderīgs ir jaunajiem darbiniekiem.

Konsultācijas bibliotekāriem ir sniegtas dažādās bibliotekārā darba jomās: bibliotēkas krājuma kārtojums, darbs ar krājumu, ar BIS ALISE, statistikas atskaišu aizpildīšana, teksta pārskatu par bibliotēkas darbu rakstīšana, par bibliotēku galveno dokumentu rediģēšanu u.c.

Regulāri apmeklējām bibliotēkas, lai konsultētu, atbildētu uz jautājumiem un palīdzētu praktiski. Vērtējām to darbu. Vizitāciju laikā vajadzības gadījumā tiek rakstīti akti par konstatētajiem pārkāpumiem, nepadarītajiem darbiem ar konkrētiem darba uzdevumiem un termiņiem. 2020.gada martā-aprīlī kopā ar bibliotēkas direktori apmeklējām bibliotēkas, lai darbiniekiem sniegtu konsultatīvu atbalstu, palīdzētu pielāgoties ārkārtas situācijas radītajiem stresiem un pārmaiņām darbā.

Semināri publisko un izglītības iestāžu bibliotekāriem tiek organizēti gan atsevišķi, gan kopīgi. 2020.gadā notikuši:

- 4 semināri publisko bibliotēku darbiniekiem;
- 1 seminārs kopā publisko un izglītības iestāžu bibliotekāriem;
- 5 mācību nodarbības publisko bibliotēku darbiniekiem.

Liela uzmanība tiek pievērsta darbam ar BIS ALISE, tieši aprakstu veidošanā elektroniskajā novadpētniecības datu bāzē. Tika organizētas nodarbības jaunajiem darbiniekiem par analītisko aprakstu veidošanu no preses vai grāmatas, individuālas konsultācijas, kā veidot aprakstus fotogrāfijām, rokrakstiem. Rediģējot pagastu bibliotekāru veidotos aprakstus, tiek veidota atgriezeniskā saite, norādot uz kļūdām un nosūtot aprakstu paraugus.

Gulbenes novada bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p.k	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalīb. skaits	Stundu skaits
1.	17.janv.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Apmācības publisko bibliotēku darbiniekiem:</i> Dokumentu valoda praksē.	26	6
2.	6.marts	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Seminārs publisko bibliotēku darbiniekiem:</i> Digitālā nedēļa 2020; Latviešu radošo ceļotāju 20.gs. 20.-30.gadu ārzemju braucieni un jaunrades iekļaušana tūrisma nozarē; Publiskā runa.	19	4
3.	7.febr.- 22.maijs	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Mācību cikls publisko bibliotēku darbiniekiem, projekts "Dzimtas saknes meklējot":</i> Darbs ar katoļu draudžu grāmatām. Arhīva iespēju izmantošana, pētot dzimtas un veidojot ciltskoku. Kartogrāfiskais materiāls dzimtu pētniecībai. Dzimtas koka veidošana.	90	14
4.	15.maijs	Tiešsaiste	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Seminārs publisko bibliotēku darbiniekiem:</i> Mediju vide mūsdienās Kā atpazīt dezinformāciju? Kritiskā domāšana un medijpratība Dezinformācijas, viltus ziņu piemēri dažādos medijos Praktiski piemēri.	54	5

5.	1.-5.jūn.	Gulbenes novada bibliotēka, Rankas pagasta bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Mācības jaunajiem darbiniekiem "Bibliotekārā darba pamatzināšanas"</i>	1	36
6.	3., 17.jūl.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Mācības publisko bibliotēku bibliotekāriem: Aprakstu veidošana novadpētniecības datu bāzē. Bibliotēkas profila veidošana sociālajos tīklos.</i>	15	5
7.	4.sept.	Druvienas pagasta bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka, Druvienas pagasta bibliotēka	<i>Izbraukuma seminārs pagastu bibliotēku darbiniekiem: Bibliotekāru un senioru medijpratības stiprināšanas projekta "Ceļazīmes mediju lietošanā" atklāšana tiešsaistē Publiskās bibliotēkas un dzimtu pētniecība. Darbs Druvienas pagasta bibliotēkā. Iepazīšanās ar Druvienas latviskās dzīvesziņas centra darbību.</i>	15	5
8.	18.sept.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Seminārs publisko bibliotēku darbiniekiem Bibliotēku darba aktualitātes. Banka-klients-bibliotēka. Attēlu apstrāde. Bibliotēku budžeta plānošana.</i>	27	5
9.	23.okt.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Publisko un izglītības iestāžu bibliotēku darbinieku seminārs: Bibliotekārā darba aktualitātes pagastu bibliotēkām Bērnu un jauniešu rupjības. Kā rīkoties? Kā žilbinoši prezentēt 30 sekundēs. Bibliotekārā darba aktualitātes izglītības iestāžu darbiniekiem</i>	27	5
10.	27.nov.	Tiešsaiste	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Mācības pagastu bibliotēku darbiniekiem ar nelielu pieredzi Novadpētniecības darba teorijā</i>	4	3
11.	4.dec.	Tiešsaiste	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Mācības publisko bibliotēku darbiniekiem, projekts "Radošums un inovācijas bibliotekārajā darbā": Bibliotēku interešu pārstāvēniecība</i>	55	5
12.	17.dec.	Tiešsaiste	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Seminārs publisko bibliotēku darbiniekiem: Latvijas pensiju sistēma</i>	34	3
13.	Decembris	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	<i>Individuālas praktiskas nodarbības: Aprakstu veidošana novadpētniecības datu bāzē</i>	5	3

Lai īstenotu regulāru profesionālās pilnveides procesu, mēs izmantojam LNB, kā arī citu organizāciju piedāvātās apmācības un kursus, kas saistīti ar bibliotēkas darbā izmantojamām profesionālajām prasmēm. Skatīt tabulu "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi".

Gulbenes novada bibliotēkas darbinieki izveidoja maršrutu novada bibliotekāru pieredzes apmaiņas braucienam augustā. Taču plānotās bibliotēkas mums tobrīd atteica.

Par savu prakses vietu Gulbenes novada bibliotēku 2020.gadā bija izvēlējušās divas studentes: Endija Tarvāne (LU, Sociālo zinātņu fakultāte); Vita Romanovska (LNB, programma "Bibliotēku zinības"). Viņu mācību iestādes praksē iegūtās zināšanas un prasmes novērtēja augstu. Endija Tarvāne arī uzsāka darba gaitas mūsu bibliotēkā.

- *Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām*

Skolu bibliotēku skaits Gulbenes novadā ir samazinājies līdz astoņām. 2 skolās strādā vairāki darbinieki, viena bibliotekāre strādā divu skolu bibliotēkās. 3 darbiniekiem ir pilna likme, pārējām tās ir ļoti minimālas.

Gulbenes pilsētā tika apvienotas divas skolas, lai izveidotu vienu – Gulbenes novada vidusskolu. Ar septembri konsultējām bibliotekārus jaunās skolas bibliotēkas dokumentācijas sakārtošanā, darba pārkārtošanā. Kopā ar bērnu bibliotēkas darbinieki tika sniegta konsultatīva palīdzība Sveķu pamatskolas bibliotekārei krājuma izvietojumā un darbā ar BIS Alise moduli SBA.

2020.gadā tika organizēts viens seminārs kopā ar publisko bibliotēku darbiniekiem, skat. tabulu "Gulbenes novada bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi".

Gulbenes novada bibliotēkas pārraudzībā ir darbs ar BIS Skolu Alise. Regulāri tiek sniegtas konsultācijas darbā ar sistēmu, kā arī tiek pārraudzīts izglītības iestāžu bibliotēku darbs BIS. Lasītāju automatizētā apkalpošana notiek 5 skolās (no 7 skolām, kas strādā ar BIS ALISE)

Visbiežākās 2020.gada sniegtās individuālās konsultācijas izglītības iestāžu bibliotekāriem bija par darbu ar BIS ALISE – par lasītāju reģistrāciju, klašu pārceļšanu, cirkulācijas statistiku un par bibliotēku statistikas aizpildīšanu digitālajā kultūras kartē.

- *Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)*

Bibliotekārajā darbā konsultējamies ar kolēģiem no LNB Bibliotēku attīstības centra, Kompetenču attīstības centra un Bērnu literatūras centra, kuri neliedz savas zināšanas un pieredzi. Sadarbība ar citu reģionu kolēģiem palīdz, organizējot pieredzes apmaiņas braucienus un profesionālās pilnveides mācības. Prieks, ka mūsu organizētās profesionālās pilnveides mācības un pieredze noder arī citu novadu bibliotēku darbiniekiem.

- *Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības*

Iepriekšējo gadu pārskatos minējām, ka problēma ir pagastu bibliotēku darbinieku novecošanās. Pēdējos trijos gados darbu uzsākušas 7 jaunas darbinieces. Tas nozīmē, ka daudz uzmanības jāpievērš tieši bibliotekāro pamatzināšanu apguvei un nostiprināšanai.

2020.gadā 4-5 mēneši bija jāievēro ārkārtas situācijas noteikumi. Šajā laikā tika sūtīti neskaitāmi epasti, īsziņas un telefona zvani ar informāciju pagastu bibliotekāriem par to, kā rīkoties, kādi ir KM, novada domes un Gulbenes novada bibliotēkas direktores rīkojumi par darba organizāciju ārkārtas situācijā, par to, kādi profesionālās pilnveides pasākumi, kursi atceļas un pārceļas, par aktivitātēm un mācību iespējām attālināti, par tiešsaistes resursu izmantošanu (LNB Digitālā bibliotēka, LBB, EPALE, LU OPEN MINDED u.c.) lasītāju apkalpošanā un profesionālajā pilnveidē. Pagastu bibliotēku vadītāji tika konsultēti par lasītāju autorizēšanu, par 3TD bibliotēku. Vajadzēja kopā ar lektoriem pārplānot projekta "Dzimtas saknes meklējot" nodarbības, maijā un novembrī Gulbenes novada bibliotēka organizēja vairākus profesionālās pilnveides pasākumus attālināti, tiešsaistē.

Problēmas darbā ar izglītības iestāžu bibliotēkām sagādā mazās bibliotekāru darba likmes. Ir ļoti dažādas slodzes – no 0,075 līdz pilnai likmei. Bibliotekārēm primārais darbs ir skolotājas darbs, kas 2020.gadā pārsvarā tika organizēts attālināti, skolēni mācījās attālināti un skolas bibliotēka praktiski netika apmeklēta. Toties pagastu bibliotēku darba rādītāji darbā ar bērniem ir labi, jo skolēni vajadzības gadījumā apmeklēja savai dzīves vietai tuvākās bibliotēkas.